

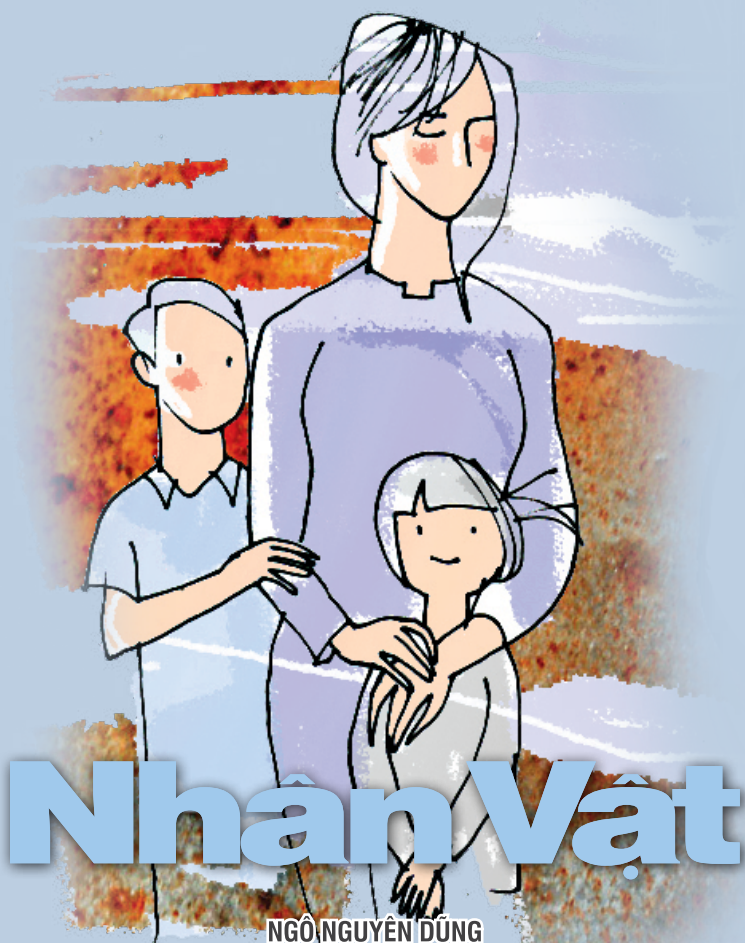
tre'

trường văn dũng

TƯỜNG NĂNG TIẾN

nga mất sân sau

VŨ HIẾN

Nhân Vật

NGÔ NGUYỄN DŨNG

người con gái bồng sơn

TRANG Y HẠ

chính khí ca. và đất nước hôm nay

TIM NGUYỄN

2 câu chuyện trong tuần

DU UYÊN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp
Trần Văn Cát

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email: dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tường Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thị Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG
5	
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN
9	AN SINH XÃ HỘI
10	THẾ GIỚI THỂ MỀM
12	BÊN LỀ THỂ THAO
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ
16	
18	
21	SỔ TAY KHÁCH HÀNG
23	MIỆNG NHÀ QUAN
24	DUYÊN SÀI GÒN
27	DI TRÚ
28	GIAO TIẾP
29	PHỤ NỮ THANH LỊCH
30	
32	MỤC THUẾ VỤ
34	TRUYỆN NGẮN
38	
40	SOMETHING & ANYTHING
43	MẸO VẬT
44	
48	THỜI TRANG
50	TRANG THƠ
52	
55	Kiến thức phổ thông
56	PHIẾM
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ
59	Ơ RÊ KÀ
60	
63	TRANG THƯ TÍN
64	THẾ GIỚI QUANH TA
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT
66	TRUYỆN NGẮN
70	CÁI NHÀ CỦA TA
72	SẢN PHẨM MỚI
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT
74	
77	Y TẾ & ĐỜI SỐNG
78	TÀI LIỆU VĂN HỌC
81	CHUYỆN CỦA NÀNG
84	TRONG HẦM RƯỢU
88	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
91	BẠN CÓ BIẾT
93	BIẾM HỌA
96	MỖI TUẦN 1 CON SỐ
98	ĐỌC BÁO VIỆT NAM
102	SỔ TAY THƯỜNG DÂN
107	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM

Như Sao	Chuyện hòn đá
Mộc Mạc	Mê cung
Vũ Hiến	Nga mắt sân sau
Angie Hồ Quang	
Trần Lý Lê	Giới tính & trẻ em
Trẻ	
Tim Nguyễn	Chính Khí Ca. và đất nước hôm nay
Tám Vạn	“lạc” trong chốn bụi hồng
Lê Kung Diễm	Lan man với Euro 2024
Hạnh Việt	Khăn giấy tốt nhất
Bánh Bèo	
Du Uyên	2 câu chuyện trong tuần
Lê Minh Hải	
Minh Hải	Đi lễ chùa
Mộc Lan	Ứng xử thanh lịch
Lai Thị Mơ	Yêu sư tử
Nguyễn Đài Thi	
Hồ Đắc Vũ	“Hallelujah”
Tạ Phong Tấn	Mùa hiking & những điều cơ bản nên biết
Ian Bùi	Tuyên ngôn độc lập
Hoàng Hương	Làm sạch tường nhà
Cổ Ngư	Tháng bảy, heo may, chuẩn chuẩn bay...
Diệu Cô Nương	Mặc jeans đẹp
Nguyễn Hữu Nhật	
Đào Duy Hòa	Eo biển Malacca
Phượng Nghi	Thế vận hội mùa Hè
Đoàn Xuân Thu	Mẹ mìn văn nghệ
Du Face	
Trẻ	Cha đẻ của xe đạp
Đặng Mai Lai	Người thi sĩ không làm thi sĩ
Trẻ	
Dương Hùng	Đấu giá bìa gốc ‘Harry Potter và Hòn đá phù thủy’
Bảo Sơn	Sử dụng medicare khi bị thiên tai
Ngô Nguyên Dũng	Nhân Vật
Thiên Hương	Nhà nhỏ
Bảo Sơn	
Trẻ sáu tám	
Đào Thị Thanh Tuyền	Sài Gòn những ngày nắng dịu!
Triệu Minh	Bàn tay báo bệnh
Song Thao	Độc thơ Khánh Trường
Ngân Bình	Trò chuyện cùng Hoàng Lan
Trang Y Hạ	Người con gái Bồng Sơn
Nguyễn Sinh	“Chèo kéo, chặt chém” du khách
Bảo Sơn	Một vài giải đáp
Trẻ	Ngày xưa Má nấu
Trẻ	
B.Tuyền	
Tưởng Năng Tiến	Trương Văn Dũng
Trẻ cười	

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Chuyện hòn đá

NHƯ SAO

Có một người hành khất nọ đến trước cửa nhà của một người giàu có để xin bố thí. Một đồng xu nhỏ hay một miếng bánh vụn, đó là tất cả những gì người ăn xin chờ đợi nơi người giàu có. Nhưng, mặc cho người khốn khổ van xin, người giàu có vẫn ngoảnh mặt làm ngơ.

Đến một lúc không còn chịu nổi những lời van xin của người hành khất, thay vì bố thí, người giàu đã lấy đá ném vào con người khốn khổ.

Người hành khất lặng lẽ nhặt lấy hòn đá cho vào bị rồi thì thầm trong

miệng: “Ta sẽ mang hòn đá này cho đến ngày nhà người sa cơ thất thế. Ta sẽ dùng nó để ném trả lại người”.

Đi đâu, người hành khất cũng mang theo hòn đá ấy. Tâm hồn ông lúc nào cũng cứ mang sự báo thù.

Năm tháng qua đi. Lời chúc dữ của người hành khất đã thành sự thật. Vì biển lận, người giàu có bị tước đoạt tất cả tài sản và bị tống giam vào ngục.

Ngày hôm đó, người hành khất chứng kiến cảnh người ta áp giải người giàu vào tù ngục. Nổi căm hờn sôi sục trong lòng ông. Ông đi

theo đoàn người áp tải. Tay ông không rời bỏ hòn đá mà người giàu đã ném vào người ông cách đây mười mấy năm. Ông muốn ném hòn đá đó vào người tù để rửa sạch mối nhục hằn đeo đẳng bên ông.

Nhưng cuối cùng, nhìn thấy gương mặt tiêu tụy đáng thương của kẻ đang bị cùm tay, người hành khất thả nhẹ hòn đá xuống đất rồi tự nhủ: “Tại sao ta lại phải mang nặng hòn đá này từ bao nhiêu năm qua? Con người này, giờ đây, cũng chỉ là một con người khốn khổ như ta”.

NS - Theo Leon Tolstoi

NGUỒN: GIA NGUYỄN FACEBOOK

BẢO HUÂN

Mê cung

MỘC MẠC

Buổi lễ khen ngợi dành riêng cho các sinh viên ưu tú nhất của trường gần kết thúc, vị giáo sư danh tiếng đứng lên, chỉ vào 3 cánh cửa sau lưng, hỏi: "Trước mặt của các em là một mê cung. Mê cung này có đến 3 lối vào và 3 lối ra. Một lối ra sẽ có một tấm chi phiếu, hai lối ra còn lại sẽ làm các em phải đổ máu, đổ nước mắt rất nhiều. Nếu các em đón nhận thử thách và vượt qua mê cung thì có thể có cơ hội nhận quà, còn không thì cũng chả sao, không nước mắt cũng chẳng có nụ cười. Các em có dám thử không?"

80% sinh viên quyết định từ bỏ thách thức vì cảm thấy rủi ro quá cao và muốn kết thúc sớm buổi lễ. Chỉ 20% sinh viên muốn thử.

Lúc này giáo sư mới nói lớn: "Thật ra ở cả 3 lối ra đều có phần thưởng xứng đáng. Một lối ra cho các em tiền, một lối ra cho các em kinh nghiệm, một lối ra cho các em năng lực. Khi lạc lối lần đầu, các em vẫn có thể có năng lực hoặc kinh nghiệm. Sau đó các em có thể thử tiếp một lần nữa. Nếu lần đó vẫn không phải lối ra có chi phiếu thì các em vừa có năng lực, vừa có kinh nghiệm. Thử đến lần thứ 3 thì chắc chắn các em có thể nhận được tiền. Đôi khi, thắng ngay tấm chi phiếu ở lần đầu tiên chưa chắc các em gặp suôn sẻ suốt đời, vì các em thiếu năng lực và kinh nghiệm, thứ này khó có hơn cả vàng bạc... Chẳng có gì có thể bảo đảm rằng chúng ta không bị mất phương hướng và lạc vào mê cung trong một thời điểm nào đó. Nhưng phần thưởng chỉ dành cho những người can đảm bước đi. Một lần không được, thì 2 lần, 3 lần, nhiều lần sẽ được. Chỉ cần đừng đi lại một con đường sai đến 2 lần. Sợ hãi đứng yên thì không có món quà nào cả..."

Cả hội trường im lặng, ông nói tiếp: "Thật ra, sau lưng ta chỉ là 3 căn phòng trống, không có mê cung nào cả. Nhưng những người chấp nhận thử thách hôm nay sẽ có một lá thư giới thiệu từ ta. Hy vọng, lá thư này sẽ giúp các em tìm thấy chi phiếu, kinh nghiệm... sau khi bước qua cánh cổng trường, bước vào đời..."

Mối quan hệ giữa Trung Quốc và Nga được cho là đang ở thế vững mạnh nhất kể từ khi hai cường quốc độc tài này cùng nhau hợp tác để nhắm tới một mục tiêu chung là đối đầu với cái mà cả hai coi là chiến lược của phương Tây đang nhằm bao vây họ. Tuy nhiên, ở khu vực Trung Á, nơi Moscow bao lâu nay vẫn coi là sân sau của mình, tình hữu nghị mà Vladimir Putin và Tập Cận Bình mới đây cùng tuyên bố là “không có giới hạn” đang đụng phải một thực tế có phần chua chát đối với Nga - đó là tham vọng bành trướng ảnh hưởng của Bắc Kinh trong khu vực.

VU HIẾN
ARLINGTON, TX

Mặc dù cố gắng che giấu nhưng tình trạng căng thẳng ngầm ngấm đó vẫn thấy lấp ló trong bối cảnh khi cả hai ông Tập Cận Bình và Putin đều có mặt ở Kazakhstan trong tuần lễ vừa qua để tham dự hội nghị thượng đỉnh của Tổ chức Hợp tác Thượng Hải - khối hợp tác chính trị và an ninh khu vực. Ông Tập Cận Bình sau đó sẽ tiếp tục tới Tajikistan trong khuôn khổ chuyến thăm

thứ tám của ông tới Trung Á kể từ khi trở thành chủ tịch Trung Quốc vào năm 2013.

Trung Quốc lấn sân

Trung Quốc lợi dụng trong lúc Nga đang bận tâm với cuộc xâm lăng Ukraine để tìm cách làm suy giảm phạm vi ảnh hưởng truyền thống của Nga. Do Moscow đang cần đến sự hỗ trợ của Bắc Kinh để duy trì cỗ máy chiến tranh của họ đã buộc Nga phải chấp nhận làm

ngơ trước các hành động xâm lấn ngày càng rõ rệt.

Trên khắp khu vực có vị trí chiến lược này, Bắc Kinh đang tìm cách thu hút các nền kinh tế địa phương vào trong quỹ đạo của họ. Các khoản đầu tư của Trung Quốc trong khu vực đang lôi kéo tầng lớp nhân công trẻ tại đây xa rời khỏi Nga. Một tuyến đường sắt do Trung Quốc tài trợ hứa hẹn sẽ nối kết khu vực này với Châu Âu, không cần phải đi qua lãnh thổ Nga. Các

dự án năng lượng tái tạo của Trung Quốc cũng đang làm giảm bớt sự lệ thuộc vào khí đốt của Nga của các quốc gia trong khu vực.

Theo Tổ chức Di trú Quốc tế Liên Hiệp Quốc, khoảng 1.3 triệu người Uzbekistan đang làm việc ở Nga vào năm 2023, giảm so với 1.45 triệu của năm trước đó. Có nhiều lý do đưa đến sự sụt giảm này, nhưng một phần nguyên nhân là do đầu tư và sự gia tăng hoạt động của các xưởng sản xuất đến từ Trung Quốc.

Vị trí địa lý của Trung Á

Thời Sa hoàng ở Nga, khu vực Trung Á cũng giống như miền Viễn Tây trong thời kỳ khai

phá của nước Mỹ: là một lãnh thổ được cho là hoang dã cần được mở rộng, hiện đại hóa và khai thác tài nguyên. Công cuộc khai phá và hiện đại hóa tiếp tục được duy trì dưới thời Liên Xô cộng sản và đường biên giới luôn được bảo vệ một cách cẩn mật trước tham vọng xâm lấn của Trung Quốc.

Sự chuyển hướng quyền lực trong khu vực đã ngấm ngấm xảy ra trong nhiều năm qua nhưng tăng nhanh sau khi Nga xâm lăng Ukraine, là sự kiện mà nhiều quốc gia trong khu vực coi như là hành vi vi phạm trắng trợn và đáng ngại vào chủ quyền lãnh thổ của một nước cộng hòa thuộc Liên Xô cũ. Thay vì ủng

hộ Moscow, cả 5 quốc gia Trung Á đều chọn giữ thái độ trung lập trong cuộc xâm lăng nói trên.

Đối với Trung Quốc và Nga, hai cường quốc có diện tích đất rộng bao la, Trung Á là con đường nổi ngày càng quan trọng. Nó cho Putin được tiếp cận trực tiếp hơn với các thị trường ở Nam Á. Và nó là trung tâm của dự án Nhất đới Nhất lộ của Tập Cận Bình để xây dựng cơ sở hạ tầng nhằm nối kết Trung Quốc thông qua các tuyến đường bộ và đường biển khác nhau với phần còn lại của lục địa Á-Âu.

Hoa Kỳ cũng vậy, gần đây cũng tăng cường nỗ lực nhằm lấy lại ảnh hưởng của họ ở Trung

Á, đã cử một loạt giới chức cao cấp đến khu vực, mặc dù trọng tâm của Hoa Kỳ chủ yếu chỉ giới hạn trong việc ngăn chặn các hoạt động khủng bố có nguy cơ lan ra từ Afghanistan.

Trung Quốc mở rộng ảnh hưởng

Trong nhiều năm, Nga và Trung Quốc đã có sự phân chia ngầm về ảnh hưởng trong khu vực: Nga là quốc gia cung cấp an ninh chính trong khi Trung Quốc tập trung vào phát triển và đầu tư.

Nhưng nay thì Bắc Kinh đang làm đảo lộn sự cân bằng đó bằng cách gia tăng nhiều hơn nữa vai trò của họ – sử dụng sức mạnh kinh tế để tăng cường ảnh hưởng chính trị. Thương mại giữa

Hình ảnh lãnh tụ Liên Xô tại Uzbekistan thời cộng sản
- GETTY IMAGES

Trung Quốc và khu vực Trung Á đã tăng lên đến \$98 tỷ vào năm ngoái, hơn gấp 3 lần kể từ năm 2016.

Theo thống kê chính thức, tại Uzbekistan, quốc gia đông dân và kỹ nghệ hóa nhất trong số 5 quốc gia Trung Á thời hậu Xô Viết, Trung Quốc đã đẩy Nga ra khỏi vị trí đối tác thương mại hàng đầu vào năm 2023. Quốc gia này đang ra sức nỗ lực để hội nhập với nền kinh tế toàn cầu sau hai thập niên theo đuổi chính sách cô lập.

Một trong những dấu hiệu ảnh hưởng ngày càng lớn mạnh của Trung Quốc là khu công nghiệp Peng Sheng, nằm gần thành phố Sirdaryo thuộc miền trung Uzbekistan, được thành lập với sự tài trợ của Trung Quốc vào năm 2009. Với dòng vốn đầu tư gần đây, khu vực này hiện là nơi đặt trụ sở của hơn chục công ty

Trung Quốc.

Công ty Trung Quốc mới nhất là công ty xe hơi điện BYD vừa bắt đầu hoạt động sản xuất vào cuối tháng 6 tại một nhà máy mới ở tỉnh Jizzax, là quê hương của Tổng thống Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev, với mục tiêu là sản xuất khoảng 50,000 xe mỗi năm. Bình điện và các bộ phận quan trọng khác sẽ được đưa tới từ Trung Quốc, trong khi công nhân địa phương nhận lãnh tất cả mọi công việc khác từ hàn, sơn cho đến lắp ráp.

Theo thống kê chính thức, vào năm 2023, gần 80% trong số hơn 73,000 xe mà Uzbekistan nhập cảng là đến từ Trung Quốc. Nga xuất cảng khoảng 4,500 xe sang Uzbekistan vào năm 2021, nhưng nhu cầu này đã giảm thấp đến mức xe nhập cảng của Nga hiện nay được xếp vào danh mục “các quốc

gia khác”.

Một đường hầm mới dài 12 dặm do Trung Quốc xây dựng đã mở ra tuyến đường sắt trực tiếp đầu tiên nối liền giữa Thung lũng Fergana, thuộc vùng viễn đông Uzbekistan, tới những khu vực khác của quốc gia. Đường cao tốc do Trung Quốc xây dựng nối kết miền bắc và miền nam Tajikistan đã cắt giảm thời gian di chuyển xuống chỉ còn 8 tiếng.

Và Nga mất sân sau

Trong quá khứ, hầu hết các tuyến đường sắt và đường cao tốc mà Liên Xô xây dựng ở Trung Á đều dẫn đến Moscow. Việc thiếu sự nối kết trong nội địa với những khu vực khác của thế giới đã biến Trung Á trở thành một trong những khu vực biệt lập nhất thế giới.

Những thay đổi khác có tầm lớn hơn cũng đang

xảy ra. Vào đầu tháng 6, các nhà lãnh đạo Trung Quốc, Kyrgyzstan và Uzbekistan đã ký một thỏa thuận quan trọng về việc xây dựng tuyến đường sắt nhằm nối kết các quốc gia của họ đã được thảo luận từ năm 1997. Dự án này sẽ rút ngắn việc đi lại giữa khu vực Đông Á với Trung Đông và miền Nam châu Âu nhiều trăm dặm bằng cách đi vòng qua Nga.

Trong nhiều năm, Nga đã sử dụng ảnh hưởng của họ đối với Kyrgyzstan, một quốc gia thành viên của Liên minh Kinh tế Á-Âu do Nga đứng đầu, để làm chậm tiến trình phát triển tuyến đường này. Tuy nhiên, các biện pháp cấm vận liên quan đến cuộc chiến Ukraine đã làm thay đổi nguồn lực thương mại vận hành qua Nga. Trung Quốc đã nắm lấy cơ hội và lấn sân.

Nói thế để thấy rằng cho dù kết quả cuộc chiến ở Ukraine sẽ là thế nào thì việc xâm lăng Ukraine vẫn là một lỗi lầm lớn của ông Putin và vị thế và sự ảnh hưởng của Nga không chỉ yếu đi trên bàn cờ quốc tế mà còn ngay tại sân sau của họ.

VH

Hệ thống đường sắt dự kiến nối liền Trung Quốc với Uzbekistan - ZUMA PRESS

LỜI GIỚI THIỆU: Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984 theo diện tị nạn, bà quyết định chọn con đường phục vụ đồng hương. Khởi đầu, bà là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Năm 1991, bà làm cho sở An Sinh Xã Hội đến 2020. Bà thường xuyên cộng tác với báo chí, các trang web, các đài phát thanh và truyền hình nhằm hướng dẫn đồng hương trong các luật lệ và các chương trình ASXH. Trẻ hân hạnh được sự cộng tác của bà, và độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện hoặc email nhờ bà Angie Hồ Quang giúp đỡ các vấn đề về An sinh Xã hội. Thư từ xin gửi về: Mục "An Sinh Xã Hội"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044 hoặc Email: bientap@trenews.net

HỎI

Kính gửi bà Angie Ho Quang. Kính xin bà vui lòng giúp tôi trả lời câu hỏi trong tình huống của tôi như thế này. Năm 2016 chồng tôi qua đời lúc đó ông ta 69 tuổi và 9 tháng, còn 3 tháng nữa là tròn 70. Lúc đó chúng tôi có adopted 2 đứa cháu ngoại của chồng. Và lúc ông ấy mất tôi 55 tuổi hai đứa nhỏ một con gái 7 tuổi và đứa trai 2 tuổi rưỡi. Và thế là tôi được nhận tiền quả phụ và tiền của 2 con trẻ từ An sinh xã hội. Cho đến nay tháng 5 /2024 này tôi được 62 tuổi rưỡi. Tôi có 3 câu hỏi như sau: nếu tôi remarry ở tuổi này tôi có bị cắt tiền gồm 3 cái check của tôi và 2 đứa con không? Câu thứ hai: giờ nếu đứa con gái nó 15 tuổi, nó muốn về sống lại với mẹ ruột của nó, tôi có bị cắt cái check của nó không? Vì tôi nhận tiền đó từ tiền mà chồng tôi đi làm và đóng thuế. Nếu con gái tôi đòi trở về sống với mẹ ruột của nó thì đâu còn dính líu với số tiền của chồng tôi nữa phải không? Câu hỏi thứ ba: nếu tôi không đồng ý cho nó trở về sống với mẹ ruột của nó vì giờ đây trên giấy tờ nó là con của tôi thì tôi có quyền từ chối cho nó trở về sống với mẹ nó không? Nếu như tôi trả nó về với mẹ ruột của nó và đổi last name từ của chồng tôi qua last name của cha ruột của cháu thì tôi có bị cắt cái check của cháu mà tôi nhận từ ASXH không? Chân thành biết ơn và rất mong được sự hồi đáp của bà. Xin ơn trên gia hộ cho bà được bình an khỏe mạnh và có thể giúp đỡ cộng đồng người Việt chúng ta.

TRẢ LỜI

Câu hỏi của bà liên quan đến quyền lợi tồn sinh của người vợ và hai con nuôi còn nhỏ tuổi vị thành niên.

Khi người làm việc chính trong gia đình qua đời thì một số thành viên trong gia đình có thể nhận được quyền lợi tồn sinh dựa trên hồ sơ làm việc của người đã qua đời.

Những ai có thể nhận được quyền lợi tồn sinh và điều kiện như thế nào?

-Người hôn phối

-Con dưới tuổi 18 hay những trẻ em bị tàn tật trước số tuổi 22 thì sẽ được hưởng quyền lợi này suốt đời (hoặc cho tới khi tình trạng sức khỏe của người này được tốt hơn)

- Cha mẹ tuổi trên 62 và trước đó được người con đã qua đời phụng dưỡng, hỗ trợ quá bán những chi phí trong sinh hoạt hằng ngày.

1) Quan phu hay quả phụ:

- Người này phải có số tuổi tối thiểu 60

- Tuổi 50 đến 60 nếu người này mắc phải căn bệnh về thể chất hay tâm thần

- Bất luận tuổi tác nếu người nuôi dạy con nhỏ dưới 16 tuổi. Quyền lợi này sẽ chấm dứt khi đứa con nhỏ nhất đạt đến tuổi 16.

Ngoài những điều kiện trên người vợ hay chồng phải là người độc thân khi nộp đơn xin quyền lợi tồn sinh.

Đối với người nhận quyền lợi tồn sinh là người phối ngẫu, sau khi vượt qua tuổi 60 thì vấn đề bước thêm bước nữa không ảnh hưởng đến số tiền nhận được hồ sơ làm việc của người quá vãng

2) Con cái gồm có:

- con ruột

- con nuôi

- con ngoại hôn

- con riêng của vợ hay chồng

Những người con với sức khỏe bình thường sẽ nhận được quyền lợi này cho đến tuổi 18 hay có thể gia hạn đến tuổi 19 nếu người con này còn đến trường bậc trung học toàn thời gian. Riêng với những em bị bệnh tật hay tàn tật trước tuổi 22 thì sẽ tiếp tục được nhận quyền lợi trên hồ sơ làm việc của cha hay mẹ có khi suốt đời hay có thể đến khi tình trạng sức khỏe của người con được văn hồi

Về mặt pháp lý, Bà là mẹ nuôi của hai người cháu ngoại của chồng. Hai cháu được hưởng tiền của ông ngoại vì chúng là con nuôi của ông bà ngoại. Vì là những đứa trẻ vị thành niên, bà là người đại diện để lãnh tiền để chu toàn cho hai cháu ngoại con nuôi.

Nếu bà đồng ý cho người con nuôi về ở với mẹ ruột của cháu, bà có thể tiếp tục lãnh khoản tiền nhưng lưu ý khoản tiền này thuộc về cháu ngoại vì em ấy là con nuôi của ông bà.

AHQ

Giới tính & trẻ em

Giới tính ngày nay không còn là một đề tài tội lỗi, bị né tránh hay cấm cản và trong câu chuyện, bá tánh có thể đề cập đến giới tính tương đối dễ dàng, Người nghe bớt khó chịu và người nói ít ngập ngừng, bối rối. Y học về giới tính bao gồm cơ thể và tâm thần; đây là một đề tài phức tạp và rất sâu rộng; bài viết này chỉ đề cập đến tiểu mục “chuyển giới”.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Theo y học truyền thống, con người có hai phái tính (binary) nam và nữ khi ra đời, được nhìn nhận giới tính (nam hoặc nữ) theo bộ phận sinh dục bên ngoài*.

*Bộ phận sinh dục bao gồm: Nữ: âm hộ, vú ở bên ngoài, buồng trứng, dạ con (tử cung) ở bên trong; hoặc nam: dương vật và hai tinh hoàn bọc trong âm nang ở bên ngoài.

Từ bẩm sinh, một số trẻ em ra đời với bộ phận

sinh dục [bên ngoài] khác thường, một số trẻ em khác dù bộ phận sinh dục bên ngoài trông bình thường nhưng bên trong cơ thể, các bộ phận liên quan đến sinh dục có thể khác biệt, không tạo đủ nội tiết tố để cơ thể phát triển bình thường tạo thành tình trạng “lưỡng tính” (binary) hoặc “không rõ giới tính” (“nonbinary”). Tuy nhiên, nhiều trẻ em khi đủ hiểu

biết về giới tính dù cơ thể bình thường nhưng vẫn không chấp nhận giới tính khi ra đời; trẻ nam muốn thành nữ và ngược lại. Những đứa trẻ này thường trải qua một thời gian khá dài với các kinh nghiệm đau buồn trước khi được cha mẹ giúp đỡ để chuyển giới hay “transgender”, gọi tắt là “Trans”.

Ta chưa rõ có bao nhiêu “trans” trên thế giới;

khoảng 355/100,000 người tự nhận diện là “trans”. Thống kê chỉ có thể ghi chép về số người chịu a) giải phẫu, b) chịu dùng nội tiết tố (hormone), hoặc cả hai phương cách để chuyển giới. Tại Hoa Kỳ, khoảng 0.5 - 0.6% cư dân hay 1.4 triệu người “trans” theo thống kê năm 2016; con số này tiếp tục gia tăng khi xã hội xem ra cởi mở hơn, bớt kỳ thị sự khác biệt về giới tính. *American Journal of Public Health*. **107** (2): 213–215. doi:10.2105/AJPH.2016.303571. PMC 5227939. PMID 27997239.

Thông thường, ngay trong tuổi ấu thơ, trẻ em đã biết phân biệt giới tính trai hay gái và phát triển theo chiều hướng ấy qua cách chọn lựa áo quần, các trò chơi nghiêng về giới tính. Bé nam thích bắn súng, đá banh... trong khi bé nữ ưa đứng trước gương, chơi búp bê, nấu bếp... Một số trẻ em, dù bị/được gọi là trai/gái nhưng vẫn không chấp nhận giới tính ấy và gặp nhiều khó khăn trong sự phát triển tâm lý. Các khó khăn này thường âm thầm, khó nhận biết trừ khi cha mẹ mẫn cảm, gần gũi con cái đủ để “thấy” những dấu hiệu khác thường ấy. Như

việc tránh né các hoạt động liên quan đến giao tiếp như chơi chung với bạn bè [nam/nữ] thường ngày, không trả lời khi được giới thiệu theo giới tính, không thích món quần áo cha mẹ chọn (bé gái thích mặc quần áo con trai hoặc ngược lại) ... Đôi khi đứa trẻ nói lên sự băn khoăn của nó và đặt câu hỏi về giới tính với cha mẹ... *Sao mẹ/cha biết con là con gái / trai? Tại sao con sinh ra trong cơ thể trẻ gái/trai dù con là trai/gái ...*

Sau khi trải qua sự “chấn động” tâm thần trước các câu hỏi bất ngờ và lạ lẫm về giới tính của con cái, phụ huynh thường tránh né câu trả lời trực tiếp, có vị lại trừng phạt, dọa nạt đứa trẻ, ngăn cấm việc thảo luận về giới tính ... Cách hành xử ấy dẫn đến những tổn thương tâm lý như trầm cảm, nhút nhát, mất tự tin, tự tử, hoặc chống đối dữ dội; những đứa trẻ này khôn lớn thường gặp rất nhiều khó khăn trong việc giao tiếp và không mấy thành công tại trường học, chỗ làm việc.

Theo Bác Sĩ Kade Goepferd, chuyên viên tâm lý trẻ em về giới tính, bất kể niềm tin tôn giáo, gốc gác văn hóa, phụ huynh cần cởi mở, lắng nghe những băn khoăn, bất an của đứa trẻ về giới tính. Thảo luận với

con em, cho phép đứa trẻ nói lên ý nghĩ, tâm tình của nó. Khi cần, hãy tìm chuyên viên, khởi đầu là bác sĩ nhi khoa của đứa trẻ, để được giúp đỡ về cách hành xử trong gia đình và với thân nhân.

Cha mẹ cần thời gian để chấp nhận sự khác thường của con em sau khi đứa trẻ tỏ lộ ý muốn chuyển giới.

Trong thời gian chuyển tiếp, cho đến khi được thay đổi giới tính, đứa trẻ cần được xem như trai/gái theo ý muốn qua cách trò chuyện, ăn mặc, tên gọi..., cách giới thiệu con em với thân nhân, trong trường học. Quan trọng nhất vẫn là sự chăm sóc và bảo vệ con em khi cần thiết; đứa trẻ có thể bị chế giễu, tẩy chay hoặc hành hung tại trường lớp, ngay từ bậc tiểu học.

Sau khi chấp nhận và đứa trẻ muốn được chuyển giới, cha mẹ cũng như đứa trẻ cần được trợ giúp về tâm lý càng sớm càng tốt, trước khi cơ thể đứa trẻ phát triển. Việc chuyển giới là một chương trình kéo dài nhiều năm đòi hỏi sự kiên trì, từ cách dùng nội tiết tố đến giải phẫu.

Khi cơ thể chưa phát triển theo giới tính, trẻ em có thể được giải phẫu và dùng nội tiết tố để chuyển hướng. Tuy nhiên, trong giai đoạn

này cha mẹ khó lòng đoán biết khuynh hướng giới tính của con em, có thể là ý muốn “con nít” nhất thời nhưng cũng có thể là đứa trẻ chắc chắn mong muốn như thế. Chưa xác quyết được ý muốn của con trẻ, không mấy vị phụ huynh chọn việc trị liệu.

Khi cơ thể đã dậy thì việc chuyển giới khó khăn hơn về mặt y tế nhưng đứa trẻ hiểu biết hơn, có thể khẳng định ý muốn rõ ràng hơn. Một số trường hợp, sau một thời gian “sống” trong cơ thể “mới”, người trẻ đã chuyển giới lại đổi ý, muốn trở về tình trạng cũ ở cơ thể trước đó.

Nói giản dị, chuyển giới là một chương trình chữa trị đòi hỏi thời gian và rất nhiều nỗ lực của cha mẹ và con trẻ, cần mọi sự trợ giúp của y học từ chuyên viên tâm lý đến các bác sĩ giải phẫu. Điều quan trọng là cha mẹ cần sẵn sàng về tâm lý để chấp nhận sự khác biệt của con em và trợ giúp đứa trẻ thích nghi với sự khác biệt ấy. Khi được chấp nhận và trợ giúp, đứa trẻ sẽ phát triển tương đối bình thường, chấp nhận chính mình và thành công trong việc hòa nhập với đời sống chung quanh.

TLL

Bỏ cuộc vì chó cắn

Có nhiều thể thao gia chuyên nghiệp xui xẻo gặp tai nạn trước các đợt tranh tài quan trọng, do vậy họ luôn “bảo trọng” tối đa. Nhưng tai nạn thì muôn hình muôn vẻ, khó đoán trước. Tuần trước, tay gôn (golfer) số một thế giới Nelly Korda tuyên bố rút khỏi giải Ladies European Tour tổ chức tại London vì bị... chó cắn: “Tôi bị chó cắn và cần thời gian để được điều trị và hồi phục hoàn toàn.”

Korda, cư dân Florida, người đang được xếp số 1 trong bảng xếp hạng nữ, từng đoạt huy chương vàng tại Summer Olympics 2020 ở Nhật. Nelly Korda kể rằng, cô đang ở tiệm cà phê thì một chú cẩu không rõ ở đâu nhảy ra đớp một phát. Cô hy vọng sẽ hồi phục để bảo vệ ngôi vô địch tại Thế Vận Hội Mùa hè tháng 8 tới đây tại Paris trong màu áo đội tuyển quốc gia Hoa Kỳ.

Nelly Korda

Buồn buồn tui
đớp đó. Làm gì
tui?

Mỹ sẽ thay huấn luyện viên?

Đến nay, giới hâm mộ bóng tròn Mỹ vẫn tức điên vì sự thiếu công tâm của trọng tài Kevin Ortega người Peru, khiến đội Mỹ hoang mang trong trận đấu “sinh tử” với Uruguay. Chắc chắn trọng tài Ortega sẽ bị điều tra vì sự “bí ẩn” khi điều khiển trận đấu. Tuy nhiên, người bị tấn công dữ dội không kém là huấn luyện viên trưởng Gregg Berhalter.

Chiến thuật và cách điều quân của ông đã khiến đội Mỹ thua xiểng liểng ngay trên sân nhà, đau nhất là tỉ số 1-2 trước Panama để dẫn đến trận phải quyết tử với đương kim vô địch Uruguay. Cựu cầu thủ Clint Dempsey nói: ông Gregg đang phí phạm một thế hệ vàng (của Mỹ). Cựu thủ môn Tim Howard bức tức tuyên bố sẽ tự bỏ tiền túi sang Tây Ban Nha để với Jürgen Klopp về dẫn dắt đội Mỹ. (ghi chú của BBT: Jürgen Klopp là huấn luyện viên người Đức, từng dẫn dắt thành công cho những đội ngoại hạng Anh, hiện sống tại Tây Ban Nha). Với làn sóng phản nộ này, có lẽ ông Berhalter sẽ ra đi, chưa biết ai sẽ là người thay thế.

từ trái qua: đương kim huấn luyện viên đội tuyển nam quốc gia Hoa Kỳ: Gregg Berhalter, trọng tài Ortega và Jürgen Klopp

Quá tốt cho lần đầu

Đội Georgia lần đầu tham dự Euro cup, thì niềm vui nhân gấp đôi khi được một tỉ phú tặng 10 triệu đô la cho đội tuyển sau trận thắng bất ngờ trước Bồ Đào Nha (Portugal) với tỉ số 2-0 (ngày 26-6-2024). Đội tuyển Georgia có thể nhân đôi số tiền của mình nếu xoi luôn Tây Ban Nha trong trận 30-6-2024.

Tuy nhiên các cầu thủ Georgia có vẻ hài lòng với \$10 triệu tiền thưởng nên vui vẻ để cho Tây Ban Nha nướng đậm đà tỉ số 4-1.

11-7

1900

Charlotte Cooper (Anh) đánh bại Hélène Prévost (Pháp) để trở thành người phụ nữ đầu tiên đoạt huy chương vàng Olympic môn quần vợt nữ lần đầu góp mặt tại Olympic. Trong sự nghiệp, Cooper 5 lần đoạt cúp Wimbledon Championships (1895, 1896, 1898, 1901, 1908)

Charlotte Cooper

Ngày này năm xưa...

11-7

1982

trên sân Santiago Bernabéu, Madrid (Tây Ban Nha) đội tuyển Ý với thể hệ vàng gồm thủ môn Dino Zoff, các cầu thủ xuất sắc như Paolo Rossi, Roberto, Franco, Bruno... đã “dốt” đẹp đội Tây Đức với tỉ số 3-1 trước gần 100,000 khán giả, đoạt cúp vô địch FIFA 1982.

Thủ môn Dino Zoff: người hùng của đội tuyển Ý năm 1982

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

JULY 16

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs CROATIA

6:30 PM CDT | SÂN AUDI FIELD, WASHINGTON, D.C., USA

JULY 24

2024 PARIS OLYMPIC

U 23 NAM HOA KỲ vs U 23 PHÁP

2:00 PM CDT | SÂN ORANGE VÉLODROME, MARSEILLE, FRANCE

JULY 25

2024 PARIS OLYMPIC

NỮ HOA KỲ vs ZAMBIA

2:00 PM CDT | SÂN ALLIANZ RIVIERA, NICE, FRANCE

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemondu (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

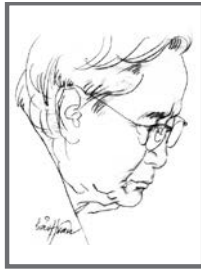
11-7

1989

Tổng thống Ronald Reagan làm phát thanh viên danh dự trong trận bóng chày All Star Game trên sân Angel Stadium (California). Ông đùa “Tôi sắp thất nghiệp rồi, nên thử giọng trước là vừa”. TT Reagan sẽ rời Bạch Cung vào cuối năm 1989 sau 2 nhiệm kỳ tổng thống, từ 1981 và 1989.

Tổng thống Reagan trong vai tường thuật viên tại sân Angel Stadium năm 1989.

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Chính Khí Ca. và đất nước hôm nay

Nguyễn tôi mê *Chính Khí Việt* từ thuở tóc còn xanh. Và tình cảm đó không phai nhạt, nhất là khi được nghe Thanh Hùng hồi còn sống và Tôn Nữ Lệ Ba trong một CD ngâm những vần thơ như nước reo lửa cháy của Lý Đông A. Nguyễn Xuân Phước lúc còn sống cũng đã khẳng định vai trò và tác động của tư tưởng Lý Đông A trong lịch sử hiện đại và Nguyễn Thị Khánh Minh cũng từng dẫn lại những vần thơ chính khí “Từng phím chữ như lời ghen ... nước Mê Linh trắng thu còn vàng vạc / sông Bạch Đằng sóng vỗ thuyền các các / non Chi Lăng gió cuốn rừng cung đao / đồng Đống Đa xương người phơi man mác /... Chính khí Việt suốt đất trời bàng bạc / Chính khí Việt trong máu người Hồng Lạc / gió thê thê quất dậy hồn phục hưng / gương Vạn Thắng cứu nước nòi giết giặc /... Vượt đau nhục lên sống còn hùng

tráng...” (Chính Khí Việt, tập thơ Đạo Trường Ngâm)

Và Nguyễn tôi cũng đã viết những lời sau:

“Thời gian lớp lớp trôi qua. Mặt trời mọc rồi mặt trời lặn. Hình bóng của nhân vật Lý Đông A vẫn sáng rõ, và được nhiều người ngưỡng mộ. Nhưng Lý Đông A là ai? Lần giở những trang sử dân tộc, chúng ta đọc thấy: Nhân vật Lý Đông A chỉ xuất hiện trong một thời gian ngắn, khoảng 6 năm, từ 1940 tới 1946, rồi không còn tăm tích. Trong một cuộc đời hiện thực có thể cũng ngắn ngủi: hai mươi sáu năm - từ lúc lọt lòng mẹ tới khi ra khỏi cuộc nhân quần. Từ một nho sinh mảnh mai năm 16 tuổi ở làng Yên Tập tổng Yên Đỗ Hà Nam, đến tay súng giữa trận tiền trên đồi Nga Mi, Ninh Bình, mái tóc xanh rũ xuống những pho kinh sử nơi Liễu Châu thư viện, và khuôn mặt dăm chiêu thi sĩ bên dòng Pắc Nậm, trên bến Đà

Lý Đông A và những trước tác

Giang. Sau khi âm mưu tập hợp lực lượng lật đổ chính quyền Việt Minh bất thành, Lý Đông A bị lực lượng vũ trang Việt Minh tiêu diệt tại Bến Chương thuộc xã Hiền Lương - Mai Đà, tỉnh Hòa Bình. Căn cứ vào những gì ông để lại, từ Huyết Hoa đến Đạo Trường Ngâm, ông là một tác giả, một nhà thơ chính khí, và là nhà thơ chính khí hàm súc nhất của thập niên '40, nếu không là của thế kỷ XX: *Một ngày lạnh nước người không tri kỷ, Ta vỗ án hét thành ca chính khí. Đông thê thê như gió thổi u hồn, Thấu suốt tận lòng người trong cốt tủy.* Ngày nay trước sự lấn chiếm của giặc thù phương Bắc và âm mưu dùng binh lực thôn tính Việt Nam, sẽ có lúc dân ta buộc phải đứng lên chống lại. Trong cao trào lịch sử ấy, màu áo trắng khói sương của Lý Đông A và những vần thơ chính khí của ông sẽ là nguồn cảm hứng cho chúng ta tiến bước."

Giờ đây khi ngọn bắc phong thổi lay động rừng cây xin các bạn cùng Nguyễn này nhìn về đất nước. Thấy gì, nào ta đã thấy gì, thưa các bạn.

Có phải ta đã thấy trên bản đồ của cha ông để lại không còn ải Nam Quan nữa, thác Bản Giốc chỉ còn một nửa, nhiều chục cây số đường biên giới bị Trung Cộng lấn chiếm. Câu thơ của Trường Anh ngày nào bỗng hiển hiện: *Cổng biên thùy lòng tham luôn đòi cọc / Mỏ những ai nằm trắng lạnh gió lay...* Nhìn ra biển Đông, Hoàng Sa và Trường Sa không còn là của ta. Đường lưỡi bò của giặc đã vây kín. Ngư dân ta bị cướp giết gần như từng ngày. Trong khi đó bọn chúng dưới dạng thường dân đã có mặt khắp các vùng đất màu mỡ và thành phố của ta.

Thử hỏi còn gì đâu. Chuyện đất nước nằm dưới ách thống trị của

Ải Nam Quan nay thuộc Trung Quốc và được đổi tên là Hữu Nghị Quan - NGUỒN FACEBOOK

Hán tộc có thể chỉ còn là chuyện sớm tối. Còn nhớ báo chí trên mạng và cả những nhật báo, tuần báo và đặc san của ta trên các vùng đất có người Việt ở hải ngoại đã không ngớt ca ngợi sinh viên Hồng Kông trong cuộc dấy động chống cường quyền Bắc Kinh. Những thanh niên thiếu nữ một thời đã già biệt gia đình lao vào khói lửa đã chấp nhận hy sinh cho giấc mộng lớn của Cảng Thơm: độc lập, dân chủ, tự do. Một nhà báo của ta viết: Họ chỉ là những thanh niên mới lớn, cùng bằng lứa tuổi của những thanh niên đang hò hét khản cổ, những đứa con gái còi truông chạy xe máy ào ào ở đường phố Thủ đô Việt Nam khi thắng được một trận bóng hay đón một ngôi sao Hàn Quốc. Nhưng chúng lặn mất tăm khi những cuộc biểu tình chống độc tài, chống xâm lăng bùng nổ.

Như vậy đó. Làm sao để đánh thức lòng yêu nước và ý chí tự do của đa số thanh niên Việt ngày nay. Xin nhìn vào tấm gương sinh viên Hồng Kông, cảm nhận tình yêu đất nước và ý chí tự do của họ, đọc những bài thơ câu văn

khúc ca hùng hực lửa nóng và lệ mặn của các nhà văn nhà thơ của ta bây giờ. Nguyễn Đức Quang, Nguyễn Thị Khánh Minh, Nguyễn Thị Thanh Bình, Bùi Chí Vinh, Nguyễn Viện, Phạm Hiền Mây... và còn nhiều nữa. Trên tất cả xin đọc lại và lắng sâu vào, hít thở cái hồn của thơ chính khí Lý Đông A. Hãy gọi tên những Mê Linh, Bạch Đằng, Chi Lăng, Đống Đa. Ôi,

*Đông thê thê như gió thổi u hồn,
Thấu suốt tận lòng người trong
cốt tủy.*

Và còn nữa

*Tiếng vang vang như thần kêu
quỷ hét.*

*Trời ngập ngập như quân khiêu
tướng thét,*

*Gọi quá khứ vị lai những u hồn
Muôn nghìn đời linh thiêng
không sống chết.*

Và mãi mãi hồn dân tộc vẫn sáng rõ trong tim chúng ta, nha thưa các bạn.

TN

Soạn giả Hoa Phượng (1933 - 1984) tên thật là Lương Kế Nghiệp, người làng Núi-Sập, huyện Thoại-Sơn thuộc tỉnh An-Giang. Năm 1947, ông tham gia kháng chiến rồi trở về thành sống với nghề viết tuồng cải lương từ năm 1955. Với sự giới thiệu và giúp đỡ của soạn giả Kiên Giang (ký giả Hà Huy Hà), vở tuồng cải lương hương xa “Khi hoa anh đào nở” được khai trương trên sân khấu đại ban Thúy Nga đã tạo nên tên tuổi của Hoa Phượng cũng như liên danh soạn giả Hà Triều và Hoa Phượng cùng với những soạn phẩm nổi tiếng sau đó như “Con gái chị Hằng”, “Nửa đời hương phấn”, “Khói sóng Tiêu Tương”, “Nỗi buồn con gái” v.v.

Hoa Phượng còn hợp soạn với những soạn giả khác như Kiên Giang, Yến Linh và Ngọc Điệp (tuồng Tuyệt tình ca tức ông cò quận 9).

Khi sáng tác một mình, soạn giả Hoa Phượng đã để lại nhiều soạn phẩm có giá trị cho nền ca kịch cải lương Nam phần như “Luật giang hồ”, “Đi biển một mình”, “Trường tương tư”, “Giữa chốn bụi hồng” v.v.

Soạn giả Hoa Phượng

SOẠN GIẢ HOA PHƯỢNG

“lạc” trong chốn bụi hồng

TÁC GIẢ
TÂM VẠN
ĐỨC QUỐC

Vở tuồng “Giữa chốn bụi hồng” được soạn giả Hoa Phượng chấp bút trong những ngày tháng tạm dung trên cao nguyên Đà-Lạt. Đó cũng là dư âm của một cuộc tình ngắn ngủi trong vòng hai mươi ngày nhưng đã để lại trong lòng ông những kỷ niệm khó quên. Không khí trong lành và khung cảnh thiên nhiên hữu tình đã ít nhiều tạo nên cảm hứng để giúp tác giả tạm quên đi “chốn thị thiên lăm ngựa nhiều xe” và hoàn

thành một tuyệt tác mãi được nhắc nhớ trong vườn hoa nghệ thuật cải lương Nam phần.

Đầu thập niên 70, với lượng phim kiếm hiệp khổng lồ từ Hongkong du nhập vào Việt-Nam cộng với tình hình chiến sự leo thang sau cái Tết Mậu Thân, sinh hoạt trong giới cải lương bị chao đảo. Tác giả đã ký thác đứa con tinh thần của mình cho đoàn ca kịch Thanh Minh Thanh Nga với nhiều kỳ vọng ở sự dàn dựng nghiêm túc và équipe nghệ sĩ giỏi nghề.

Cô gái trẻ đẹp Ngọc Cầm trong câu chuyện nuôi mối thù cha, đã hy sinh hạnh phúc cá nhân và quyết tâm đi tìm thù rửa hận. Với tánh khí hung hăng, cô đã hạ sát biết bao người vô tội trên chặng đường giông ruồi. Mãi

đến khi làm tổn thương một người tu hành với pháp danh Duyên Căn, cô ăn năn hối lỗi và tâm hồn được cảm hóa khi hận thù đã tan, sân si đã dứt và quyết lòng xuất gia đầu Phật để “quên hết người quen chốn bụi hồng”. Bên cạnh nội dung câu chuyện khá đơn giản, tác giả đã gửi gắm thêm nhiều nhân vật vào vở hát với những tình tiết đan xen hấp dẫn nhằm hội đủ những yếu tố hỉ, nộ, ái, ố hay bi, ai, lạc, dục mà ta vẫn thấy nhan nhản trong đời sống hàng ngày. Và đó cũng là điều kiện cần và đủ để mang khán giả đến rạp hát, về lại với thánh đường cải lương đang bị xao lãng vì tình hình chiến cuộc ngày thêm dâng cao.

Một vở hát đậm màu sắc kiếm hiệp nhưng soạn giả Hoa Phượng đã khéo léo

đưa vào đó thuyết luân hồi của nhà Phật, nhân quả phân minh và góp lời khuyên chúng sanh nuôi dưỡng thiện tâm, ở lành lánh dữ. Đây là một vở ca kịch xuất sắc nếu không nói là “tuyệt chiêu” và khẳng định tầm cỡ của gánh hát Thanh Minh Thanh Nga nhưng tác giả đã khiêm tốn cho rằng chỉ là “cánh hoa nở cheo leo giữa sườn non, vách đá”.

Trong phạm vi một bài viết ngắn ngủi của kẻ hậu sinh, tôi không dám lạm bàn những chuyện to tát mà chỉ muốn chấm phá nơi đây vài lời ca thật đẹp của hai nhân vật chánh trong vở tuồng là chú tiểu Duyên Căn và tiểu thơ Ngọc Cầm do hai nghệ sĩ Hữu Phước và Thanh Nga đảm trách.

*“Nếu mùa xuân trời đã
vay huyết mạch của sông*

dài biển rộng thì từ hạ sang thu người cũng trả lại mưa dầm”.

Với câu vọng cổ thật ngắn, tác giả đã nhờ nhân vật Duyên Căn phác họa nẻo đi chốn về của bốn mùa thời tiết, xuân qua hè đến thu lại đông sang cũng như sự tuần hoàn của vũ trụ. Nguồn nước từ ao hồ sông biển và lượng mưa từ trên cao rơi xuống đã bồi đắp cho nhau và tạo cho chúng ta một cuộc sống chan hòa, dung hợp giữa trời và đất.

Khi bị ép buộc phải cởi bỏ y phục nhà tu, Duyên Căn trong manh áo vải thô sơ đã bộc bạch những lời lẽ hết sức chân thành :

“Tiểu thơ ơi, tôi tự biết mình trí não ngu si nên khó thành khoát nhiên đại ngộ, nhưng mười bốn năm nay tại đã quen nghe hồi chuông tiếng mõ, mũi đã quen mùi hương bông vạn thọ, bông trang, mắt đã quen nhìn loài thỏ múa băng quơ khi thấy ánh trăng vàng, và bây hạc rĩa lông dưới cội tùng bình thản. Ngủ Vần tự sống âm thầm như quên ngày quên tháng chỉ có bấy dơi quạ đông đưa trên cành vắng lâu lâu giựt mình buông cánh khi chùa ở non sâu lạnh lạnh tiếng chuông hồi ..”

Cảnh vật an bình đã làm cho những suy nghĩ của con người trở thành đơn giản. Họ không mơ ước cao xa khi đã làm bạn với cuộc sống thanh nhàn, chấp nhận và tận hưởng

Nghệ sĩ Hữu Phước và Thanh Nga trong tuồng Giữa Chốn Bụi Hồng

những gì trước mặt mà không màng đến những vui thú xa vời, huyền hoặc.

Sau khi đã làm tổn thương Duyên Căn, ta hãy lắng lòng để nghe cô gái trẻ Ngọc Cẩm với tánh nết ngang tàng thốn thức :

“Duyên Căn ơi, tôi không tin có luân hồi hay quả báo, nhưng lời lẽ của anh thanh tịnh như tiếng mõ vọng chùa khuya, anh đứng yên trông bên vững như cội bồ đề, anh cử động tôi tưởng rằng ai đang chuyển pháp. Nước cam lồ kia nhờ Phật tính của ba ngàn thế giới chúng sinh nên nước cam lồ mới ngọt, còn nhánh liễu xinh vì sống nơi miền cực lạc nên nhánh liễu mới trường xuân. Chùa Ngủ Vần còn xa khuất bụi hồng, riêng anh phải lẫn mò trong cõi tục. Vì tôi nóng nảy buộc anh xa rời cội phúc, nếu bây giờ

lỗi lầm kia không chuộc được thì tôi khó yên lòng nhắm mắt vì không tin được thuyết luân hồi ...”

Cô muốn mình được giải thoát khỏi cái hận thù tiên kiếp, để “trở lại cuộc sống tầm thường, nơi gian nhà sau lũy tre xanh, nghe tiếng vông xa ru kéo kẹt giữa trưa buồn, con cá nào chọt bỏ đáy ao sâu, lên mặt nước rẽ bèo, cần lằm vằng trắng sáng”.

Cái ước mơ một cuộc sống gia đình tưởng như giản đơn kia lại khó trở thành hiện thực khi cô đã bước đi quá xa mà không thể quay đầu ngoảnh lại. Đó cũng là cái giá phải trả sau khi bản thân đã gieo rắc nhiều oan khiên, nghiệp chướng.

Lời ca cũng như lời đối thoại của soạn giả Hoa Phượng, dù trong bất cứ tác phẩm mang chủ đề nào, bao giờ cũng hay, cũng đẹp và mang đầy thi vị. Với lối diễn xuất chùng

mực và cách ca ngâm chân phương, hai nghệ sĩ hữu danh Thanh Nga và Hữu Phước đã thực hiện thành công phương châm “thật và đẹp” mà thầy Năm Châu đã sáng tạo và áp dụng vào sân khấu ca kịch nước nhà.

Hai mươi năm tự do của miền Nam thân yêu với những đóng góp hữu ích cho nghệ thuật muôn màu bước vào ngã rẽ khi hoà bình thất thủ. Một năm sau ngày cưỡng chiếm miền Nam, tờ báo “Đại đoàn kết” trong số ra đặc biệt in bìa màu trên giấy khổ A3 đã đăng một bài viết khá dài lên án nền văn hoá “đồi trụy”, “ngoại lai” và “tiểu tư sản” của miền Nam Việt-Nam trước năm 1975. Họ miệt thị nhân vật Lĩnh Nam trong vở tuồng “Sân khấu về khuya” của tác giả Nguyễn Thành Châu là “thằng điểm đội lốt văn nghệ” và không hài lòng khi “Hoa Mộc Lan hay Mạnh Lệ Quân hơn hử trong cảnh một chồng hai, ba vợ”. Lệnh cấm lập tức được ban hành và thay vào đó là những hình tượng công nhân, bộ đội hiện diện trên sân khấu đến sống sượng, bẽ bàng. Đội ngũ soạn giả hữu danh được đưa vào những “trại sáng tác” và cho ra đời những tác phẩm quái dị. Nước mất thì nhà tan, những cánh hoa tự do, xinh đẹp sẽ không bao giờ trở bông trên những miền đất khô cằn, hắc ám.

TV

Lan man với Euro 2024

Giải túc cầu Châu Âu (UEFA EURO hay EURO) là giải bóng tròn quốc tế dành cho các đội tuyển quốc gia nam của các thành viên Liên đoàn bóng tròn Châu Âu. Từ ngày 14/6 đến 14/7, EURO-2024 diễn ra trên 10 sân vận động của CHLB Đức với 24 đội ban tham gia. Tín đồ Túc cầu giáo từ nhiều nơi kéo đến Đức để ủng hộ đội ban nhà và đội ban mình yêu thích nếu như đội ban ruột của mình giữa đường...gục ngã!

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Không khí giải túc cầu Châu Âu ở Berlin

Tôi trở lại Berlin lần thứ tư, từ đầu tháng 5/2024. Không khí Lễ hội bóng tròn có vẻ lặng lẽ. Ngoại trừ Cổng thành Brandenburg, người ta đang xây dựng khu vực truyền hình trực tiếp các trận đấu phục vụ khán giả, một số cột đèn quanh đó trang trí giới thiệu EURO-2024 trong khi đường phố vẫn không thấy... cờ đèn kèn trống chi hết! Có điều khách du lịch đến Trung tâm thủ đô Berlin và các điểm

du lịch để thăm chơi, chụp ảnh lại rất đông. Các công ty lữ hành, dịch vụ du lịch khắp nơi trên thế giới đã... làm thay việc tiếp thị giúp CHLB Đức!

Tuy vào hè nhưng thỉnh thoảng vẫn có những cơn mưa lớn. Thậm chí có cả sấm sét đi cùng, mưa đá trút xuống như đêm 30/6 khiến trận ban giữa đội tuyển Đức và đội tuyển Đan Mạch phải tạm dừng... gần nửa tiếng mới tiếp tục đấu lại! Người nhà có đặt vé

trận chung kết cho tôi trên mạng từ rất lâu. Nhưng cả mấy trăm nghìn người cùng ghi tên thì thấy mình khó có vận may. Mà giá thấp nhất là 500 euro/vé, chưa kể khán đài, chỗ ngồi có đẹp không. Thấy tiếc tiền nên tôi không phải hỏi vé nữa, làm lơ luôn! Còn giá vé chợ đen thì tăng chóng mặt. Vé giá 30 euro lên hơn 1,000 euro! Có vé "chỗ ngồi đẹp" từ 400 euro lên gần 3,400 euro! Chưa kể vé giả rao bán trên các trang mạng xã hội.

Người hâm mộ trên khắp các ngã đường

Một số vé rao nhượng lại nhưng vé giả hay thật, đồ biết! Vé chính thức của UEFA cho EURO 2024 chỉ tồn tại dưới dạng kỹ thuật số. Lơ ngơ là bị ăn quả lừa như chơi!

Rộn ràng nhất là từ chiều 14.6, khán giả đã kéo về Cổng thành Brandenburg ở Trung tâm thủ đô Berlin để đón xem trực tiếp truyền hình trận khai mạc Euro 2024. Trước đó, trời Berlin đổ mưa đúng ý như dự báo thời tiết! 13 giờ 48 gió ào ào và mưa như trút. Tuy thế hàng vạn người hâm mộ từ trên tàu điện, xe buýt quanh Alexanderplatz đổ xuống, hối hả kéo về Cổng thành. Đến 14 giờ 15 mưa ngớt và tạnh dần. Tôi cũng hoà vào

dòng người xếp hàng hai chờ vào khu vực xem truyền hình trực tiếp để tận hưởng không khí sôi động trước giờ bóng lăn. Cảnh sát, nhân viên an ninh rất đông làm công việc kiểm tra. Có người mang theo dù lớn (dù nhỏ gấp lại thì được) bị mời ra! Trông nghiêm ngặt như kiểm tra an ninh ở phi trường vậy!

Ngày 14.6, lúc 21 giờ, trận banh khai mạc giải giữa Đức-Scotland, cổng sân vận động Munich Football Arena mở lúc 18 giờ. Tại Berlin, khoảng

6 đến 7 vạn cổ động viên đã vào được khu vực xem truyền hình trực tiếp tại khu vực Cổng thành Brandenburg. Thấy rừng người mà khiếp! Kết quả trận đấu đã mang lại niềm hào hứng cho người hâm mộ đội tuyển Đức. Sau trận đấu, số đông kéo vào quán bia ăn mừng. Cổ động viên Scotland rầu rĩ ra về. Trận đấu ra quân với chiến thắng “huỷ diệt” 5-1 trước Scotland nhưng đường phố Berlin vẫn lặng lẽ, không ồn ào, náo động, không hề

có “bão” như ở Việt Nam khi đội banh nhà chiến thắng! Thỉnh thoảng có vài chiếc xe hơi gắn một hoặc hai lá cờ Đức cỡ nhỏ lướt trên đường. Có xe gắn cờ Đức, lại có xe gắn cả cờ Đức và cờ Thổ Nhĩ Kỳ.

Càng về sau càng hấp dẫn

Vòng 1/16 EURO-2024, nhiều trận banh khởi tranh lúc 15 giờ, 18 giờ. Những giờ này “bó giờ” cổ động viên, người hâm mộ đội tuyển quốc gia Đức! Nếu họ là viên chức, công →

Người xem truyền hình trực tiếp tại các nhà hàng quán ăn không nhiều

Tận dụng mọi phương tiện để cấm cờ cổ vũ đội nhà

nhân lao động thì hai khung giờ này họ đang còn làm việc, có thể là ở công ty, nhà hàng, khách sạn, siêu thị... Không có thời gian cho những ai tạm rời...nhiệm sở lên ra quán nước, nhà hàng có ti vi phục vụ khách xem đá banh trực tiếp hoặc xem lên trên điện thoại di động. Ngoại trừ những ai chấp nhận...chấm dứt hợp đồng lao động! Có thể vì thế mà nhiều nhà hàng, quán ăn ở trên khá nhiều đường phố ở Berlin rất thưa vắng người xem ti vi trực tiếp đá banh. Không phải người Đức

thờ ơ với EURO mà vì công ăn việc làm thời kinh tế khó khăn sau đại dịch COVID-19 đã khiến họ phải...hoãn cơn ghiền đá banh lại, chịu khó về nhà xem youtube phát lại hay xem trên máy tính, điện thoại. Chiều 30/6, sau khi xem trận banh giữa Ý và Thụy Sĩ tại quán cà phê Happy Coffee trên đường Niederbarnim 21 Berlin, tôi cùng người bạn đến một nhà hàng ở gần ga Lichtenberg, Berlin xem trận banh tiếp theo giữa Đan Mạch và Đức. Nhà hàng có đông người Việt

và một ít người Đức, hầu hết là cổ động viên nữ. Khi đội Đức ghi bàn là bên ngoài vang tiếng pháo nổ “đùng” ăn mừng và tiếng la hét, gọi thêm bia của những người đang xem trước màn hình ti vi. 0 giờ, chúng tôi đặt xe taxi rồi Uber để ra về nhưng cả 4 cuộc đều bị từ chối vì khách đông quá họ không nhận mình! Tôi định ra trạm tàu điện chờ nhưng may mắn được một cuộc xe Uber chạy mở hàng ngày mới chấp nhận!

Càng về sau EURO-2024 càng sôi động hơn với

vòng tứ kết bởi nhiều đội bóng lớn...lội ngược dòng! Ngày 05/7 Đức gặp Tây Ban Nha; ngày 6/7 Anh gặp Thụy Sĩ...Sắp tới, ngày 14/7, sân vận động Olympiastadion tại Berlin không biết có đội tuyển Đức tạo “cơn địa chấn”, chinh phục đỉnh cao EURO-2024 cho thành phố Berlin “bùng nổ” xua đi cái lạnh lẽ tạm thời? Thôi, đành phải chờ xem đội tuyển Đức sẽ đón Cúp vô địch EURO-2024 hay chỉ chạm nhẹ vào kèm sự tiếc nuối?

LKD

BERLIN, TỐI 01/7/2024

Vỏ chai, lon bia sau mỗi trận đấu là nguồn thu nhập đáng kể cho người nghèo

Khăn giấy tốt nhất

Khi cần dọn dẹp nhanh chóng ướn nước hoặc thức ăn đổ vương vãi, hiếm có thứ gì tiện lợi bằng khăn giấy. Nhưng một số cuộn có giá tới hơn 4 đô la và chúng cũng không thể tái chế được. Vì thế, khi xé một tờ, bạn muốn nó hoàn thành công việc cần làm. Consumer Reports (CR) đã thử nghiệm 6 thương hiệu thường thấy, bao gồm những tên tuổi lớn như Bounty và Brawny, hầu tìm ra thương hiệu nào đủ mạnh để lau chùi các chỗ ướn và dơ mà không bị rách nát, đồng thời cũng xem xét liệu khăn giấy của một thương hiệu có thể được sử dụng lần thứ hai hay không và việc xé một tờ ra khỏi cuộn dễ dàng ra sao.

Khăn giấy Bounty, loại đắt nhất, đã đạt điểm cao nhất trong thử nghiệm khả năng thấm nước. Chúng cũng có khả năng chà rửa (scrub) tốt, liên tục làm sạch các vết chất lỏng tràn khó lau và có thể được tái sử dụng để làm sạch vết tràn thứ hai. Hai thương hiệu khác có giá thành rẻ hơn cũng hoạt động tốt và một thương hiệu không vượt qua được các thử nghiệm.

KHÔNG NÊN MUA

Sparkle Pick-A-Size 2¢ per sheet

Khăn giấy này hấp thụ ít nước nhất trong các thử nghiệm - trung bình chỉ 25 gram; lau không sạch gọn các đống lộn xộn và mau bị hư trong thử nghiệm chà rửa.

HẠNG NHẤT

Bounty Select-A-Size Sheets 4¢ per sheet

Khăn giấy Bounty, xếp hạng tốt nhất trong các thử nghiệm, là loại khăn thấm nước tốt nhất: Trung bình, mỗi square foot hút được 49 gram nước.

HẠNG NHÌ

Brawny Tear-A-Square 2¢ per sheet

Brawny hút trung bình 46 gram nước, chỉ ít hơn 3 gram so với Bounty - mà giá chỉ bằng phân nửa.

HẠNG BA

Presto (Amazon) Flex-A-Size 2¢ per sheet

Giấy Presto là một lựa chọn tốt với giá rẻ. Chúng hấp thụ 45 gram nước, và tốt khi dùng để chà rửa.

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

11-07-2024 - 17-07-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
ASIANA AIRLINES	2	SFO, ICN	\$1.641
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.826
SPIRIT AIRLINES	3	LAS, LAX, TPE	\$1.840
JAPAN/VIETNAM	3	LAS, LAX, HND	\$1.864
TURKISH/JAPAN	1	IST	\$2.106
AMERICAN AIRLINES	2	LAX, NRT	\$2.145
KOREAN AIR	1	ICN	\$2.171
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$2.178
ALASKA/ASIANA	2	SEA, ICN	\$2.180

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,208 VN ĐỒNG
EURO	\$26,803 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$18,219 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16.691 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$153.24 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	161,108 YEN NHẬT
	0.92423 EURO
	0.78136 BẢNG ANH
	1.36475 CANADA
	0.89630 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

11/7/1982

Ngày 11 tháng 7 năm 1982, Ý lần thứ 3 vô địch FIFA World Cup 1982.

VÀI CON SỐ FIFA WORLD CUP 1982

- Giải vô địch đá banh thế giới lần thứ 12 đã được tổ chức từ ngày 13 tháng 6 đến ngày 11 tháng 7 năm 1982 tại Tây Ban Nha. Đây là lần thứ 7 giải vô địch bóng đá thế giới được tổ chức tại Châu Âu.

- Ý "giữa" Tây Đức 3 - 1 tại sân vận động Santiago Bernabéu, Madrid trước 90 ngàn khán giả

- Những cầu thủ Ý quen tên với khán giả Việt Nam ở World Cup 1982 như: Dino Zoff | Bruno Conti | Paolo Rossi |

Tiền đạo Paolo Rossi trong đội hình của đội tuyển Ý tại World Cup 1982

11/7/1955

Ngày 11 tháng 7 năm 1955, dòng chữ "In God We Trust" (Chúng ta tin vào Chúa Trời) được các nhà lập pháp Mỹ yêu cầu phải được in trên tất cả loại tiền tệ của Hoa Kỳ. Dòng này lần đầu tiên được khắc trên đồng xu của Mỹ năm 1864.

Đồng xu của Mỹ năm 1864

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Trong khi nhiều doanh nghiệp nước ngoài bỏ chạy khỏi Việt Nam vì nguồn điện không ổn định, cúp điện bất ngờ và kéo dài liên tục, thì...

Phạm Minh Chính
Thủ tướng CSVN

Người ta nói "thuận mua vừa bán", nhưng... Giá điện VN mắc gấp mấy lần so với các nước khác trong khu vực, đã vậy còn có các mức phạt bằng cách tính tiền điện theo lũy kế theo từng mốc. Người nào tự làm hệ thống điện năng lượng mặt trời tại nhà, buộc phải bán cho nhà nước giá 0 đồng nếu dư điện. Đã vậy còn bị hăm he tối ngày:

Hà Đăng Sơn
Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu năng lượng và tăng trưởng xanh VN

EVN là tập đoàn kinh tế quốc doanh, độc quyền buôn bán điện, tăng giá điện và độc quyền... ồ, nhưng đây là báo cáo mới nhất của tập đoàn này:

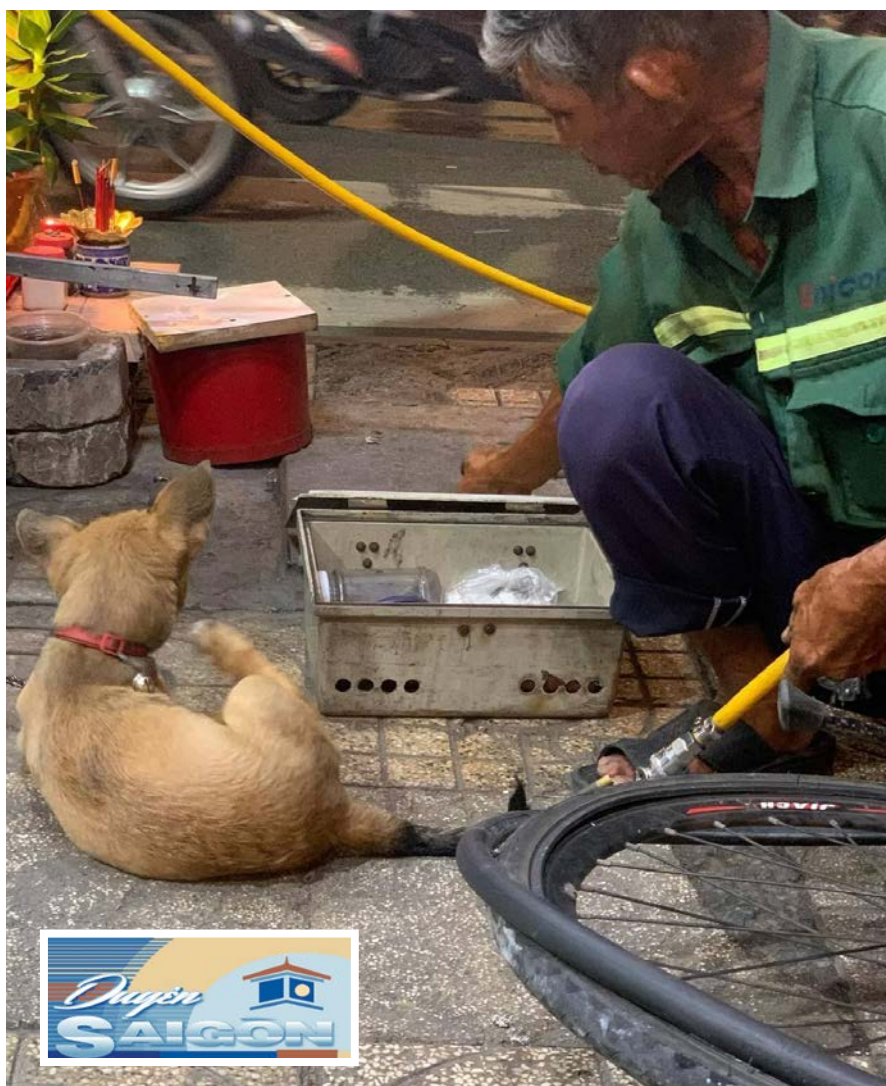

Đặng Hoàng An
Thứ trưởng Bộ Công Thương CSVN, chủ tịch EVN

Nói về vụ cháy chung cư mini tại phường Khương Đình (quận Thanh Xuân, Hà Nội) khiến 56 người chết hồi tháng 9-2023, Thiếu tướng Nguyễn Thanh Tùng (Phó giám đốc Công an Hà Nội) chỉ lo lắng một điều:

Chú chó nằm chờ kiên nhẫn chủ đội mưa đi mua đồ sửa xe cho khách - NGUỒN: FACEBOOK

2 câu chuyện trong tuần

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Mỗi đêm trước khi đi ngủ, tôi hay tìm sự ấm áp ở trong những câu chuyện tử tế có thật như vậy để thấy cuộc đời không lạnh lẽo:

Chủ nhân bài đăng là một bạn nữ còn trẻ. Xe của nàng bị bể bánh

giữa khuya Sài Gòn. Ban đầu ông trời chưa mưa nhưng đến khi cô bạn rút tiền xong thì trời mưa ngày càng bụi và nằng cứ hoang mang tưởng rằng sẽ không ai nhận sửa xe. Tuy nhiên, một “lão hạc” vẫn đội mưa đi mua ruột xe rồi về hì hục thay cho cô giữa trời mưa. Cô gái

cảm thán: “Có thể nhiều lý do khiến chú cố gắng vậy nhưng mà mình vẫn cảm động lắm ấy. Nên là ai có bị hư xe hay bơm xe gì đó khúc Trần Hưng Đạo cắt Nguyễn Tri Phương để lên cây cầu (ngay khúc cua) thì nhớ ghé chú nha. Chú báo giá cho mình là 500k.

Vài lần trước mình thay lớp ở chỗ khác cũng tâm giá đó và thêm tiền công nữa. Mình có tự gửi tặng thêm chú 100k nữa, nói là “Nhờ chú mua thịt với đồ ăn ngon cho bé chó” chú mới chịu nhận thêm tiền, rồi cảm ơn nhiệt tình lắm nên cũng vui.” Cô gái trẻ cũng chia sẻ thêm rằng vì trời mưa mà lưng chú sửa xe ướt nhẹp. Nhưng chú không để ý bản thân, chỉ sốt ruột sợ khách ướt. Điều đáng nói hơn, ở phần bình luận, rất nhiều người đã xác nhận chú sửa xe này rất thân thiện và tử tế. Dù có nhiều hôm sửa xe lúc 1 - 2h sáng nhưng chú vẫn lấy giá bình thường, không hét giá như nhiều người sửa xe khác. Ngoài ra chú sửa xe này còn có bạn đồng hành là một bé chó nhỏ rất kiên nhẫn chờ chủ làm việc, rất hiếu khách, không sủa um sùm...

Nhiều người vẫn nghĩ rằng những tin tức giật gân mới đủ sức hấp dẫn cư dân mạng. Nhưng trong thực tế, các câu chuyện đời thường dễ thương như trên vẫn có sức hấp dẫn cao với nhân loại. Hồng biết có phải vì những câu chuyện như vậy ngày càng hiếm hay không? Thiệt may, người với người vẫn còn thương nhau, con chó của người tử tế cũng được thương lây... Dẫu không thể bù đắp được sự thật mỗi ngày, mở máy ra, thứ người Việt đọc được đầu tiên toàn là anh kia cặp với chị này, người nọ phân xác kẻ kia, cướp, giết, hiếp, lừa đảo... Xin liệt kê sương sương hai tin “nổi nhất” tuần qua:

1. Hứa lèo

8 giờ sáng một ngày giữa tháng 6 đẹp trời ở phố

núi Đắc Lắc mát mẻ, bà N.T.M (38 tuổi) quyết định đi ăn... trộm. Nơi bà M. nhắm tới là tiệm tạp hóa của bà Nguyễn Thu Trang (47 tuổi), thứ bà M. muốn lấy có rất nhiều, nhưng bà chỉ kịp trộm 2 cây thuốc lá điếu có hiệu Jet, vì dễ dàng dắt vào cạp quần và dùng áo khoác che phủ bên ngoài.

Tuy giấu kỹ “đồ gian” như vậy rồi, nhưng khi bà M. đi ra quây thu ngân thì vẫn bị đôi mắt “nghiep vụ” của bà Trang nhìn ra bà M. đã ăn trộm. Bà Trang nghi ngờ bà M. đã ăn trộm nhiều lần ở tiệm mình, nên bà Trang đánh, tát liên tiếp vào mặt bà M. Tưởng bà Trang đánh bà M. xong sẽ hả dạ, nhưng không. Bà Trang sai người làm dắt xe máy của bà M. vào bên trong nhà kho rồi đóng cửa lại. Bà Trang nói với bà M.: “Mày phải

bồi thường cho tao 10 triệu, tao mới trả lại đồ cho mày”.

Tiếp theo, bà Trang đòi bà M. đưa bóp tiền ra, rồi bà Trang lấy sạch tiền trong bóp (200,000 VND) và giấy tờ, chìa khóa xe, điện thoại di động của bà M. bỏ vào hộc bàn tại quây thu ngân. Tưởng bà Trang đánh bà M. xong, tịch thu đồ đạc và tiền của bà M. xong sẽ hả dạ, nhưng không. Bà Trang tiếp tục bắt bà M. đưa 10 triệu VND mới trả lại đồ, đồng thời bắt bà M. viết bản tường trình sự việc trong đó có nội dung bà M. phải bồi thường cho bà Trang 10 triệu VND trong vòng 2 tháng.

Sau khi viết xong tường trình, bà M. xin lấy lại điện thoại của mình để gọi cho con gái, nhờ con gái chuyển tiền cho bà Trang để “chuộc” mình ra. Khoảng 12h cùng ngày, con gái bà M. đã chuyển đến tài khoản của bà Trang 10 triệu VND. Tưởng bà Trang đánh bà M. xong, tịch thu đồ đạc và tiền xong, đòi tiền “chuộc” (10 triệu VND) xong sẽ hả dạ, nhưng không. Sau khi nhận tiền từ con gái bà M., bà Trang chụp hình bà M. và gọi điện báo cho Công an xã, tố giác chuyện bà M. ăn trộm 2 cây thuốc lá.

Bà Trang quên mất mình đã đánh bà M., tịch thu xe, bóp tiền, giấy tờ, điện thoại của bà M., quan trọng hơn là lấy 10

Tiệm tạp hóa chúng kiến kẻ trộm bị... cướp - NGUỒN: TUOITRE.VN

triệu VND “tiền chuộc thân” từ con gái bà M. Bà Trang quên nhưng bà M. không quên, con gái bà M. không quên, rứa là chiều 3-7-2024, bà chủ tạp hóa Nguyễn Thu Trang bị khởi tố và bắt tạm giam với cáo buộc “Cướp tài sản”.

Về phần bà M., hai cây thuốc lá có giá trị thấp (dưới 2 triệu VND) nên bà M. chỉ bị phạt hành chính, nếu tái phạm trong vòng 1 năm sẽ bị xử tội hình sự. Tuy nhiên, sau vụ này, có lẽ nhiều năm sau (thậm chí tới khi nhắm mắt xuôi tay) bà M. cũng không đi trộm thuốc lá nữa (có trộm cái khác không thì tôi không chắc).

2. Cao thủ dụng độc

Câu chuyện xảy ra ở một ngôi nhà có mở quán cơm gần giáo xứ Bắc Minh, xã Vĩnh Thanh, huyện Nhơn Trạch (Đồng Nai), đầu bếp chính của quán cơm là Nguyễn Thị Hồng Bích (sinh năm 1986).

Mọi chuyện bắt đầu vào cái đám tang đầu tiên xảy ra vào tháng 10-2023, ông N.T.T.T. (sinh năm 1985, chồng bà Bích) sau 8 lần đi bệnh viện điều trị với triệu chứng tức ngực, đau tim... đã qua đời. Người dân địa phương trong giáo xứ Bắc Minh đến chia buồn cùng gia đình Bích theo nghi lễ tôn giáo. Mọi người xem cái chết của T. như là số trời đã định.

Nguyễn Thị Hồng Bích - đầu bếp thích dùng độc
- NGUỒN: THANHNIEN.VN

Khoảng 2 tháng sau, ông Nguyễn Văn Hải (cha ruột Bích) cũng đột ngột qua đời với triệu chứng tức ngực, đau tim, nôn ói... giống hệt con rể. Một lần nữa, người dân địa phương cũng vô cùng xót xa, đến chia buồn cùng gia đình Bích. Mọi người cũng không thấy lạ gì, bởi ông Hải tuổi đã cao, từng có tiền sử bệnh tai biến.

Thế nhưng, khoảng 1 tháng sau, bé M. (con Bích) bắt ngờ đau bụng, tức ngực dữ dội. Khi xe cấp cứu đến đưa vào bệnh viện, bé M. đã không qua khỏi. Lúc này, người dân địa phương bắt đầu đặt câu hỏi vì sao gia đình ông Hải liên tục có người chết trong thời gian ngắn? “Chúng tôi bàn tán chắc do người nhà đi coi thầy chôn cất T. (chồng Bích) không đúng giờ tốt nên gia đình bị trùng tang. Đi

viếng đám tang nhưng ai cũng hoang mang, thoáng chút lo sợ.” - bà Nguyễn Thị Hương (41 tuổi) sống cách tiệm bán cơm khoảng 200m cho biết. Theo bà Hương, xuyên suốt thời gian diễn ra lễ tang của con trai, Bích không có biểu hiện đau buồn, khóc lóc. Chôn cất con xong, Bích vẫn đi ăn sáng, nhậu nhẹt bình thường. “Bích nói con trai có gen di truyền giống cha, phát bệnh và chết giống cha nên không có gì bất thường.” - bà Hương kể lại.

Tưởng như chuyện “trùng tang” dừng lại, ai ngờ đâu, một đứa cháu ngoại và một đứa cháu nội của ông Hải (cháu bà Bích) lại tiếp tục qua đời với triệu chứng như 3 người đi trước, người dân địa phương bắt đầu kinh hãi. Họ không hiểu vì sao trong thời gian

chỉ trong vòng 8 tháng qua (từ tháng 10-2023 đến tháng 5-2024), gia đình ông Nguyễn Văn Hải liên tiếp có 5 người chết bất thường, nguyên nhân đều liên quan vấn đề tim, mạch, nôn ói... Theo những người hàng xóm, đầu nhà có nhiều người chết như vậy nhưng bà Bích vẫn sống bình thường như cũ: tiếp tục bán cơm trưa và đi ăn nhậu vào buổi chiều như không có chuyện gì xảy ra.

Ông T. (51 tuổi, hàng xóm của nhà ông Hải) nói: “Có hôm tôi hỏi Bích là nhiều người trong nhà chết vậy có sợ không. Bích nói cô có đi xem bói và thầy cho biết sẽ có nhiều người trong nhà chết nữa.” Bà Bích đã sai, tôi đa thì chỉ có 1 người nữa sẽ phải chết, vì bà Bích đã để “lọt lưới” nạn nhân tiếp theo.

Cuối tháng 6-2024, N.H.B.T. (18 tuổi, cháu nội ông Hải, cháu ruột bà Bích) bị đưa đi cấp cứu trong tình trạng bất tỉnh. Tại Bệnh viện Lê Văn Thịnh (Thủ Đức), T. được xác định ngộ độc chất Xyanua. Phía gia đình bên ngoại của T. làm đơn trình báo công an. Ngày 6-7-2024, Bích bị bắt và thừa nhận hành vi đầu độc cháu của mình.

Nhiều khách hàng đã ăn cơm ở quán của bà Bích cảm thấy may, khi họ còn sống!

DU

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Chương trình dành cho vợ/chồng không có giấy tờ của công dân Hoa Kỳ

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Nhiều người dân Hoa Kỳ sẽ bị sốc khi biết rằng một công dân Hoa Kỳ kết hôn với một người không có giấy tờ hợp lệ, vợ/chồng của họ sẽ không tự động đủ điều kiện để trở thành công dân.

Thực tế các luật về di trú luôn ngăn cản các đương đơn không có giấy tờ nộp đơn xin Thẻ xanh, ngay cả khi họ đã kết hôn với một công dân Hoa Kỳ. Họ thường phải trở về nước ít nhất một hoặc hai năm và đợi cho đến khi đơn bảo lãnh của công dân Hoa Kỳ được chấp thuận. Điều này đã thay đổi vào ngày 18 tháng 6 năm 2024 khi ông Biden công bố lệnh hành pháp của mình nhằm giúp đỡ vợ hoặc chồng của các công dân Hoa Kỳ không có giấy tờ.

Chương trình mới sẽ thực hiện “tạm tha tại chỗ” (parole-in-place). Điều này sẽ cho phép người vợ/chồng di dân đủ điều kiện có thể trở thành thường trú nhân tại Hoa Kỳ mà không cần rời khỏi Hoa Kỳ. Những

người vợ/chồng không có giấy tờ hợp lệ sẽ có thể thực hiện việc điều chỉnh tình trạng ngay tại Hoa Kỳ, thay vì phải rời Hoa Kỳ và nộp đơn ở nước ngoài.

Để đủ điều kiện theo chương trình của ông Biden, vợ/chồng là người di dân không có giấy tờ hợp lệ phải sống ở Hoa Kỳ được 10 năm và kết hôn với một công dân Hoa Kỳ, cả hai đều được tính cho đến Thứ Hai, ngày 17 tháng 6 năm 2024.

Việc nộp đơn sẽ mở vào cuối mùa hè. Chính quyền Biden vẫn chưa công bố những mẫu đơn và lệ phí liên quan đến chương trình này.

Nếu đơn của người di dân được chấp thuận, người đó sẽ có 3 năm để nộp đơn xin thẻ xanh và sẽ nhận được giấy phép làm việc tạm thời cũng như được bảo vệ khỏi bị trục xuất trong khi đơn đang chờ duyệt xét.

Khoảng 50,000 trẻ em không phải là công dân có cha mẹ kết hôn với công dân Hoa Kỳ cũng

có thể đủ điều kiện tham gia chương trình này. Điều này sẽ áp dụng cho trẻ em nhập cảnh trái phép vào Hoa Kỳ cùng với cha/ mẹ không có giấy tờ của mình.

Không có yêu cầu về việc cặp đôi phải kết hôn bao lâu, nghĩa là có thể kết hôn bất cứ lúc nào trước ngày 17 tháng 6. Tuy nhiên, yêu cầu cư trú 10 năm phải được hoàn thành trước ngày 17 tháng 6 năm 2024. Những người di dân đạt mốc 10 năm đó sau Thứ Hai, ngày 17 tháng 6 năm 2024, sẽ không đủ điều kiện tham gia chương trình.

Các nhà lập pháp người Latinh và những người ủng hộ người di dân cũng đã khuyến khích Tòa Bạch Ốc xem xét các biện pháp bảo vệ và giấy phép làm việc tương tự cho những người làm nghề chăm sóc và các công nhân làm việc nông trại không có giấy tờ sống ở Hoa Kỳ.

LMH

I Suy Đi Ngẫm Lại I

Một bộ váy nên đủ bó để cho thấy bạn là một người phụ nữ, và đủ rộng để chứng tỏ bạn là một quý cô.

EDITH HEAD

Biểu cảm người phụ nữ trên gương mặt quan trọng hơn quần áo nàng mặc trên người.

DALE CARNEGIE

Đằng sau một người đàn ông thành công là bóng hình của một người phụ nữ. Đằng sau một người phụ nữ thành công là sự cô đơn.

KHUYẾT DANH

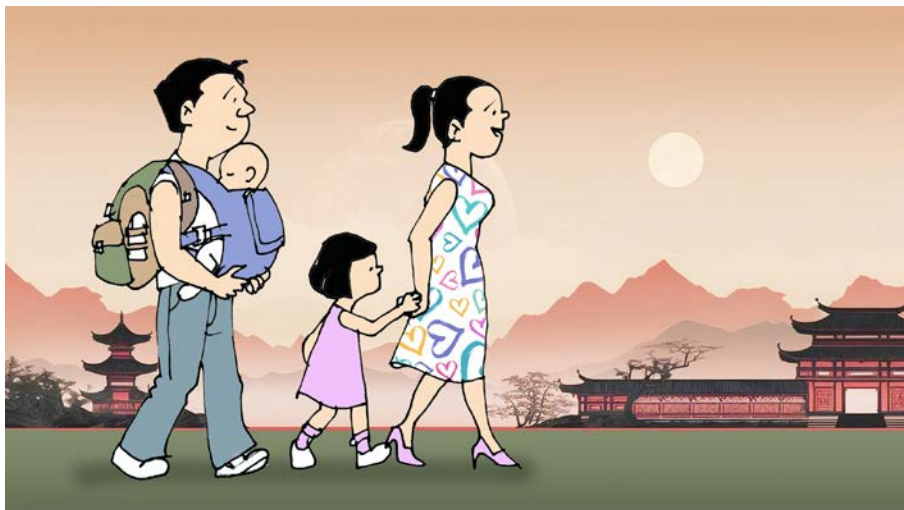
MINH HẢI

Đi lễ chùa

Gần đây, nhìn những tấm ảnh chụp cảnh đi lễ chùa trong nước mà thấy chán: “thiện nam tín nữ” má phấn môi son, ăn mặc lòe loẹt chen chúc xô đẩy nhau. Họ đã quên phép tắc, lời dạy của các sư.

- Đi lễ chùa thì ăn mặc phải chỉnh tề, đi đứng nghiêm trang.
- Không chụp ảnh, quay phim ở những nơi linh thiêng.
- Vào Phật đường và Tam Bảo không nên đi giày dép, nhai trầu, hút thuốc.
- Bước vào chùa nên vào từ cửa bên phải, đi ra từ cửa bên trái. Nghiêng người bước qua bậc cửa, không giẫm lên bậc cửa hay quay lưng vào bên trong.
- Không đứng lễ hoặc quỳ chính giữa Phật đường lễ Phật vì đó là vị trí tối cao của trụ trì, nên đứng chéo sang bên một chút.
- Trước tượng Phật nên cung kính nghiêm trang, đứng thẳng, mắt nhìn thẳng thẩn trước Tam Bảo. Nếu muốn chiêm ngưỡng tượng Phật nên đứng từ ngoài để quan sát.
- Không chạy tự do, nói chuyện ồn ào, ngồi hoặc nằm trong Phật đường.
- Không để trẻ em chạy loạn, nghịch ngợm, sờ mó các vật trong chùa.
- Khi bước đi không nên cắt ngang qua mặt những người đang quỳ lạy.
- Không nên mang theo mũ áo, khăn, túi xách, gậy gộc, bao tay... vào Tam Bảo bái Phật.

MH- THEO TRANG WEB LINH SƠN BẢO TỰ

BẢO HUÂN

Ứng xử thanh lịch

Về ngoài cho người ta “thấy” một người phụ nữ đằm dáng, nhưng nhìn qua cách ứng xử, người ta sẽ “biết” người ấy có thanh lịch như “trang bị” của nàng hay không. Vài điều Mộc Lan xin chia sẻ với các bạn:

■ Đừng bao giờ biến mình thành một “ngôi sao”, nên hỏi han những người chung quanh, đặc biệt với những người mới gặp lần đầu.

■ Khi ngồi chung với nhóm bạn, nên hạn chế tối đa sử dụng phone. Điều đó thể hiện sự tôn trọng những người khác.

■ Ở Mỹ, bạn nên nói “please” khi yêu cầu điều gì đó, ngay cả nhờ bồi bàn mang cho hũ tiêu. Và “thank you” khi được phục vụ, ngay cả khi người bán hàng trả lại credit card hay tiền thối cho bạn.

■ Đừng nói chuyện nếu trong miệng bạn đang đầy thức ăn. Người khác có thể vô tình nhìn thấy mớ hỗn độn đó, và thực ra, ít ai có được khẩu hình đẹp khi đang bạn rợn nhai nuốt.

BẢO HUÂN

Yêu sư tử

LAI THI MO
GREEN BROOK, NJ

Sư tử coi như chúa sơn lâm, mặc dù có người nói, cọp mới là vua. Giữa cọp và sư tử, sư tử vẫn có nhiều thứ trội hơn.

Đã gọi là chúa sơn lâm thì phải khác hơn những thú khác trong rừng. Một chàng trai được ví như sư tử thì cũng hùng dũng oai vệ lắm chứ...

Và bố tôi là một “Lion King”!

Mẹ tôi là bà vợ thứ sáu của ông văn sĩ nổi tiếng, rất nổi tiếng. Tất cả sách đều thuộc loại best-sellers, còn khi ông nhận lời diễn thuyết ở một nơi nào đó, thì thù lao toàn 6 số.

Nhưng mẹ tôi không phải

lấy bố tôi vì tiền. Mẹ kiếm tiền chẳng thua gì bố, thế mà vẫn lấy ông già gấp đôi tuổi mình, lại là bà vợ thứ sáu, đúng là “cuối trên lưng cọp”!

Người đời nói “trai tài gái sắc”, mền nhau vì tài, mê nhau vì sắc.

Mẹ thuộc loại sắc nước hương trời, người mẫu mà, nhưng so với tài của bố thì có phần thua.

Dù là vợ thứ sáu, lúc bố đã 56 tuổi, nhưng mẹ vẫn có một đám cưới linh đình, trang phục lộng lẫy khiến nhiều người ganh tị.

Sự nổi tiếng lịch lãm của chú rể, đã làm lu mờ khoảng cách tuổi tác.

Mọi chuyện rất êm ái trôi qua như chuyện thần tiên. Tôi là đứa cuối cùng nâng tổng số con lên 9 đứa: con anh, con em và con chúng ta.

Mẹ bảo rằng khi tôi chập chững đi, bố bắt đầu vắng nhà thường xuyên, toàn những chuyến xuyên bang, với lý do chính đáng. Hết đại học này tới đại học khác, mời bố diễn thuyết với thù lao hậu hĩ.

Mẹ không thể ngăn cản, khi bố van nài:

- Hãy vì tương lai của bọn trẻ: 8 đứa lớn toàn học trường tư nổi tiếng, tiền bà vú cho thằng Út, và khoản cấp dưỡng cho những bà vợ trước.

Lý do rất chính đáng để bố đi xa.

Bây giờ thì mẹ hiểu, tại sao bố gọi mẹ là “con cừu bé bỏng”. Không những bố viết truyện, mà “dựng kịch” cũng thật lão luyện.

Sau đám cưới linh đình là những chuyến du lịch “lãng mạn”. Mẹ tháp tùng bố, kết hợp công việc và du ngoạn, đó là thời gian tuyệt vời.

Dù là người mẫu có tiếng, nhưng đến đâu, số người ái mộ vẻ đẹp của mẹ, cũng chẳng thấm gì với số fan cuồng của bố. Chỉ nội sân chơi bóng rổ đầy nghẹt người, được dùng làm nơi diễn thuyết, cũng đủ biết “*miệng lưỡi*” bố như thế nào.

Sau một thời gian mẹ không thể đi theo bố mãi được. Vả lại thời gian nồng cháy cũng đã nguội dần. Bây giờ là lúc sống cho bản thân, mẹ còn biết bao nhiêu chuyện phải lo ở nhà. Vì bị mấy tay săn hình tài tử quấy rầy, nên mẹ để bố đi một mình.

Nhìn mẹ bằng ánh mắt rất chân thành, bố đã trấn an bằng lời hứa:

- *Hãy tin nhau.*

Ánh mắt đó là khoảng khắc đã làm mẹ “khó xử” sau này. Mẹ bảo, lúc đó mẹ cũng nhìn thẳng vào đôi mắt bố, bằng ánh mắt tha thiết của người vợ hiền, không muốn cảnh “tan đàn xẻ nghé” thêm một lần nữa.

Bố hỏi có cần đặt tay lên cuốn Thánh kinh để xác

định lời hứa không?

- Thôi khỏi.

Mẹ trả lời gọn lỏn, để rồi sau đó mây đen bắt đầu bao phủ bầu trời, báo hiệu sắp có giông tố.

Chuyến đi xa đầu tiên không có mẹ đi cùng, là cú điện thoại gọi về lúc 2 giờ sáng. Giật mình tưởng có chuyện chẳng lành, ai ngờ bố chỉ nhắc:

- *Đừng gọi anh nhé!*

Bố không muốn mẹ quấy rầy, vì tình cờ gặp lại các bạn cũ thời trung học, mọi người đang quây quần bên nhau, hào hứng chuyện trò, cười đùa như thuở vừa mới lớn.

Trái với giọng nói vô cùng kích động ở đầu dây bên kia, người nghe thắc mắc: *gọi lúc 2 giờ khuya, chỉ vì lý do đơn giản vậy sao?*

Đàn ông nông nổi, có lẽ vì quá phấn khích nên sơ hở tiểu tiết. Chứ đàn bà rất nhạy bén, tinh tế (nghĩ ngờ, ít khi sai).

Nơi diễn thuyết có cùng múi giờ ở đây mà. Bố phân bua rất mơ hồ rằng hành lý vẫn để ở nơi đến. Nhưng có bạn lái xe đón qua tiểu bang bên cạnh, chênh nhau 3 tiếng, nên giờ này chưa tới nửa đêm, mọi người đang hàn huyên vui vẻ.

Mọi người hay chỉ có hai người?

Tạm tin là như thế.

Cho đến tháng sau, các hoá đơn credit card lần lượt bay về, không phải ở nơi diễn thuyết, mà toàn

hoá đơn nhà hàng resort.

Khi mẹ gạn hỏi, bố trả lời loanh quanh, rồi thú nhận, đi chơi với bạn gái cũ. Chính cô là người lái xe qua đón bố, nhưng bố thề rằng chỉ đi ăn tối thôi, không có chuyện gì “mò ám” đâu.

Mẹ chỉ nói bằng quơ:

- Tình xưa nghĩa cũ mà.

Bố giờ tay thề:

- Không bao giờ có lần thứ hai nữa đâu.

Mẹ đành im lặng, không muốn đi sâu vào chi tiết.

Thời ấy điện thoại cầm tay vẫn còn quy định số giờ dùng mỗi tháng, và hoá đơn tính tiền vẫn in ra đây đủ các cuộc gọi, lúc nào, đến đâu, cho ai.

Mẹ đưa bố xem tất cả các tờ giấy, rồi bắt đầu chất vấn, moi móc từng chi tiết, *đàn bà mà*. Dĩ nhiên toàn những câu hỏi “phản cảm” vợ chồng. Bố thề sống thề chết, không có chuyện lên giường”!

Mẹ tin một lần, rồi hai lần, cho tới khi không còn có thể đếm số lần.

Cũng thật khó tìm ra lý do để giữ bố ở nhà. Danh tiếng và tiền bạc càng tăng theo số lần bố đi xa.

Không những thế đạo diễn còn mời bố góp mặt trong vài cuốn phim chuyển thể từ những cuốn sách của bố.

Bố càng đi, thì cảm râm cái vãi lật vạt càng nhiều, đó là những trận cuồng phong làm mặt hồ gợn

sóng.

Cho đến một ngày trước khi đi xa, bố dẫn mẹ đến dọn dẹp căn phòng làm việc ở gần nhà.

Thỉnh thoảng mẹ cũng ghé qua, nhưng sau này quá bận rộn, mẹ không còn tới đó nữa.

Bố đưa chìa khóa cho mẹ, bình thản gọi taxi ra phi trường. Mẹ ghé vô cái studio của bố, nhìn quanh không thấy tấm hình nào của mẹ, vẫn trưng ở đó. Trong lúc dọn dẹp, sắp xếp gọn gàng mọi thứ ngổn ngang trong các ngăn tủ, mẹ tìm thấy rất nhiều hình khoả thân, với đủ dáng điệu gợi cảm, vô cùng gợi cảm. Chỉ cần liếc qua, máu nóng đã dồn lên mặt. Một khuôn mặt trong tất cả mọi tấm hình.

Giọt nước tràn ly.

Mẹ quay về nhà, viết một bức thư trên tờ giấy trắng. Viết tay, mẹ muốn cho bố biết đây là nét chữ của mẹ, là dấu hiệu rất quan trọng trong thời buổi email. Mẹ muốn giữ cho mình một bằng chứng xác thực.

Viết xong mẹ Fax ngay cho bố.

“Anh thân yêu, ánh mắt của anh khi nói hãy tin nhau, mang đầy vẻ chân thành, đã khiến em tin rằng chúng ta sẽ là bến đỗ cuối cùng của đời nhau.

Nhưng không phải, bến vẫn còn đây nhưng thuyền đã lênh đênh neo

ở chốn nào”.

Không biết bố đang ở đâu, nhưng trong khoảng thời gian ngắn nhất, tôi không còn nhớ rõ. Một chiếc taxi ngừng ngay trước cửa, có bước chân cuống quýt lao vào cửa, bố chẳng ngại ngừng đánh thức cả nhà dậy giữa đêm khuya.

Mẹ vẫn ngồi bất động, không cần chất vấn, không cần bằng cớ. Khuôn mặt mẹ đanh lại, nổi xốt xa cay đắng dâng trào. Hai tay bưng mặt, mẹ nhất định không nhìn mặt người đàn ông phản bội.

Bố gào lên:

- Không bao giờ có thêm một lần ly dị nữa. Em là bến đỗ cuối cùng của cuộc đời anh. Người vợ hiền tận tụy chỉ biết hy sinh cho gia đình.

Không khí vô cùng căng thẳng, cho đến khi có tiếng gõ cửa.

Tôi là người mở cửa, một người đàn ông trung niên và một phụ nữ đẹp tuyệt trần bước vào.

Mẹ ngẩng lên ngơ ngác, đó chính là cô gái trong những bức hình gọi cảm để ở nơi bố làm việc.

Người đàn ông tự giới thiệu với mẹ, ông đang đạo diễn một bộ phim đình đám, mà bố được mời vào vai chính đóng với cô đào có thân hình nẩy lửa đang đứng đây.

- Ông thật là quá quái.

Mẹ chỉ nói vắn tắt như vậy, khi được phỏng vấn trong festival phim nổi tiếng, trong đó có phim của bố.

Đó là lần cuối cùng bố đã “thử nghiệm”, dùng chính mình cho trò đùa “nguy hiểm”.

Mẹ vẫn dặn dò con gái:

- *Đừng đùa với lửa. Và phải thật “dùng cảm” khi chọn chúa sơn lâm làm chồng.*

Mẹ là bến đỗ cuối cùng, mang cho bố những ngày hạnh phúc.

Bố nói lời cuối cùng với các con trước khi ra đi vĩnh viễn.

LTM phóng tác.

HIỆU ĐÌNH: Con sư tử già chính là Norman Mailer, nhà văn Mỹ nổi tiếng. “Loving a lion” đoàn văn rút ra từ tác phẩm “A ticket to the Circus”, viết bởi người vợ cuối cùng của ông: Norris church Mailer.

ENROLLED
AGENT

Mục
Thuế
Vụ

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú “Mục Thuế Vụ”.

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

HỎI: Chào chị Đài Thi, tôi có vấn đề tài khoản tiết kiệm giáo dục 529 cho con gái tôi. Nay cháu sắp học xong cao học nhưng chưa dùng hết số tiền trong tài khoản này. Vậy cháu có phải đóng thuế khi rút tiền ra không? Cảm ơn chị.

ĐÁP: Xin thưa, muốn được miễn thuế thì quỹ tiết kiệm 529 phải được dùng để trả học phí, sách vở, nội trú v.v.

trong thời gian cháu đi học. Nếu không dùng hết tài khoản này thì ông có thể cho con cháu trong gia đình họ hàng dùng được, miễn sao là dùng vào chi phí giáo dục.

Còn nếu như ông không có con cháu nào khác thì vẫn có thể được miễn thuế nếu cháu chuyển số tiền này qua tài khoản hưu trí Roth IRA, nhưng cháu phải hội đủ

những điều kiện sau đây:

- Tài khoản 529 đã được thành lập ít nhất 15 năm.

- Bắt buộc phải chuyển tiền thẳng từ tài khoản 529 qua Roth IRA, không được rút ra bỏ vào bank riêng rồi mới chuyển từ bank qua Roth IRA.

- Giới hạn bỏ tiền vào Roth IRA là 7,000 đô cho năm 2024. Cháu phải đi làm có thu nhập ít nhất 7,000 đô thì mới được chuyển 7,000 đô từ tài khoản 529 qua Roth IRA. Mỗi năm con số này sẽ được luật thuế cho tăng chút đỉnh, có thể sẽ là 7,500 đô cho năm 2025.

- Được miễn thuế tối đa 35,000 đô la cho cả đời (lifetime), cho nên mỗi năm chuyển 7,000 đô thì sẽ được miễn thuế cho đến khi nào chuyển xong 35,000 đô. Nếu vượt quá 35,000 đô thì phải đóng thuế.

HỎI: Thưa cô Đài Thi, tôi chưa đến tuổi rút tiền từ tài khoản hưu trí 401(k), nhưng tôi cần rút tiền ra bây giờ để giải quyết một số chuyện quan trọng trong gia đình. Tôi biết là rút tiền ra thì phải đóng thuế, nhưng có cách nào tôi tránh được tiền phạt không

cô? Xin cảm ơn cô.

ĐÁP: Thưa bà, rút tiền từ tài khoản 401(k) khi chưa được 59.5 tuổi thì sẽ bị phạt 10 phần trăm. Tuy nhiên, nếu hoàn cảnh của gia đình bà giống như những trường hợp sau đây thì sẽ được miễn tiền phạt:

- Bị bệnh nặng hoặc tàn tật.

- Bị thiên tai bão lụt, hoặc nhà cửa bị hư hỏng trầm trọng (chỉ miễn phạt cho 22,000 đô).

- Trả chi phí cao học.

- Trả chi phí tang lễ.

- Mua nhà lần đầu tiên (chỉ miễn phạt cho 10,000 đô).

- Sanh con hoặc xin con nuôi (chỉ miễn phạt cho 5,000 đô).

- Bị Sở Thuế niêm phong tài khoản.

- Bị bạo hành/hăm dọa về tinh thần, thể xác, tài chánh (chỉ miễn phạt cho 10,000 đô).

Cho dù bà vẫn phải đóng thuế lợi tức khi rút tiền ra, nhưng nếu sau khi bà giải quyết chuyện gia đình xong và muốn bỏ tiền trở lại vào tài khoản 401(k), thì bà có được 3 năm để bỏ tiền vào, và bà sẽ nhận lại được

tiền thuế (hoàn thuế/tax refund) mà bà đã đóng khi rút tiền ra.

HỎI: Xin chị Đài Thi cho em hỏi. Năm 2022 em khai thuế chung với chồng em và đã đóng thuế đầy đủ. Gần đây tụi em đã ly dị. Bây giờ Sở Thuế gửi thư đòi tụi em phải trả thuế của năm 2022. Họ nói rằng tụi em đã khai thuế thiếu sót, không khai số tiền lời bán cổ phiếu.

Chồng em mua bán cổ phiếu mà em không biết gì cả. Khi đi khai thuế anh ta cũng không nhắc gì đến chuyện mua bán cổ phiếu lời lỗ ra sao. Vì em không có dính líu gì cả đến chuyện này, và hơn nữa tụi em đã ly dị, em nghĩ rằng anh ta là người có trách nhiệm phải trả thuế. Em có thể yêu cầu Sở Thuế bắt anh ta trả thuế không? Cảm ơn chị.

ĐÁP: Chào chị, khi vợ chồng khai thuế chung là phải chịu trách nhiệm chung chứ không thể chia ra được, cho dù bây giờ đã ly dị. Đối với Sở Thuế, năm nào đứng riêng năm đó. Năm 2022 khai chung thì Sở Thuế đòi nợ cả hai vợ chồng. Họ không chia 50/50, mà họ đòi cả hai người.

Tuy nhiên, Sở Thuế sẽ cứu xét những trường hợp ngoại lệ khi người vợ hoặc người chồng vô tội không biết người phối ngẫu của mình giấu diếm lợi tức. Khi Sở Thuế xác nhận là chị vô tội thì họ sẽ cho chị miễn trả thuế, và họ chỉ bắt chồng chị trả.

Nếu chị hội đủ những điều kiện sau đây thì nên khiếu nại với Sở Thuế:

- Chị có bằng chứng là lỗi khai thuế sai là hoàn toàn do ông chồng.

- Lúc ký tên vào giấy thuế, chị không biết là đã khai thuế sai.

- Chị không nhận được lợi lộc gì cả, chẳng hạn như chồng chị cất giữ tiền bán cổ phiếu để xài riêng, chứ không phải để trả tiền nhà cửa, xe cộ, hoặc các chi phí trong gia đình.

- Chị có 2 năm để khiếu nại, tính từ ngày chị nhận được thư đòi nợ thuế.

Nếu chị không hội đủ điều kiện trên thì nên thương lượng với ông xã để hai người thanh toán tiền thuế càng sớm càng tốt, vì để càng lâu thì tiền phạt càng tăng.

NGT

HỒ ĐẮC VŨ

“Hallelujah”

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Tìm việc

Ngà bước xuống giường, đi thẳng ra tủ lạnh, lấy hộp nước trái cây, hộp không còn một giọt, cô ném mạnh vô thùng rác, lấy ly, ấn nút, nốc hết ly nước lạnh, ngược mặt, thở một

hơi dài, vô phòng thay đồ, tay chụp chùm chìa khóa xe trên bàn.

Căn phòng khách nhỏ, tối thui, nồng mùi rượu, mùi cần sa. Ngà bước tới mở màn cửa sổ.

- F...! Tao đang ngủ.
Ngà khép màn.

Mike say thuốc, anh ngồi dậy, dựa lưng chiếc ghế dài, chiếc mền vắt ngang người, một nửa rớt dưới sàn, lẫn lóc mấy vỏ bia.

- Đi đâu?

- Tìm việc ở bên Marble head.

- VẬY ghé Harry, lấy cho tao 5 bông.

- Tiền?

- Khỏi trả, nó cho tao nợ.

- Em không đi!

- Tại sao?

- Nó... Không tốt

Harry

“Lần trước, Ngà vừa bấm chuông, Harry đã lôi tuột cô từ cửa vô phòng ngủ, đẩy Ngà bật ngửa ra giường, cô đang cố ngồi dậy, Harry đổ ập cái thân thể to lớn trần truồng của nó xuống, một tay đè cổ, tay kia lột chiếc quần của Ngà.

- Hà hà! Yên đi, tao chỉ mần một phát.

Tay Harry thô bạo, giựt tung hàng nút áo, chiếc nịt ngực, văng ra, Ngà lăn qua, nhưng con bò mộng Mike đã bông cô lên. Ngà trần truồng, đập 2 chân vô khoảng không.

Hai chân Ngà co lại, tiếng la từ cái thân thể trắng nõn của người phụ nữ nhỏ bé thất thế, chìm mất trong tiếng giường kêu, tiếng thở hồng hộc của thằng khốn Harry.

Harry ném cái gói ny lông vô Ngà, cô đang ngồi co người ở ghế dài, uống

từng ngụm nước.

- Đây! 5 bông loại ngon cho chồng mày! Mẹ! Mất cha \$500 của tao...

Harry bước tới, mở cửa.

- Biến lẹ giùm cái! Vợ tao sắp về!

Ngà ra về

Cú đấm

- Mẹ! Tại sao không đi? Nó cho tao chơi hàng đất tiền, không tốn xu nào mà!

Ngà khoanh tay.

- Xin lỗi anh, em không thể đi!

Mike đứng dậy, chỉ tay

- Tao muốn mày đi!

Ngà rút nước mắt.

- Không!... Không anh.

Mike đấm một cú dã man vô mặt Ngà, cô bật ngửa, té xuống, máu trên mặt túa ra, xỉu...

Quầy bánh mì

"Cô gái tóc ngắn, bán quầy bánh mì cười.

- Anh ăn gì? Bánh mì thịt nguội, chả lụa, bò nướng, phá lấu, chả bò nướng, đậu hũ chiên hay trứng gà?

- Hôm qua thịt nguội... hôm nay ăn bò... nấu!

- Bò nướng!

Mike nói tiếng Việt giống như Ngà bập bẹ nói tiếng Mỹ.

- Và cà phê lạnh.

- Cà phê đá!

Mike nhún vai.

- Lạnh và đá đầu có khác gì!

Đó là ngày thứ 2 của Mike ở Sài Gòn. Anh muốn 1 phòng nhỏ trong căn nhà lớn, kiểu phòng trọ ở đường Phạm Ngũ Lão, khu phố "Tây", Sài Gòn, quầy bánh mì của Ngà nằm đầu hẻm, sát bên phòng trọ.

Cho tới ổ bánh mì thứ 5, thì Mike nói tiếng Việt khá hơn và Ngà đã nói thêm được nhiều từ Mỹ. Bữa đó trời mưa, mới 6 giờ sáng, Ngà dọn xong quầy bánh mì. Mike bước vô.

- Bữa nay là ổ bánh mì thứ 6... Thịt bò hay thịt nguội, Mike?

- Cô Ngà cho bánh mì đậu hũ chiên.

- Hôm nay không có đậu hũ.

- Trứng gà với thịt nguội vậy!

Ngà nói nguyên câu tiếng Mỹ rõ ràng.

- Anh làm ra món bánh mì mới.

- Ha ha.

Ngà làm ổ bánh mì thập cẩm, cô nói

- Ngày mai ăn đậu hũ chiên.

- Không được!

Đang gấp thịt nguội, Ngà dừng lại.

- Tại sao?

Mike sửa lại cổ áo, chấp tay trước ngực.

- Vì tôi muốn mời cô Ngà

đi chơi Đà Lạt vào thứ 7, chiều Chúa Nhật trở lại... Tối thứ 2, tôi về Mỹ.

Ngà để ổ bánh mì và cái gấp xuống quầy, ngược nhìn Mike, Mike đang lúng túng, vái mấy vái.

- Có được không?

Ngà chum chim, cúi mặt, nói thật nhỏ.

- Yes!

Mike la.

- Ô! Chúa ơi!

Ngà đưa tay lên môi.

- Đừng la lớn...

Chỉ vô 2 bàn tay chấp trước ngực của Mike.

- Cũng đừng vái! Không tốt!

Mike bỏ tay xuống, Ngà làm ổ bánh mì.

- Nhưng tôi thấy ở chùa người ta làm vậy để cầu xin.

Ngà chỉ tay lên trời.

- Xin Buddha...

Chỉ mình

- Not me.

Đà Lạt

Mike không còn dịp mua ổ bánh mì thứ 7, vì tối thứ 7 đó, Anh và Ngà ăn bữa đồ Huế thật ngon tại một nhà hàng nhỏ, sau lưng chợ Đà Lạt. 10 giờ tối, trời mưa to, Mike kéo Ngà đi nhậu bê thui ở tiệm nhà lá gần thác Cam Ly. Bữa nhậu bê thui giữa đêm Đà Lạt gió mưa với vò rượu cần đã đưa Mike và Ngà về phòng trọ, ngủ với nhau

trên chiếc giường nhỏ cho 1 người nằm, suốt đêm Ngà nằm ngủ trên người Mike. Về Mỹ, 6 tháng sau Mike trở lại, làm đám cưới với Ngà.

Revere

"Ngày tới Revere, một thành phố nhỏ, ven biển ở Massachusetts.

Mike muốn căn nhà 2 phòng ngủ, gần khu đánh tôm, sát con lạch dài, đầm thẳng ra bãi biển, Anh thừa hưởng chiếc tàu đánh tôm và 1 công nhân của người cha quá cố để lại, nên, sau khi tốt nghiệp, anh dẹp cái bằng đại học thương mại qua một bên, ra biển đánh tôm, cá, mực theo mùa, như ba anh đã làm trong 60 năm qua.

- Năm nay thời tiết thay đổi ...Tôm cá biến mất, mực ở New Port mỗi lưới chỉ chừng vài chục con...

Mike dựa vô thành lan can, uống ngụm bia, nhìn ra biển xanh ngắt, bên kia đường.

- Tiền thu được chỉ đủ trả tiền dầu, lương cho người phụ việc.

Mike quay lại nhìn Ngà đang ngồi trên ghế dài, trước hiên nhà, cô khoanh tay bối rối.

- Công việc ở nhà hàng của em cũng chậm lại từ 2 tháng trước, nhiều lúc, cả ngày chỉ có 10 khách, ông chủ đã cắt 30% lương.

Cô bước tới bên chồng.

- Chắc em tìm việc khác. Việc khác của Ngà là làm một ngày 8 tiếng ở tiệm giặt ủi của ông Tàu bên vùng Marblehead, cách nhà 30 phút”

Khủng hoảng

... Mike đã đi khỏi nhà, Ngà tỉnh dậy, 2 tay ôm đầu, cô vô phòng tắm chùi sạch vết máu, thay đồ, đeo kính mát lớn để che vết bầm nằm ngang mắt, đánh chút son, dè vết nứt trên môi, ném cái răng gãy vô thùng rác, lấy chìa khóa xe.

Đã 2 giờ chiều, Ngà chạy tới nhà hàng dọc bờ biển Marblehead.

- Rất tiếc, hôm qua quản lý hẹn chị 1 giờ...

Người phục vụ coi đồng hồ tay.

- Bây giờ là 2:15 chiều, chị tới trễ quá, ông ta không tiếp!

Ngà buồn bã ra xe, lái xe đi... Nhưng cô không biết phải đi đâu với cái mặt sưng và đôi mắt bầm.

Đi đâu?

Con đường với 2 hàng cây xanh quen thuộc trước mắt, sao bỗng lạ, mặt nhựa đen lại, gập ghềnh, hàng cây xanh biến mất, thay vào là ánh đèn màu chớp sáng, chạy vùn vụt, rồi mờ đi, màu đen chụp xuống... Tiếng kèn xe chói tai, Ngà sực tỉnh, cô ngược mặt, mấy chiếc xe phía sau bấm kèn liên tục, một chiếc xe vượt qua, người lái thò đầu ra

cửa, hét lên.

- Đồ điên!

Ngà ghé vô lề

- Đi đâu?

Cô lảm bảm.

Ngà lên xe, quẹo về hướng Nahant. Con đường qua Nahant cắt ngang eo biển lớn, hai bên là nước và đá. Trời thật xanh, đồng vị với mặt biển bằng một đường ngang lơ lơ những tòa cao ốc, dinh thự và chiếc cầu treo vô Boston. Biển bên kia, mấy người bắt sò, ốc với những thùng nhựa trắng, lom khom dọc bãi đá, phía bờ trái, nhiều chiếc lều màu của dân tắm biển, câu cá, xa ngoài bãi là nhóm người chơi môn thể thao bay diều, những con diều lớn nhiều màu sắc sỡ, bay lượn trên cao.

Ngà tấp vô bãi đậu, bước ra, ngồi xuống gộp đá nhỏ, mấy đứa nhỏ dắt chó chạy ngang, vẫy tay chào.

- Hello.

Chiều đang tới, khu dân cư dọc eo biển Nahant từ bên trái, rực lên một màu đồng thau của ánh nắng cuối ngày, hắt những mảng vàng lặn tăn trên mặt biển yên lặng.

Ngà nhìn trân trân vô đường biển màu xanh, vạch ngang tận chân trời, cô bật khóc, những lọn tóc bay trên mặt...

Thất nghiệp

“Chùng 2 tuần.

kinh tế Mỹ tuột dốc, dân Mỹ không dư tiền ăn nhà hàng, bây giờ lại không có tiền giặt đồ, nên.

- Chắc nì nghỉ việc từ thứ 2 này... Tặng nì \$500, xài đồ, tìm việc khác.

Ông Tàu tử tế, ái ngại nói với Ngà.

Ngà về tới nhà đúng lúc Mike đang uống Vodka, ăn mấy bao chip nướng với Harry, người bạn đồng nghiệp, mặt 2 người đỏ gay.

- Ủa! Sao về sớm vậy em?

- Mất việc!

Ngà không chào Harry, cúi đầu, lặng lẽ vô nhà, mở tủ lạnh, uống ly nước, tới bếp nướng ổ bánh mì, lấy bao xà lách dọn ra đĩa, rưới 2 muỗng dầu ô liu, rắc lớp phô mai bột lên trên, lấy vĩ đùi gà trong tủ lạnh đã xả đá từ sáng, mở lửa đặt chảo, đổ dầu, bỏ vô 5 cái đùi gà, tiếng dầu xì xèo.

Bữa tối đã dọn ra bàn, Ngà vô phòng, lấy đồ đi tắm, cô bỗng khựng lại.

Tiếng Harry nói nhỏ.

- Mẹ! Đã không làm ra tiền, bây giờ còn phải nuôi con nhỏ ăn bám đó...

- ... Nhưng nó là vợ tao.

- Vợ cũng vậy! Vợ tao làm ra tiền ngay sau đêm động phòng, đã 10 năm kiếm tiền tự lo! Tự nhiên mấy gánh cục nợ tuốt bên Việt Nam vô thân mình! Nên nghỉ lại, bỏ những

phiên toái bám víu, lo cho mình đi.

Tiếng chửi thề lớn của Mike, tiếng ly bể dưới sàn, tiếng xe của Harry chạy đi.

Hôm sau, Ngà dậy sớm, dọn chai rượu, 2 cái ly bể và bao chip văng tung tóe, bỏ vô thùng rác, cô làm 2 cái bánh mì kẹp ham và xà lách để trên bàn cho Mike ăn trưa, uống ly sữa, rồi đi thẳng ra trạm bus. Lang thang trong siêu thị ở Reverse cho tới 4 giờ chiều, Ngà vẫn không tìm ra một việc làm, ngay cả việc lau chùi tiệm, hay đổ rác cho mấy nhà hàng, cô chán nản về nhà.”

Bandidos

Mike đang ngồi bàn tán gì đó với 2 người lạ mặt, trên ghế dài, trước thêm nhà, Ngà cúi đầu chào, vô phòng.

Ngoài thêm bỗng có người lớn tiếng, chửi thề, gậy gỗ, Ngà bước ra, một người lạ mặt, dè cổ Mike sát tường, rút đầu khẩu súng ngắn vô miệng anh.

Ngà la lớn.

- Ê! Ngừng lại.

Người lạ kia chụp lấy Ngà, kéo lên, chìa đầu súng vô trán cô.

- Im! La là tụi tao cho thẳng gian lận kia đi tàu suốt luôn!

Nó thả Ngà xuống, chỉ mặt Mike.

- Thành Mike khốn kiếp

này đã bán “Cỏ” với tội tao từ khi còn đánh cá, mấy tháng rồi gian lận tiền hàng tới \$5,000, bây giờ nó lấy cớ thất nghiệp, hết tiền, không trả nợ...

Chả quay súng chỉ vô mặt Ngà.

- ... Mẹ! Trong 2 ngày, không trả hết số tiền, thì nó...

Chĩa súng vô hạ bộ Mike.

- ... Ăn 1 viên, mất dái!”

Lang thang

Ngà nhìn ra biển. Phía bên kia chắc là quê mình, nơi cha mẹ chết nghèo xác xơ, bó đũa chiếu, chôn ở cái cồn hoang gần con lạch, tới mùa nước, nước trôi, cồn lở, sạt mất trong đêm. Cả đời, nhà mình ai cũng khổ...

Mấy đứa nhỏ lại dắt chó chạy ngang, vẫy tay chào. Ngà cười.

- Hello!

Ngà bước tới chỗ ghềnh đá, nhiều người đang câu, phía trên là tảng đá lớn, nhô ra mặt biển, cô bước xéo qua gần mép tảng đá, ở dưới là biển xanh đen, sóng từ ngoài đập vô tung những lớp bọt trắng.

Ngà loáng thoáng nghĩ tới cái chết, cô nhìn xuống biển

Nợ

Hôm sau.

- Tối ngày phải trả tiền, Harry cho mượn \$1,000, thiếu \$4,000... Em có

cách nào đi mượn, hoặc cho anh mượn số tiền còn lại...

- Em không còn đồng nào Mike ngồi xuống ghế, ôm đầu,

Ngà nói.

- Tiền dành dụm cả năm nay, đã chi vô đồ ăn, tiền điện, tiền rượu cho anh rồi... Còn xu nào đâu.

- ...Nếu không, tội nó chơi anh liền, Bandidos nói là làm!

Ngà tới cửa sổ, nhìn ra biển đầy sương, mờ mịt ngoài xa.

- Em không có cách nào...

Câu nói chưa ra hết miệng, Mike đã nhảy tới, chụp chiếc khăn tay vô mặt Ngà, cô sụi xuống.

Trả nợ

Ngà mở mắt trong căn phòng đèn mờ, thơm mùi trầm, nhạc văng vẳng trên trần, cô ngồi lên, không khí mát lạnh cho biết là Ngà đang mặc bộ đồ ngủ mỏng dính. Đang ngơ ngác, thì cửa phòng mở, 2 người lạ mặt đã cầm súng hăm dọa Mike bước vô, cúi chào, cùng nói.

- Chào cô gái xinh đẹp, cảm ơn thằng chồng gian lận của cô đã mang cô tới đây trừ nợ!

Ngà hiểu ra, nhảy xuống giường, cầm cái gối, che ngực, thủ thế.

Một người nói.

- Cô biết là mình sẽ vui

chơi tối nay... Cho tới sáng.

Người kia nói.

- Với màn sex “Xa luân chiến” kiểu “Thành Cát Tư Hãn công thành.”

Và hai thằng chó Bandidos đã “Công cái thành của Ngà” cho tới sáng.

6 giờ sáng, 2 thằng Bandidos, chở Ngà về nhà, Mike đang say thuốc, nằm trên ghế, Ngà lẳng lặng đi ngang, vô thẳng phòng tắm, mở đèn, chiếc áo ngủ rớt xuống, Ngà nhìn vô kiếng, những dấu vết bạo dâm của 2 thằng Bandidos đã giày vò, hiện rõ, bầm đen trên thân thể, cô bật khóc trong lòng bàn tay ... Ngà ngước lên, đôi mắt buồn bã bỗng sáng rực, cô lấy khẩu súng Browning đã ăn cắp trong phòng của tội Bandidos, đeo đôi bao tay mỏng.

Ngà trần truồng bước ra, tay giấu sau lưng.

Căn phòng khách nhỏ, tối thui, nồng mùi rượu, mùi cần sa. Ngà bước tới mở màn cửa sổ.

- F...! Tao đang ngủ... mở làm gì?

Ngà mở màn thật rộng, ánh sáng ủa vô, tạo một mảng sáng ngay ghế dài, chỗ Mike đang nằm say thuốc,

Ngà bước tới.

- Good morning, Mike! Mở mắt ra...

- Làm gì?

- Em muốn cảm ơn anh đã mang em qua đây, cho em một đời sống, một gia đình...

Mike vẫn nhắm mắt, lằm bằm.

- ... Một gia đình có con vợ ăn hại, nghèo xác xơ.

- Điều này do anh gây ra!

- Do mày ăn bầm!

Ngà cười nhẹ.

- Mike! Ngước mặt lên, nhìn đây.

Mike mở mắt, lơ đã

- Hãy nhìn cái thân xác của em...

Mike cố ngồi dậy.

- ... Chính anh, anh là người đã tàn nhẫn bán đứng vợ mình, làm dơ bẩn cuộc đời em...

Ngà khóc.

- ...Làm nát tan mảnh thịt da nhỏ bé mà cha mẹ đã cho em...

Ngà nhắm mắt.

- Xin anh tha thứ cho một người vợ.

Mike tựa lưng vô ghế dài, nghiêng đầu, nhìn Ngà.

Ngà đưa khẩu súng, chỉ vô mặt Mike.

- Đùng!

Cô quay mặt đi, lằm bằm.

- Hallelujah.

HĐV

* Hallelujah, nguyên gốc là Hebrew, diễn tả sự hân hoan, thường sử dụng trong cầu nguyện, bài hát, kinh lễ. Tiếng Việt là, “Há lê lu ya”

Ở Hoa Kỳ, mùa hè còn được gọi là mùa hiking (đi bộ đường dài) cho những người thích bộ môn thể thao khám phá thiên nhiên và đòi hỏi sức bền này.

TẠ PHONG TẦN
ORANGE COUNTY, CA

Mùa hiking & những điều cơ bản nên biết

Đi bộ thì ai cũng biết, trẻ em sinh ra được một tuổi đã bắt đầu chập chững đi bộ, và mọi người sẽ đi bộ rất nhiều lần, rất nhiều quãng đường dài - ngắn khác nhau, đi bộ suốt cuộc đời mình, đi cho đến khi không còn đủ sức đi bộ được nữa thì thôi. Vì vậy, nếu nói tới việc “học đi bộ” xem ra sẽ bị cười là ngớ ngẩn, nhưng nếu quý vị thích bộ môn hiking thì quý vị phải học cách để trở thành những hiker thật sự chuyên nghiệp, nhằm có thể tự bảo vệ chính mình và có khả năng cứu giúp bạn đồng hành trong những tình huống khó khăn, nguy hiểm. Sự học không bao giờ thừa, kiến thức sẽ cứu quý vị trong những tình huống mà chỉ có kinh

nghiệm, sự từng trải của bản thân mới cứu được chính mình.

Theo Sở Cảnh sát thành phố San Diego, khoảng 9 giờ sáng Thứ Hai (24 Tháng Sáu, 2024) họ đã tìm thấy tử thi của một phụ nữ gốc Á, và đã xác định được chính là bà Diem “Dina” Le Nguyen - 50 tuổi, một hiker đã được thông báo “mất tích” ở San Diego. Cảnh sát cho biết bà Diem “Dina” Le Nguyen bị tách khỏi nhóm đi bộ đường dài khoảng 100 người khi đang đi trên Nighthawk Trail. Mặc dù đã có những nỗ lực tìm kiếm hiker bị lạc nhưng không thành công.

Nhà chức trách cho biết bà Diem “Dina” Le Nguyen được coi là “mất tích có nguy cơ” do đường đi khó khăn và nhiệt độ

quá nóng trong vài giờ sau khi bà mất tích. Một lời khuyên về nhiệt độ quá cao đã được đưa ra vào thời điểm bà ấy mất tích. Nhà chức trách cũng cho truyền thông biết lần cuối cùng bà “Dina” gọi điện thoại cho em gái nói rằng bà đang bị nóng và không có nước uống.

Văn phòng giám định y tế vẫn chưa báo cáo nguyên nhân cái chết.

Tai nạn của bà “Dina” là một bài học kinh nghiệm để đời cho những ai ôm ấp giấc mơ hiking, nếu muốn thực hiện chuyến đi cần phải biết những điều cần bản để công việc chuẩn bị được chu đáo, an toàn.

Mùa hè ở Mỹ, đặc biệt là phía Nam nước Mỹ, ánh nắng rất gay gắt và hầu như rất ít mưa, cũng khó tìm thấy một dòng sông

tươi mát để giải nhiệt.

Trong hình chụp kèm theo thông báo mất tích đăng báo, người đọc nhìn thấy bà “Dina” mặc quần thun màu đen bó sát, chân mang giày thể thao, mặc áo thun màu đen bó tay dài, và đội nón có vành (vành không rộng.) Đối chiếu với nguyên tắc cơ bản trong kỹ năng sinh tồn, thì bộ quần áo của bà “Dina” không đủ che nắng, không đủ làm mát cho người mặc dưới ánh nắng gay gắt ban ngày, cũng không đủ giữ ấm ban đêm ở ngoài trời.

Trong điều kiện nắng nóng, quần áo màu đen hút nóng sẽ làm cho người mặc chúng bị nóng hơn, nếu nó bó sát da lại làm cho da khó thoát nhiệt, gió cũng không thổi luôn vô thân người được, người mặc đồ bó đã bị nóng càng

nóng hơn nữa.

Ở đây, quý vị không cần phải luyện cho mình trở thành một “chiến binh” sống trong môi trường hoang dã, lúc nào cũng đề cao tinh thần cảnh giác với “kẻ địch tấn công” như phim hành động Hollywood, mà là chuẩn bị cẩn thận cho chuyến đi an toàn, những nguyên tắc an toàn được đặt lên hàng đầu, nếu cảm thấy chưa đủ đáp ứng nguyên tắc an toàn thì tốt nhất là không đi. Và phải luôn nghĩ tới tình huống chúng ta phải tự sinh tồn một mình nếu gặp rủi ro.

Vì vậy, chuẩn bị một bộ dụng cụ cá nhân như bộ cứu thương, móc đa năng, dây thừng, pháo sáng, bản đồ giấy, GPS cầm tay, la bàn, thanh dinh dưỡng, nước uống, đèn pin, pin điện thoại dự phòng, túi ngủ, võng, mền, quần dài, áo tay dài vải 100% cotton, mặc nhiều lớp quần áo, đủ rộng rãi để làm mát/giữ ấm người mặc và che được nắng... Thực phẩm và nước uống phải đủ dùng trong 3 ngày. Nó có thể làm chúng ta mang nặng, khó đi nhanh, nhưng không bao giờ thừa. Đừng y lại vào cellphone, vì có những khu vực hoang vắng sóng điện thoại bị mất.

Học tìm phương hướng ban đêm căn cứ vào vị trí các ngôi sao, tìm phương hướng ban ngày căn cứ vị trí mặt trời, tìm phương hướng dựa vào môi trường

Diem Le Nguyen

xung quanh và cây cỏ nếu ở trong rừng. Điều quan trọng là đừng bao giờ đi cách quá xa người dẫn đường, phải luôn luôn bám sát người đó.

Một cái gậy vịn tay người hiker rất cần thiết, nó giúp xua đuổi rắn rết, thú hoang trên đường đi, và chống để đi nếu quá mệt.

Một đôi giày nhẹ chất liệu thoáng khí giúp cho da chân không bị bọt da do bị ẩm, mồ hôi. Các loại giày được làm từ vật liệu tổng hợp chống thấm nước cao sẽ làm cho da chân quý vị bị bọt, mủn ra chỉ trong vòng chưa tới một ngày, có thể gây nhiễm trùng chân. Giày thoáng khí giúp chân khô ráo, êm ái, đem lại sự thoải mái trong khi đi chuyển.

Nếu ở trong rừng rậm mà thiếu nước uống, chúng ta có thể tìm nguồn nước mà thú rừng đã uống, nhưng ở những nơi khô cháy thì quả thật khó tìm được nước tự nhiên. Thông thường, người ta sẽ lấy nước uống từ thực vật bằng một con dao quắm tốt, điều này đòi hỏi hiker phải có sức khỏe tốt và

biết cách điều khiển con dao quắm trong tay. “Rất dễ tìm thấy nước uống trong rừng rậm nhiệt đới, nhưng chỉ dễ đối với người biết phải tìm ở đâu mà thôi.”

Trong thời tiết nắng nóng, mỗi người cần phải uống 1 gal nước/ngày, nhưng nếu phải vác theo 3 gal nước thì mồ hôi thoát ra cũng bằng số lượng nước đó. Thành thử, một chiếc xe kéo với bánh xe lớn để chất các thứ thức ăn, nước uống lên xe quý vị chỉ cần tốn 20% sức lực (so với mang trên vai,) giúp quý vị đi đứng nhẹ nhàng hơn, và nhờ vậy quý vị sẽ đi được chặng đường dài hơn.

Trong tình huống xấu nhất là bị lạc mất đoàn hikers, phải kiếm chỗ cao để trú chân. Thứ nhất, ở vị trí cao dễ dàng xác định được phương hướng và địa thế, dễ tìm kiếm đường đi tiếp theo. Thứ hai, các đội cứu nạn sẽ dễ dàng tìm ra quý vị hơn. Thứ ba, ở chỗ cao cellphone dễ bắt sóng điện thoại hơn. Trong lúc này, không gì quý

giá đối với quý vị bằng pháo sáng, súng bắn pháo sáng, trái khói màu.

Tất nhiên, những kỹ năng sinh tồn dành cho người thích hiking mạo hiểm thì rất nhiều. Những nhà hikers chuyên nghiệp phải có kiến thức để tồn tại ở vùng giá lạnh, nóng bức, rừng rậm, sa mạc, trên núi cao, dưới đầm lầy, dựng lều, làm lán trại, tìm thức ăn trong tự nhiên... Cách tự vệ lẫn tấn công kẻ xấu, chuẩn bị vũ khí, cách sống dài ngày một mình ở những nơi hoang vu ... Tuy nhiên, nếu chúng ta đi hiking theo từng đoàn và quãng đường ngắn thì những kỹ năng nói trên không cần thiết lắm.

Nói gì thì nói, mọi sự chuẩn bị và kiến thức đều vô ích nếu quý vị không có sức khỏe đủ để thực hiện chúng. Vì vậy, điều kiện trước hết là phải luyện tập chạy, nhảy, leo trèo, nâng vật nặng, đẩy, kéo vật nặng ... để rèn luyện thân thể, sau đó mới tính tới chuyện làm những chuyến hiking.

Nãy giờ tôi trình bày với quý độc giả những điểm cơ bản mà bất kỳ người khỏe nào cũng làm được, trừ tôi ra, vì tôi bây giờ không thể leo trèo chạy nhảy đánh đấm khiêng vác đẩy kéo như thời trẻ được. Tôi đành hiking qua màn hình TV mà thôi. Quý vị có cười nhạo tôi “giỏi võ mồm” thì tôi cũng đành chịu.

TPT

IAN BÙI
DALLAS, TX

Du khách đến Philadelphia có lẽ đều ghé thăm di tích lịch sử Independence Hall (Dinh Độc Lập) cái nôi của nền dân chủ Hoa Kỳ và cũng là khuôn mẫu cho nhiều chế độ dân chủ khác trên thế giới. Đây là nơi vào ngày 4 tháng 7 năm 1776 các đại biểu của 13 tiểu bang thuộc địa đã phê chuẩn và thông qua bản Tuyên Ngôn Độc Lập mà chúng ta ăn mừng hàng năm. Tuy nhiên, có nhiều chi tiết về bản tuyên ngôn này có thể bạn chưa biết.

Quảng trường Independence Square, Philadelphia (IANBUI/TRÈ)

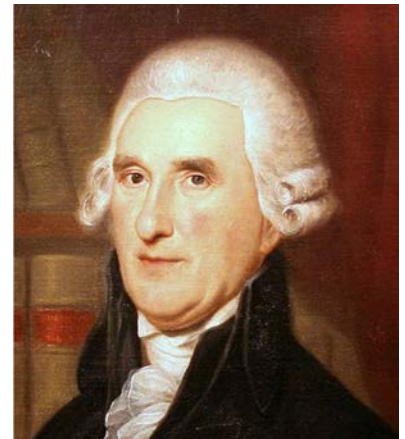
Thomas Jefferson, tác giả bản Tuyên Ngôn, thật ra đã soạn nó xong từ những tuần trước đó. Bức tranh nổi tiếng của John Trumbull thường được tưởng lầm là cảnh các nhà quốc phụ ký kết bản Tuyên Ngôn vào ngày 4 tháng 7, nhưng thật ra đây chỉ là lúc Ủy Ban Năm Người đệ trình bản thảo của Jefferson trước chủ tịch Quốc Hội Đại Lục (Continental Congress) vào ngày 28 tháng 6. Phải đến ngày 2 tháng 7 Quốc Hội mới đem nó ra bàn thảo, mổ xẻ, chỉnh sửa v.v. Và như ta biết, phiên bản hoàn chỉnh được Quốc Hội biểu quyết chấp thuận vào ngày 4 tháng 7, 1776. NGUỒN ẢNH: ARCHITECT OF THE CAPITOL

Tuyên ngôn Độc Lập

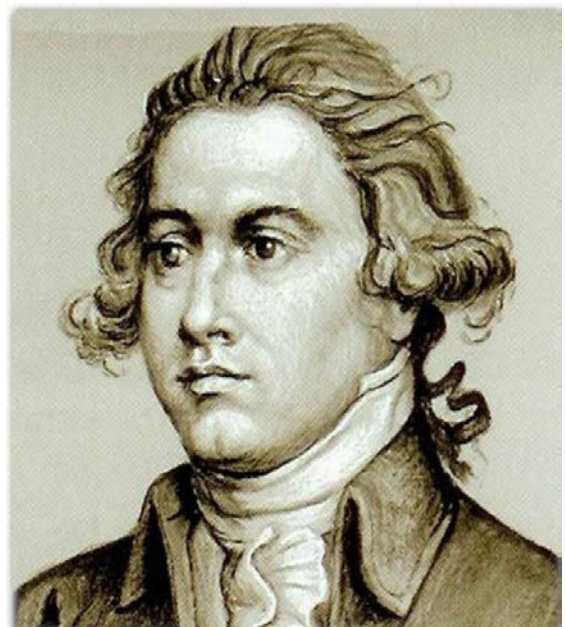
Tuy đã được thông qua, nhưng phải mất 6 tháng sau bản Tuyên Ngôn ấy mới được tất cả 56 vị đại biểu đặt bút ký tên vào. Lý do là vì thời bấy giờ phương tiện giao thông bằng ngựa còn rất chậm, mà hệ thống bưu điện “toàn quốc” thì chưa ra đời. Thành thử sau khi đại nghị kết thúc, văn bản chính thức được giữ tại Philadelphia để chờ tất cả các đại biểu đến ký tên vào đó. Người cuối cùng ký vào bản Tuyên Ngôn là ông Thomas McKean, đại diện tiểu bang Delaware. Sau đại nghị, ông McKean (trong ảnh) ở lại luôn và làm chánh thẩm phán Tối Cao Pháp Viện tiểu bang Pennsylvania; năm 1799 ông được bầu làm Thống Đốc tiểu bang. NGUỒN ẢNH: WIKIMEDIA

Khi nhắc đến các nhà quốc phụ, ta thường liên tưởng đến hình ảnh những người đàn ông lớn tuổi, nhưng thật ra cũng có những người khá trẻ. Thomas Lynch Jr., đại biểu tiểu bang Virginia tại Continental Congress, khi ký tên vào bản Tuyên Ngôn mới 26 tuổi và là người trẻ nhất. Cha ông là đại biểu tại quốc hội đầu tiên, gọi là Congress of Federation, tiền thân của Continental Congress. Người lớn tuổi nhất ký tên vào bản Tuyên Ngôn không ai khác hơn cụ Benjamin Franklin, khi ấy đã 70 tuổi. Các nhà quốc phụ nhiều người làm nghề luật sư hay thẩm phán, có người làm nghề nông, doanh nhân v.v. Dù làm nghề gì chẳng nữa, họ đều có nguy cơ mất tất cả nếu cuộc chiến giành độc lập thất bại.

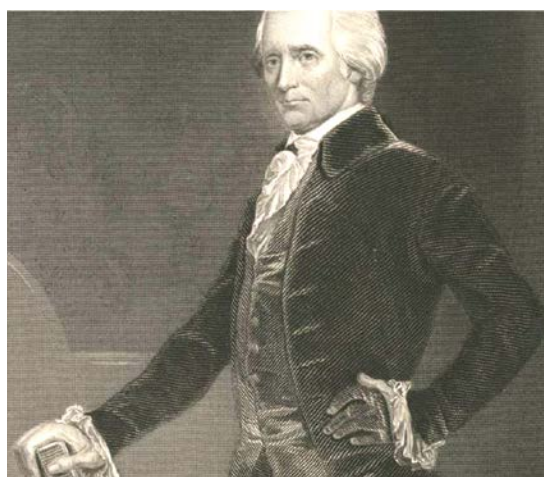
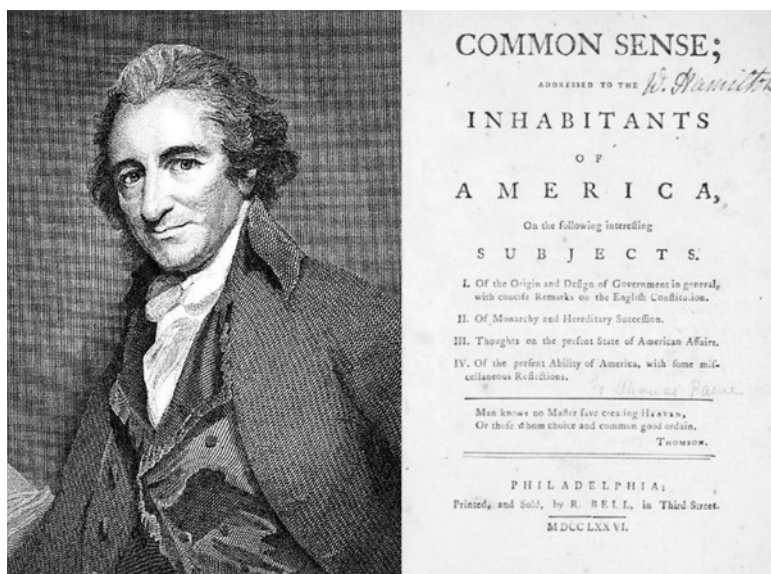
Ben Franklin và cây đàn Glass Armonica do ông sáng chế.
(WIKIMEDIA)

Bản tuyên ngôn ra đời sau khi cuộc khởi nghĩa đã bùng nổ trước đó một năm, 1775. Nhưng phải đến năm 1783 nước Mỹ mới giành được độc lập. Trong khoảng thời gian đó, 8 trong số những người ký tên vào bản Tuyên Ngôn đã qua đời. Có người chết vì tuổi tác hay bệnh tật, nhưng cũng có vài trường hợp khá ly kỳ. Button Gwinnett, tiểu bang Georgia, chết lẳng xẹt trong một cuộc đấu súng tay đôi. Huyện Gwinnett của Georgia ngày nay, gần Atlanta, được đặt tên ông. Thomas Lynch Jr., (trong ảnh), nhà quốc phụ trẻ nhất, chết đuối vì bị đắm thuyền trong một trận bão. Ben Franklin, người già nhất, lại sống khỏe để chứng kiến ngày đại thắng; ông mất năm 1790, thọ 84 tuổi. NGUỒN ẢNH: WIKIMEDIA

Có một điều ít ai nhắc tới, là vào thời điểm trước khi bản Tuyên Ngôn chính thức ra đời, trên khắp 13 thuộc địa lúc bấy giờ đã có gần 100 bản tuyên cáo khác nhau được công bố tại địa phương, từ thôn xã cho đến quận huyện và luôn cả cấp tiểu bang. Người dân khi ấy đã chán ngán chính quyền của vua Anh đến cùng cực. Sau khi chiến cuộc bùng nổ năm 1775, mức độ oán thán ngày càng dâng cao. Châm dẫu cho ngọn lửa cách mạng là tập sách Common Sense của nhà tư tưởng Thomas Paine, người có công lớn trong việc hỗ trợ tinh thần cho đạo quân của đại tướng George Washington. Có thể nói, nếu Washington là Lê Lợi thì Thomas Paine là Nguyễn Trãi. NGUỒN ẢNH: WIKIMEDIA

Chính vì thấy dân chúng khắp nơi đều bày tỏ nguyện vọng tách khỏi nước Anh, Quốc Hội bèn giao cho Richard Henry Lee (trong ảnh) nhiệm vụ soạn một dự luật nhằm chính thức hoá việc thành lập một quốc gia mới. Dự luật mang tên Lee Resolution được Quốc Hội thảo luận và thông qua vào tháng Sáu, 1776. Theo đó, một Uỷ Ban Năm Người được uỷ thác việc soạn bản Tuyên Ngôn Độc Lập, gồm có: Thomas Jefferson, John Adams, Ben Franklin, Robert R. Livingston và Roger Sherman (được vẽ trong bức tranh bất hủ của Trumbull ở đầu bài). Thomas Jefferson đã dựa vào những ý tưởng và lời cáo buộc trong các bản tuyên cáo trước đó để soạn bản thảo cho Tuyên Ngôn Độc Lập mà ta biết đến ngày nay. NGUỒN ẢNH: WIKIMEDIA

Ngày 9 tháng 7, 1776, đạo quân kháng chiến ở New York được nghe đọc bản Tuyên Ngôn lần đầu. Có thể xem đây là bản hịch tướng sĩ đầu tiên của nước Mỹ. Lúc ấy quân Anh đang bao vây Brooklyn và sắp sửa đánh chiếm Long Island. Trong cơn phẫn nộ, một số người đã đánh sập bức tượng vua George ở Bowling Green mặc dù tướng Washington không đồng ý, ông cho rằng tượng ấy nên để chính quyền tương lai xét xử. Sau khi bị giật sập, bức tượng đã được nấu chảy để dùng làm đạn đồng. Tuy tinh thần binh sĩ đang ở cao độ sau khi được nghe bản Tuyên Ngôn Độc Lập, Washington đã phải nhượng bộ trước uy lực của lính Anh, lui quân về Manhattan để bảo toàn lực lượng và chờ thời.

Tranh của Johannes Adam Simon Oertel tả cảnh giật sập tượng vua George (NEW YORK HISTORICAL SOCIETY)

Làm sạch tường nhà

HOÀNG HƯƠNG

Dưới đây là cách làm sạch tường nhà được sơn phủ với các loại sơn khác nhau

■ Làm sạch tường phủ sơn Flat hay Matte và Satin

Tường được sơn bằng các loại sơn này cần cẩn trọng hơn khi lau chùi. Không nên sử dụng hóa chất mạnh hoặc chất tẩy rửa (degreaser).

Trước tiên, làm ẩm miếng bọt biển với nước ấm, vắt cho đến khi gần khô sau đó nhẹ nhàng lau tường. Sau cùng, lau khô tường bằng khăn vải microfiber cloth.

■ Làm sạch tường phủ sơn Semigloss hay Glossy

Do có độ bền cao, dễ lau chùi nên loại sơn này được dùng chủ yếu cho tường nhà bếp và phòng tắm. Có thể dùng chất tẩy nhẹ để làm sạch nhưng cần dùng miếng bọt biển mềm khi lau tường để tránh trầy xước.

Làm sạch tường bằng cách trộn xà bông với nước ấm, thêm một vài giọt nước rửa chén. Nhúng miếng bọt biển vào hỗn hợp trên để lau tường. Lưu ý cần vắt kiệt dung dịch xà bông sao cho chỉ còn chút ẩm nước xà bông trước khi dùng. Lau lại với nước ấm và khăn vải.

■ Cách làm sạch vết dơ trên tường phủ sơn

Cần làm sạch ngay khi vết dơ xuất hiện, việc này sẽ dễ và nhanh hơn nhiều khi để vết dơ tích tụ lâu ngày.

Thực hiện bằng cách: trộn baking soda với nước ấm cho đến khi tạo thành hỗn hợp sệt. Bôi hỗn hợp lên vết dơ, dùng khăn hay miếng bọt biển chà nhẹ. Lau lại với nước ấm. Sau cùng lau khô với khăn vải.

AWARD-WINNING FILMS

12/7 tới 14/7. Trình chiếu phim thuộc nhiều thể loại và từng đoạt giải thưởng trong liên hoan phim quốc tế 2024 tại Dallas TX

Địa điểm: Drive in Cinema Northwest Highway, 10110 Technology Blvd E, Dallas TX 75220. Điện thoại 469-235-2708.

Giá vé: \$10.

FRONTIERS OF FLIGHT MUSEUM PRESENTS MOON DAY

20/7. Xem trưng bày, nghe thuyết trình của các phi hành gia và sinh hoạt với chủ đề liên quan tới chuyến đổ bộ mặt trăng lần đầu tiên của con người trong chuyến thám hiểm của phi thuyền Apollo 11 vào năm 1969

Địa điểm: Frontiers of Flight Museum, 6911 Lemmon Ave, Dallas TX 75209. **Giá vé:** \$10.

SILENT DISCO: OGRE BOOGIE WONDERLAND

13/7. Thưởng thức nhạc Disco trong yên lặng vì mỗi người đều được cấp headphone. Nhún nhảy theo các điệu nhạc trích từ các bộ phim nổi tiếng. Thi mặc trang phục theo phim

Địa điểm: Sammon Park, 2403 Flora Street, Dallas TX 75201. Điện thoại: 214-954-9925. **Giá vé:** \$25.

Chuồn chuồn bão Pantala
flavescens (m) - Diên Bình 07.2012

Chuồn chuồn ớt Trithemis
aurora - Thác Yang Bay
Khánh Hoà 08.2009

Tháng bảy, heo may, **chuồn chuồn bay...**

Chuồn chuồn khiêng nắng sang sông...

(Đêm Thổ - Hoàng Cẩm)

CỔ NGỰ
THIAIS, PHÁP

Chuồn chuồn có cánh thì bay

Có thằng cu tí bắt mầy, chuồn ơi!

Cu tí bắt chuồn chuồn để làm gì? Không để đá nhau như đá dế, đá kiến, cũng không phải ép vào trang lưu bút ngày hè như ép cánh bướm cạnh cánh phượng, mà để cắn rồn cho mau biết bơi. Cái “truyền thuyết” buồn cười này vậy mà được khối cu tí của nhiều thế hệ tin tưởng và tuyệt đối chấp hành, nhưng, dù ngàm chuồn chuồn có cắn sứt da sứt thịt, khi xuống nước, các tí

lười học bơi chìm vẫn hoàn chìm!

Chuồn chuồn trên thế giới có khoảng 4500 loài, riêng ở Việt Nam, đếm được 235 giống chuồn chuồn khác nhau, từ anh chuồn voi to kênh càng đến chị chuồn kim mảnh mai thon thả. Nếu được nghiên cứu kỹ lưỡng và khi so sánh với thống kê của các nước lân cận, Việt Nam có thể có đến gần 400 loại chuồn chuồn khác nhau. Ngoài các loại chuồn chuồn bão màu vàng, chuồn chuồn ớt màu đỏ, chuồn chuồn hổ xanh lá vằn đen thường thấy, còn

có chuồn chuồn nường, chuồn chuồn suối chỉ gặp ở một số vùng thích hợp với sự phát triển đặc biệt của chúng. Chuồn chuồn kim bé tí nhưng ở đâu cũng thấy, màu sắc có đủ từ xám qua lam, từ vàng tới đỏ. Có vài loại chuồn chuồn kim mới được phát hiện gần đây ở Quảng Nam, Đà Nẵng, Huế, Kon Tum, Ba Vì, Hoà Bình, Nghệ An... mang những cái tên la-tinh rất... việt, như *Cryptophaea vietnamensis* (J.V.Tol & Rozendaal, 1995), *Coelliccia mientrung* (Kompier & Phan, 2017), *Coelliccia duytan* (Phan, 2017),

Drepanosticta emtrai
(Dow, Kompier & Phan
2018)...

Khi nàng Kiều khiêm
cung nhỏ nhẹ cùng Kim
Trọng: *ngĩ mình phận
mỏng cánh chuồn*, Kiều
đã không biết mình đang
tự ví với một trong những
“sát thủ chuyên nghiệp”
của thế giới *con ong cái
kiến*. Thật vậy, trong
khi đại đa số ấu trùng
của bướm là sâu chỉ ăn
lá hay đục thân cây, trái
cây để phát triển, đến
khi thành bướm, cũng
chỉ hút mật hoa, nhựa
quả để sống, ấu trùng
của chuồn chuồn mang
tên bà mụ, sau khi rời
trứng, sống dưới nước
trong một thời gian dài,
tàn sát từ vi sinh vật,
lăng quăng, cá con đến
cả nòng nọc. Sau khi bà
mụ rời môi trường nước,
lột xác để thành chuồn
chuồn, vị hung thần có
cánh lướt rất nhanh này
tiếp tục gieo rắc nỗi kinh
hoàng trên không trung:
ruồi, muỗi, bướm, nhện
và cả chuồn chuồn nhỏ
hơn đều trở thành nạn

Chuồn chuồn hổ *Orthetrum sabina* (m) khi trưởng thành
- Hội An 02.2018

Chuồn chuồn hổ
*Phaenandrogomphus
tonkinicus* khi vừa lột xác từ
bà mụ, mắt còn đục, cánh
chưa rõ gân - Huế 02.2018

nhân của chúng. Chuồn
chuồn bắt các côn trùng
khác khi con mồi đậu yên
cũng như khi đang nhón
nhờ bay lượn, vì chuồn
chuồn có khả năng tính
toán trước được đường
bay của nạn nhân để đón
bắt và “thanh toán” ngay
khi đang vi vút giữa trời.
Với hai đôi cánh đầy gân
mỏng manh nhưng chắc
chắn, mà mỗi chiếc có
thể chuyển hướng độc
lập so với ba chiếc còn lại,
chuồn chuồn có khả năng
bay lững lơ tại chỗ, thậm
chí bay lùi, bay ngang và
có loài bay vượt 18,000
km giữa Ấn Độ-Phi châu
trên đường thiên di. Lại
được trang bị thêm một
cặp ngàm khoẻ (các cu
tí nào đã từng bị chuồn
chuồn cắn tay hay cắn
rốn, sẽ nhớ đời), đôi mắt
to xoay tròn nhìn mọi
phía, ba đôi chân nhám
nhiều gai, chúng dư sức
đứng đầu cùng với nhện
và bọ ngựa trong hàng
ngũ các loài côn trùng ăn
thịt hung hãn nhất.

Chuồn chuồn cánh nâu
Neurothemis fluctuans
- Sài Gòn 08.2009

Các họ chuồn chuồn hiện nay được xem là hậu duệ của một giống chuồn chuồn khổng lồ dài độ 30 cm với sải cánh hơn 70 cm (tương tự sải cánh bồ câu), bay lượn ở kỷ Permien cách đây khoảng 300 triệu năm, trước cả khi các loài khủng long bắt đầu xuất hiện. Như các loài côn trùng khác, cơ thể chuồn chuồn gồm đầu, ức và bụng. Đầu với râu ngắn, mắt kép, ngàm to, ức mang ba cặp chân và hai đôi cánh, bụng thường trơn mảnh nên người Việt gọi nhầm là đuôi. Các loại chuồn chuồn trên thế giới được gom vào hai nhóm, chuồn chuồn ngô (libellule / dragonfly) và chuồn chuồn kim (demoiselle / damselfly). Chuồn chuồn kim hai mắt rời nhau, khi đậu, cánh xếp lại, trong khi chuồn chuồn ngô (thân dài từ nửa ngón tay út đến hơn ngón giữa, tùy loài) lại có hai mắt dính vào nhau và cánh xoè ngang khi đậu.

Chuồn chuồn có cách giao phối khá đặc biệt. Không cần chờ được ưng thuận, khi thuận tiện, con đực «tấn công» ngay bằng cách dùng cặp móc ở cuối «đuôi» như một gọng kìm kẹp vào cổ con cái, rồi chuyển tình trùng được sản xuất từ bộ phận sinh dục chính đến nơi chứa tinh trùng tại bộ phận sinh dục phụ nằm ở đốt thứ hai của bụng. Không thoát nổi sự «kềm kẹp»

Chuồn chuồn lam *Brachydiplax sobrina* - Bangkok 07.2012

Chuồn chuồn voi *Aeshna affinis* (m) - Choisy-le-Roi 09.2009

Chuồn chuồn kim cánh biếc *Calopteryx virgo meridionalis* (m) - Choisy-le-Roi 08.2009

của kẻ vũ phu, con cái đành cong người áp bụng vào bộ phận sinh dục phụ của con đực để trứng được thụ tinh. Cách giao phối có một không hai này ngẫu nhiên tạo thành hình một trái tim tình yêu ngộ nghĩnh! Sau khi thụ tinh, chuồn chuồn cái đập thẳng «đuôi» xuống nước để gieo trứng hay để trên hoa lá các loài cây thủy sinh ven ao, hồ, có khi cả ở vùng nước lợ hoặc nước mặn, khép tròn chu kỳ trứng-bà mẹ-chuồn chuồn của loài côn trùng này.

Cũng như bướm, ong, dế, đom đóm... từ bao đời nay, hình ảnh chuồn chuồn đã ghi dấu trong thi ca, nhạc, họa... của loài người. Dù không «thấy» được ảnh hưởng của hơi nước trong không khí trên hai đôi cánh mong manh, nhưng cha ông ta đã «nhìn» hiện tượng để đoán trúng phúc thời tiết, không thua gì các bản dự báo khí tượng thời nay:

Chuồn chuồn bay thấp thì mưa

Bay cao thì nắng, bay vừa thì râm

Chuồn chuồn được xem là một trong sáu biểu tượng của nước Nhật. Người Nhật quý trọng loài côn trùng này, coi đó tượng trưng cho sự khai sinh đất nước (tên cũ của Nhật Bản là “Đảo Chuồn Chuồn”), sự chiến thắng cũng như dấu hiệu báo bội thu của các vụ mùa.

Vì vậy, hình ảnh chuồn chuồn xuất hiện nhiều trên tranh vẽ, vũ khí, đồ trang sức Nhật Bản và vải áo *kimono*. Người theo đạo Hồi cũng như người tin phong thủy cho rằng chuồn chuồn bay vào nhà đem đến sự may mắn. Mặc dù đầu đó có sự gán ghép chuồn chuồn với tà phép, nhưng đa số thần thoại Âu, Phi, Mỹ châu gắn liền hình ảnh chuồn chuồn với rồng, tiên, với sự biến hoá và tái sinh. Tại Việt Nam, cánh chuồn chuồn trong thơ Bùi Giáng, Xuân Quỳnh, Nguyễn Vĩnh Tiến... mộc mạc, gợi ký ức tuổi thơ, còn ca khúc “Chuồn chuồn ớt” của Lê Minh Sơn qua tiếng hát trong veo Ngọc Khuê đã tạo được sự chú ý nơi người nghe những năm đầu của thế kỷ XXI.

Cùng với sự thay đổi khí hậu, tàn phá và gây ô nhiễm môi trường của

loài người, những cánh chuồn giăng giăng từng đàn báo bão mùa gió heo may ngày càng hiếm thấy. Hình ảnh chuồn chuồn đậu trên vòng

thép gai thời chiến tranh hay trên hàng dây kẽm mẹ phơi quần áo ngày hoà bình đang phai dần trong trí nhớ. Trò trẻ con, với chỉ cột một đầu vào

Trái tim tình yêu của cặp chuồn chuồn kim *Chacolestes viridis*
- Choisy-le-Roi 09.2009

đuôi chuồn chuồn, một đầu gắn mảnh giấy ghi nguyệt ngoặc lời nguyện ước (mãi vẫn là nguyện ước) cũng đã phát phơ bay vào tít mù. Chỉ còn niềm hoài cảm man mác mỗi lần có dịp thấy lại những chiếc cánh lụa chuồn chuồn lấp lánh, lửng lơ giữa chiều nắng tắt...

Bài và hình CN
THIAIS 07.2024

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

<https://fr.wikipedia.org/wiki/Odonata>
https://www.vncreatures.net/all_events/new_20.php
<https://www.meslibellules.fr/blog/odonates-du-vietnam-2012-2018/>
<http://odonatavietnam.blogspot.com/2014/07/sympetrum.html>
<https://atlas-odonates.insectes.org/>
<https://youtu.be/OTKAPX3vRVQ?feature=shared>
<https://youtu.be/w9QUltnRjPQ?feature=shared>

Chuồn chuồn kim *Coenagrion hastulatum*
- Choisy-le-Roi 05.2018

Chuồn chuồn *Sympetrum meridionale*, con đực màu đỏ và con cái màu vàng đang giao phối - Carnon 08.2013

mặc jeans đẹp

■ Quần jeans là món đồ linh hoạt, tử tử nên có ít nhất 3 màu denim khác nhau. Chiếc quần jean hoàn hảo là mặc đẹp với vóc dáng khác biệt của mỗi người. Lưng thấp hay cao tùy ý thích, nhưng cũng phụ thuộc vào dáng mới đẹp. Có mỡ bụng, vòng hai lớn thì tránh jeans cạp trễ vì dễ lộ eo bánh mì. Nếu vòng hông phẳng thì tránh quần cạp cao, mặc nhìn hông nhỏ và bệch hơn.

■ Lỗi mặc quần jeans thường nhất là lưng quần, phần eo không bó sát phía sau, lộ khoảng trống khi đi lại và ngồi xuống. Eo quần jeans là phải thật vừa hết phần thân, nếu eo hở tức là rộng và nên lựa size nhỏ hơn. Nếu giảm size mà vẫn không vừa thì nên lựa hiệu jeans khác. Eo jeans chật quá thì bụng dễ lộ ngấn thiếu thẩm mỹ. Tránh mặc rộng hở lưng, hay chật ép bụng. Quần jeans luôn nên vừa vặn không cần thắt lưng, belt chỉ là phụ kiện chứ không phải thứ chít eo khi mặc quần jeans.

■ Độ dài quần skinny, slim fit thì gấu quần đẹp nhất là ngay trên mắt cá. Kiểu quần ống bootcut, ống loe (flared) mang với giày có gót, đẹp nhất là cách 1 inch với mặt sàn khi đi giày. Quần ống rộng (wide leg) cũng mặc dài như quần ống loe cách mặt sàn một chút, không lệch thêch. Quần ống rộng lửng (cropped wide leg jeans) thì nên mặc dài giống quần slim jeans là đến mắt cá chân.

■ Túi sau thấp quá dễ nhìn vòng mông chảy xệ. Kiểu túi sau cao làm hông nhìn lớn và đầy hơn. Khoảng cách giữa hai túi rộng thì nhìn hông lớn, nhưng nếu quá xa thì cũng không đẹp. Kiểu jeans túi sau nhỏ tạo ảo giác nhìn hông lớn hơn.

■ Vải jeans rất đa dạng, từ original denim thuần cotton tới vải pha thun jegging. Vải jeans quá tẻ mặc dễ bị nhão mất dáng, quá mỏng thì dễ lộ đường viền quần lót, quá cứng thì nhìn nặng nề. Tùy thuộc ý thích, nên lựa kiểu jeans pha chỉ chút ít thun để vừa đẹp vừa thoải mái.

■ Đũng quần cũng là chỗ dễ mắc lỗi khi mặc jeans. Phần đũng nếu ngổ mà chĩa ra hay nhăn nhúm thì quá rộng hay kiểu dáng không hợp. Đũng quần jeans bị siết căng và hằn xéo thì chất liệu jeans quá mỏng hoặc quá chặt.

Thơ

Nguyễn Hữu Nhật

Nhà thơ, họa sĩ Nguyễn Hữu Nhật (còn có bút hiệu là Động Đình Hồ) sinh ngày 22 tháng 6 năm 1942 tại La Khê, Hà Đông, sống tại Hà Nội từ khi lên 4 tuổi.

Cùng gia đình di cư vào Nam năm 1955. Từ năm 1967 đến năm 1975 ông phục vụ trong quân đội Việt Nam Cộng Hòa.

Sau 1975 Nguyễn Hữu Nhật đi tù cải tạo 2 lần: lần thứ nhất từ năm 1975 đến năm 1982, lần thứ hai từ năm 1984 đến 1988. Năm 1989 ông được định cư tị nạn tại Na Uy, sống cùng gia đình tại Oslo. Tại đây ông điều hành tủ sách văn nghệ Sài Gòn Nghĩa Thư và nhà xuất bản Anh Em.

Đã xuất bản 12 tác phẩm thơ và truyện. Qua đời ngày 11 tháng 12 năm 2014 tại Oslo.

Nguyễn Hữu Nhật làm nhiều thơ lục bát. Phải nói là lục bát của Nguyễn Hữu Nhật rất hay. Hay ở ngôn từ và ý tưởng sâu sắc, điểm đôi nét duyên dáng. Người viết và bạn bè sau 1975 rất mê bài *Hoa Cúc Vàng* và *Áo Dài* của Nguyễn Hữu Nhật. **SAO KHUÊ**

nhớ nguồn

*Em không chỉ làm vợ anh
Mà là tất cả đời anh vui buồn
Con sông ra biển nhớ nguồn
Nằm nghe sóng vỗ bờ còn biết đau.*

hoa cúc vàng

*Chỗ anh đứng chờ em ra
Bây giờ thiên hạ trồng hoa cúc vàng
Mỗi lần có dịp đi ngang
Nhớ em anh tưởng áo vàng lụa bay*

*Nghĩ hoài sống mũi cay cay
Mấy năm chẳng được một ngày gần nhau
Hạnh phúc thường hay qua mau
Vắng nhau thì thấy ở đâu cũng buồn*

*Tự dưng thương ghé thương bàn
Nói em đã để cho làn hương rơi
Anh muốn kêu lên em ơi
Nhớ gì nhớ đến chết người như không*

*Tay vò hoa cúc nát lòng
Vàng phai hay ý chờ mong nhạt dần.*

áo dài

Ngày nào mới mặc áo dài
Em tay run quá chẳng cài nổi khuy
Chuyện giờ kể có khác đi
Tay run anh cởi hết khuy em cài

Ngày nào mới thở hương người
Em say ngây ngất rụng mười ngón tay
Chuyện giờ kể có khác đi
Tay em buông thông mỗi khi nhớ người

Ngày nào anh cũng làm thơ
Dù em là chiếc gương mờ đã lâu
Trước khi đi ngủ, chải đầu
Để trong giấc ngủ gặp nhau đang hoàng

Ngày nào mắt ngọc xanh tình
Đêm mưa anh nhớ dịu dàng mắt em
Chuyện giờ kể có khác đi
Mi xanh mắt ngọc bút chì tô quanh

Ngày nào mới mặc áo dài
Soi gương trông bóng tự cài lấy khuy
Chuyện giờ kể có khác đi
Không đem bán áo lấy gì nuôi nhau

cô đơn

Tôi nằm nhà thương một mình
Chẳng ai thăm viếng nghĩ tình đã xa
Cuối cùng mới nghĩ được ra
Mua cho mình một bó hoa đỏ sầu
Giường bên một lão Bắc Âu
Cô đơn nằm khóc, hồi lâu lại cười
Ngập ngừng nước mắt khó rơi
Hình như tiếc lắm cái thời thanh xuân.

(OSLO, CUỐI ĐÔNG 2014)

tháng mười ở đâu

Nếu thật chờ nhau mà hóa đá
thì xin thử đợi một lần xem
Chỉ ngại khi tôi thành núi biếc
ngàn năm không thấy dấu chân em...

Em mặc áo dài hoa đỏ chín
tưởng gió vườn rung khóm mầu đơn
Mỗi bông nở hướng về một phía
riêng phía tôi ngồi vẫn trống trơn.

Sợ nhất lúc buông nhau mùa gió
bao nhiêu chăn phủ chẳng ấm đời
Giường gỗ mộc run lên tiếng lạnh
nhớ hơi người đến chết mất thôi.

Lũ bàn ghế đứng im một góc
nghe buồn tênh thớ gỗ một kêu
Sắp đứt mong manh từng sợi nhỏ
những tơ trời nhện dỏ dang treo.

Cho thơ bắt kịp làn hương với
nghìn nụ cười em nhớ nở hoa
Tôi biết, chủ nhà chưa đi vắng,
hiên yếm vàng phơi, lúc ngó xa.

Trông mắt em cười tôi cảm thấy
lòng đứng đưng trước các vì sao
Phải chi em đến thường như gió
đẩy cửa mang theo ánh trăng vào.

Nếu thật chờ nhau mà hóa đá
thì xin thử đợi một lần xem
Chỉ ngại khi tôi thành núi biếc
ngàn năm không thấy dấu chân em...

Malacca, Singapore.
NGUỒN: ASIASCOT.COM

Eo biển Malacca

Cứ mỗi 8 phút lại có một con tàu đi qua tuyến đường vận chuyển huyết mạch chính của nền thương mại hàng hải thế giới. Đây không phải là kênh đào Panama hay kênh đào Suez của Ai Cập, mà là eo biển Malacca ở Đông Nam Á, giáp với Indonesia, Malaysia và Singapore và là cửa ngõ thiết yếu của Châu Á, nối liền Ấn Độ, Trung Đông và Châu Âu.

ĐÀO DUY HÒA
LEWISHAM, NSW

Tầm quan trọng

Malacca là một thành phố quan trọng ở Malaysia. Malacca lưu giữ phần lớn lịch sử của đất nước và thu hút nhiều khách du lịch. Cùng với các hoạt động khác, du khách có thể thích thú ngồi trên những chiếc xe tuk tuk chạy quanh ngắm phố xá trong rộn ràng

đèn LED và tiếng nhạc xập xình.

Nhưng thành phố Malacca nổi danh hơn nữa vì tên của nó được đặt cho một eo biển, nơi mà từ nhiều thế kỷ qua đã trở thành trung tâm của các tuyến đường vận chuyển hàng hải thế giới trải dài gần 900 km, rộng từ 3 đến 393 km với độ sâu tối thiểu là 25 mét.

Cửa ngõ phía đông của

nó là eo biển Singapore. Sau đó, nó giáp với bán đảo Malaysia ở một bên và đảo Sumatra của Indonesia phía bên kia. Là hành lang nối Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương, tránh khỏi phải đi vòng quần đảo Indonesia, điều này giúp tàu bè đi lại giữa Châu Á và Ấn Độ, Trung Đông, Châu Phi hay Châu Âu tiết kiệm được nhiều ngày di chuyển.

Một con số bổ sung để chứng minh tầm quan trọng của eo biển này: ước tính có đến 16 triệu thùng dầu đi qua eo biển này mỗi ngày, chiếm gần 15% lượng tiêu thụ vàng đen hàng ngày của thế giới, một vị trí chiến lược mà rất nhiều quốc gia thèm muốn. Quả thực, trong nhiều thế kỷ, các quốc gia nước ngoài đã nhiều lần giành giật để nắm quyền kiểm soát tuyến đường biển này.

Năm 1982, eo biển Malacca được 3 quốc gia: Indonesia, Malaysia và Singapore bảo vệ. Họ được Liên Hợp Quốc uỷ quyền kiểm soát và bảo đảm an ninh cho khu vực. Cả 3 nước cũng đang phải đối mặt với nạn cướp biển, phần lớn là người Malaysia và Indonesia. Eo biển Malacca

Sơ đồ dự án cầu trên đất Land Bridge dài 90 km nối liền 2 thành phố cảng Chumphon và Ranong, Thái Lan

Dự án Land Bridge

Thái Lan với ý tưởng mở ra tuyến đường mới cho giao thông biển toàn cầu là xây dựng cầu trên đất liền, Land Bridge - dự án nhằm mục đích kết nối hai thành phố cảng Chumphon và Ranong với chiều dài giữa hai thành phố là 90 km.

Một con đường bộ, một tuyến đường sắt và một đường ống dẫn dầu được lên kế hoạch. Cả hai cảng đều là cảng nước sâu để bảo đảm có thể tiếp nhận hàng hóa tối đa. Hoạt động này dự tính sẽ tạo ra gần 100,000 việc làm và thúc đẩy nền kinh tế khu vực trong nhiều thập kỷ tới.

Ước tính chi phí xây dựng dự án là 35.6 triệu USD, một con số khổng lồ được Thủ tướng Thái Lan tại nhiệm công bố vào tháng 8 năm 2023. Chính phủ đã chính thức bật đèn xanh cho siêu dự án vào ngày 16 tháng 10 năm 2023. Việc xây dựng sẽ bắt đầu vào tháng 9 năm 2025 và trải dài trong 8 năm qua 4 giai đoạn.

Từ cuối năm ngoái, chính phủ Thái Lan đã thực hiện nhiều chuyến đi nước ngoài để tìm cách thu hút, kêu gọi nguồn

từ lâu đã trở thành mục tiêu của bọn cướp tàu và đòi tiền chuộc. Sau khi những hành động này bị dập tắt vào những năm 1990, tình hình ở eo biển Malacca đã tương đối an toàn, và vấn nạn này không còn đáng sợ như trước nữa.

Thế nhưng trong 3 tháng đầu năm 2023, 25 vụ tấn

công vũ trang lại xảy ra trong khu vực khiến các chủ tàu lo lắng, một số người đã chuyển sang sử dụng tuyến đường biển khác, an toàn hơn, ngay cả khi hành trình của họ phải tốn nhiều thời gian hơn. Từ lý do này, một số nước trong khu vực đang lợi dụng tình hình để vực dậy các dự án.

Bản đồ eo biển Malacca

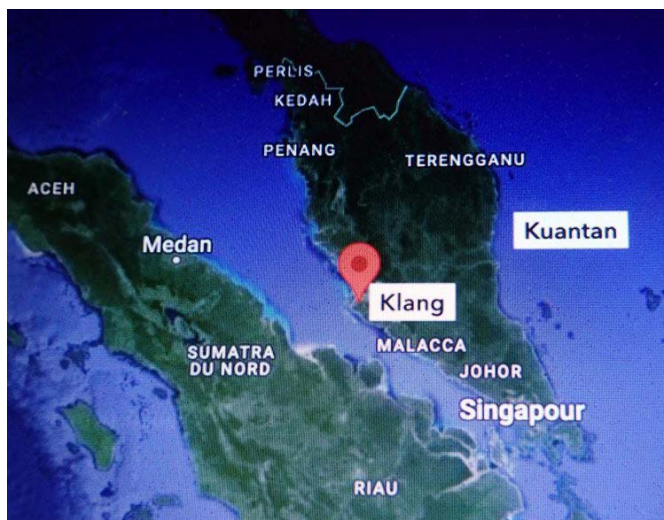
đầu tư ngoại quốc. Trong chuyến đi Bắc Kinh để quảng bá về dự án, Thủ tướng Thái khẳng định cầu đường bộ sẽ tiết kiệm thời gian từ 6 đến 9 ngày so với tuyến qua eo biển Malacca. Thế nhưng các nhà đầu tư vẫn còn phải xem liệu dự án Land Bridge có hấp dẫn và mang lại lợi nhuận hay không. Các nhà quan sát khác thì tin rằng dự án sẽ không được hoàn thành trước năm 2039 do không thể kêu gọi đủ vốn để thực hiện.

Tuyến đường sắt bờ Đông

Vốn đã hưởng lợi một phần từ đường tắt của eo biển nhưng Malaysia đã bộc lộ tham vọng của mình như là một giải pháp thay thế cho eo biển Malacca. Một dự án đường sắt khổng lồ ước tính trị giá gần 13 tỉ đô la đã khởi công vào năm 2017, với kế hoạch nối bờ biển phía Tây và bờ biển phía Đông. Tuyến đường sắt mới sẽ kết nối cảng Kuantan trên Biển Đông với cảng Klang, thành phố cảng chính của đất nước này, ở cuối eo biển Malacca và là nơi cuối cùng có thể trở thành lối tắt đến eo biển Malacca. Chính quyền nước này tuyên bố hơn 60% công việc đã được hoàn thành. Cả 2 dự án này đều được Trung Quốc tài trợ, trong khi các nhà đầu tư phương Tây tỏ ý nghi ngờ về hiệu quả. Việc tài trợ

Thủ Tướng Thái Lan (giữa) trong một lần quảng bá dự án Land Bridge với các đối tác

Vị trí 2 thành phố cảng Kuantan và Klang.

Sơ đồ tuyến đường sắt kết nối 2 cảng Kuantan và Klang

của Bắc Kinh, có nhiều lý do, thứ nhất là muốn gây ảnh hưởng trên khu vực, thứ hai là một cách thải bớt nguyên vật liệu, tạo công ăn việc làm cho chính người Trung Quốc, vì sắt thép, công nhân, vật liệu đều “nhập” từ Trung Quốc, và thứ ba, đội giá nguyên vật liệu với giá trên trời, xem như vốn “đầu tư”.

Theo số liệu chính thức, Trung Quốc đang nhân rộng các dự án của mình, cam kết “đầu tư” hơn 120 tỉ đô la vào Malaysia, bao gồm tuyến đường sắt bờ biển phía Đông nói trên. Theo hoạch định, ngày thẩm tra việc hoàn thành toàn bộ dự án sẽ là ngày 31 tháng 12 năm 2027. Vẫn còn phải xem liệu dự án của Thái Lan, khi hình thành, có làm lu mờ tuyến đường mới này của Malaysia hay không và liệu chính phủ Trung Quốc “ngâm giấm” công trình trong tình hình kinh tế nội địa của họ đang lao dốc không phanh.

ĐDH

Hàng tỷ người trên thế giới sẽ theo dõi Lễ khai mạc và các trận tranh tài của Thế vận hội mùa Hè diễn ra suốt 14 ngày tại Kinh đô Ánh sáng. Sau đây là một số chi tiết liên quan đến sự kiện quan trọng này.

Thế vận hội mùa Hè

2 KỲ - KỲ 1

Thế vận hội Olympic mùa Hè 2024 sẽ khai mạc vào ngày 26 tháng 7 tại thành phố Paris, nhưng một số trong 41 địa điểm tổ chức sự kiện lại nằm ở những nơi khác trong nước Pháp. Xa nhất - cuộc thi lướt sóng - sẽ diễn ra tại Tahiti, một phần lãnh thổ của Polynesia thuộc Pháp ở Nam Thái Bình Dương, cách Paris 9,750 dặm. Đó cũng là một kỷ lục Olympic!

- Đây là lần thứ ba Paris đăng cai Thế vận hội mùa Hè. Lần thứ nhất được tổ chức tại đây năm 1900, lần sau đó vào năm 1924. Paris và London hiện ngang bằng nhau về việc đăng cai nhiều Thế vận hội nhất (3 lần). Thế vận hội mùa Hè 2028 tiếp theo đây tại Los Angeles, sẽ là lần thứ ba của thành phố này, nên là trận hòa 3 bên.

- Trước khi Thế vận hội khai mạc, đã có Cuộc rước đuốc tiếp sức (Torch Relay) kéo dài nhiều tháng và vẫn đang tiến hành. Cũng như mọi lần trước, cuộc chạy tiếp sức bắt đầu ở Hy Lạp để tỏ lòng kính trọng đối với quê hương của Thế vận hội cổ đại. Hy Lạp cũng

có vinh dự dẫn đầu Cuộc diễn hành của các quốc gia tham dự, trong khi nước chủ nhà đi cuối cùng. Ngọn đuốc được thấp sáng vào tháng 4, đến Pháp vào tháng 5, tiếp tục đi vòng quanh nước Pháp và các vùng lãnh thổ của nước này ở hải ngoại. Trên đường đi, khoảng 10,000 người cầm đuốc đã rước đuốc qua hơn 400 thị trấn.

- Trong Lễ khai mạc năm nay, thay vì diễn hành quanh sân vận động, các lực sĩ sẽ di chuyển trên những chiếc thuyền xuôi dòng sông Seine về phía Tháp Eiffel. Lần đầu tiên, vé tham dự miễn phí sẽ được cung cấp qua

giấy mời. Tất nhiên, một số người đã bỏ ra số tiền lớn để có được chỗ ngồi và tầm nhìn đẹp nhất: Những chiếc vé cuối cùng chưa bán có giá khoảng \$3,000 mỗi chiếc!

- Theo báo cáo của Business Insider, giá AirBnB và Vrbo ở Paris đã tăng hơn gấp đôi, từ mức trung bình \$435/đêm lên đến \$932 trong thời gian diễn ra Thế vận hội. Và chi phí đi tàu điện ngầm Paris cũng sẽ tăng gần gấp đôi trong thời gian đó. Tờ New York Times đưa tin một phòng cơ bản tại khách sạn Ibis giá thường từ \$97 đến \$215 sẽ đội lên từ \$431 đến \$755. Vé

tham dự các sự kiện Olympic cũng không hề rẻ. Mức giá thấp nhất tính đến tháng 1 cho sự kiện 10-meter platform diving dành cho nam là khoảng \$950.

Nhưng hầu hết trong số hàng tỷ khán giả đều sẽ xem các sự kiện trên TV. NBC có bản quyền phát sóng của Hoa Kỳ, đã trả \$7.75 tỷ để truyền hình Thế vận hội từ năm 2021 đến năm 2032 trên mạng và ứng dụng Peacock của mình. Mạng sẽ phát sóng trực tiếp ít nhất 9 giờ mỗi ngày, cộng với các chương trình nổi bật vào khung giờ vàng.

(còn tiếp 1 kỳ)

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Hồi thời VNCH, báo con nít có tuần báo Tuổi Hoa của mấy ông cha; nhà thờ nằm ở số 38 đường Kỳ Đồng, Sài Gòn do ông Trường Sơn làm chủ bút.

Tui nhớ nhà văn Hương Kim Long. Tui đoán người đẹp này tên Hương, dân Huế, gốc Kim Long. Ca dao xứ Huế có câu: *"Kim Long có gái mỹ miều. Trầm thương trầm nhớ trầm liêu trầm đi!"* Trầm đây là Vua Thành Thái đấy ạ.

Hồi đó, cái tên trụi lủi cộng với cái quê thành bút hiệu là cái 'mode'; chưa 'démodé' (lạc hậu). Chúng ta có Dung Sài Gòn; mặc dù nhà văn này là rau muống 54.

Lúc mới cầm bút, tui tính chạy theo phong trào, chọn bút hiệu 'Thu Mỹ Tho' đó chớ. Nhưng suy đi nghĩ lại, suy tính thiệt hơn, sợ mấy cha dê xồm tưởng tui là nữ

bền ngổ chút lòng yêu thì thêm báo?

Ông Nguyễn Vũ ra tuần báo Thiếu Nhi xu hào khá lắm. Hồi ở Hà Nội, mượn của ông Nhất Linh 5 đồng, giờ giàu, tiền bạc rủng rỉnh, ông Nguyễn Vũ bèn trả lại dù ông Nhất Linh quên đòi.

Còn ông Duyên Anh ra tuần báo Tuổi Ngọc nhà in Nguyễn Đình Vượng, chạy xe Renault Dauphine. Làm cho ông Duyên Anh, có ông Đinh Tiến Luyện chuyên vẽ bìa; ông Mường Mán làm thơ, ông Từ Kế Tường viết truyện ngắn.

Sau 1975, ông Duyên Anh bị ở tù trong vụ biệt kích cầm bút do Huỳnh Bá Thành, đại úy CA Cộng Sản nằm vùng, họa sĩ Ôt chuyên vẽ tranh châm biếm cho báo Tin Sáng của Dân biểu Vĩnh Bình Ngô Công Đức dàn dựng. Thiếu úy Đinh Tuyền Luyện bị đi tù cải tạo. Riêng

Từ Kế Tường phở re như con bò không phải kéo xe, về làm đệ tử cho Huỳnh Bá Thành.

Từ Kế Tường là ai mà tấp được phải ruồi? Từ Kế Tường là Võ Tấn Tước, sinh năm 1946; quê quán tại vùng VC, xã Phú Vang, quận Bình Đại, tỉnh Kiến Hòa dọc bờ sông Tiền đổ ra Cửa Đại phía Bến Tre.

Mới đây, tình cờ tui đọc được bài 'Tình làng nghĩa xóm' của Từ Kế Tường. Tui xin phép chép một đoạn như vậy: *"... Có hai hình ảnh thường làm tôi xúc động nhất: Đó là hình ảnh chiếc đò máy cũ kỹ chạy trên sông và cảnh lợp nhà."*

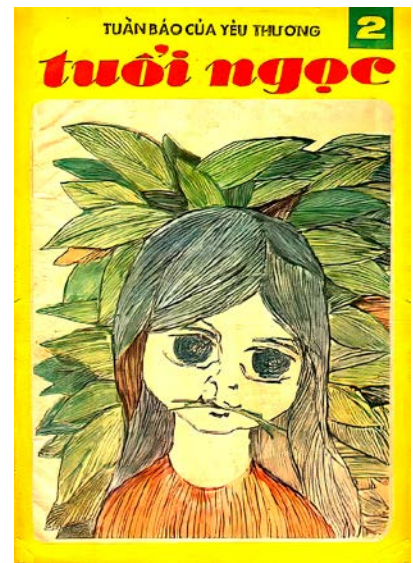
Đò máy chạy trên sông ghé qua những bến bãi đưa rước khách, gợi nhớ những chuyến đi một mình của đứa trẻ 9-10 tuổi trên chiếc đò máy ngược sông Bến Bạ lên Mỹ Tho rồi từ Mỹ Tho

Duyên Anh

Đinh Tiến Luyện

Bìa Báo Tuổi Ngọc

đi bộ tới ga xe lửa mua vé lên Sài Gòn...”

(Một đứa nhỏ 9, 10 tuổi, tối ngủ sợ còn đái dầm, mà một mình đón đò từ Bến Bạ lên Bến đò Bình Đại Mỹ Tho; rồi còn đi bộ qua sông (Vườn Hoa Lạc Hồng) mua vé xe lửa đi Sài Gòn?

Tui e ông đặt đóc quá. Chớ khoảng 9, 10 tuổi tui khô cầm hê. Tui không cách chi mà một mình đi Sài Gòn cho được. Xa má đi một mình xa cả trăm cây số, tui sợ xe bắt chớ bắt lắm!)

“Cảnh lợp nhà bằng lá chằm nhắc tôi nhớ ngày xưa người quê sống rất tình nghĩa, đúng với nghĩa ‘tối lửa tắt đèn có nhau’. Nhà lợp mái lá chằm tức nhiên là nhà nghèo, cột chôn, một gian, hai gian vừa đủ cho một gia đình nhỏ. Một ông thợ mộc đục đẽo cửa xẻ. Lúc dựng nhà không cần nhờ vả, hàng xóm lân cận tới phụ dựng lên rồi lợp mái, dùng vách. Chỉ một bữa cơm đơn sơ gia chủ mời, hoặc một bình trà đưa chuyện, thế là xong” (sic)

(Xưa nhà nào cũng giữ lửa. Lỡ tối lửa là lửa tắt queo thì phải đi xin nhà hàng xóm. Nghĩa bóng là ngặt lắm phải nhờ vả xóm giềng).

Lợp dày kỹ lắm 3 năm lá mục, dột là phải thay. Bà con xúm lại lợp nhà như cấy, gặt, đập lúa là một hình thức văn công, đổi công của ông bà

Từ Kế Tường

mình. “Tối lửa tắt đèn có nhau” là cái giống gì?

Theo tui, ông Từ Kế Tường dùng chữ ‘xúm xít’ lợp mái nhà là sai. ‘Xúm xít’ là bu lại làm một chuyện một. Thí dụ xúm xít gói bánh ít. Người gói ngồi sát nhau. Tiếng Miền Tây là “xít lại chút coi”! Còn kẻ ngồi trên lợp, người dưới đưa lá công việc khác nhau. Không thể là vùng VC. ‘xúm xít’! Phải dùng chữ ‘tụ lại’ mới đúng. Dùng chữ ‘bu lại’ cũng trật. ‘Bu lại’ là vì tò mò muốn coi một cái gì đó đang xảy ra.

Chữ của ông bà để lại rất tinh tế, xài, ông đừng đụng đâu phang đó! Có ông hỏi bộ có thù vợ oán chạ gì nhau mà ông đề thằng chả xuống bắt chí một cách cặn tàu ráo máng như thế?

Thù vợ oán chạ thì không. Tui nghĩ nước sông, nước giếng, quốc gia và CS không chung

Huỳnh Bá Thành

đụng gì nhau.

Tui không thích đám cắc kè bông, đổi màu hầu kiếm sống. Tui không thích bọn phản Trụ đầu Châu.

Tuần báo Tuổi Ngọc ngày xưa vẽ con gái ốm nhom ốm nhách như cò ma, thời con nít tui nhịn một ly đá đậu không dám ăn, để dành từng đồng để cống nạp cho bọn mẹ mìn văn nghệ. Giờ nghĩ lại, tui tiếc từng đồng xu, các bạc bỏ ra nên tui không còn ái mộ gì ráo mấy tay phản bội sớm đầu tối đánh: Từ Kế Tường, Mùng Mán...

Bà con mình chắc ai cũng biết: ‘Croque-mitaine’, tiếng Pháp, được Việt hoá và rút gọn thành ‘mìn’. Mẹ mìn được hiểu là đứa chuyên lừa phỉnh con nít. Điểm cần lưu ý là Từ Kế Tường luôn ‘mẹ mìn’ các cô gái tuổi hoa. (tuổi hoa chớ không phải bán hoa nhe bà con)

Sau khi CSBV chiếm

được Miền Nam, tui có thằng bạn làm thầy giáo tiểu học bị đuổi vì vượt biên hự ở Phước Hải, Phước Tuy. Mất dạy, nhớ bực giảng, nhớ học trò, nó bèn đi bán bong bóng trước cổng trường. Nó dạy tui câu này tui thấy có lý nè: “Tao thấy ở đời không gì dễ hơn là dụ con nít. Bán cà rem vì con nít thèm ngọt; bán bong bóng xanh xanh đỏ đỏ sắp nhỏ nó mừng. Phần con nít không tiền không mua; có tiền là mua; không mua chịu. Mua không bao giờ trả giá kỳ kèo bớt một thêm hai gì ráo”

Không biết bí kíp mẹ mìn văn nghệ thằng bạn tui chôm của Từ Kế Tường hay ngược lại?

Chắc vì chí mèn gặp nhau, thấy lượm bạc cắc của con nít dễ như ăn cơm sườn không bị mắc xương nên hai đứa cùng la: “Eureka” (tao đã tìm ra) một lúc.

DXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỢ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Từ ngày 1-7-, CSVN lại để thêm một “lực lượng” mới gọi là “Lực lượng tham gia bảo vệ an ninh, trật tự ở cơ sở”, “lực lượng” đóng vai vế với số đông “công an xã bán chuyên trách” (chưa lên làm công an xã), bảo vệ dân phố và dân phòng... tại các địa phương - tất cả đều là cánh tay nối dài của công an, an ninh CSVN, sai đâu đánh đó.

Sáng 1-7, các địa phương trên cả nước đã làm lễ long trọng ra mắt lực lượng mới này, và hình ảnh ở trên là hình ảnh được chụp lại ngay sau một buổi Lễ ra mắt lực lượng An ninh trật tự cơ sở tại Hà Nội. Những “tay sai mới nổi” đi lại nghênh ngang, đầu không đội nón bảo hiểm, net pô, hống hách, vô tư vi phạm luật giao thông... Chưa gì đã thấy tương lai, người dân sẽ phải chịu cúi đầu thêm một “lực lượng” nữa.

“CÁNH TAY NỐI DÀI CỦA BCA”
LUẬT LÀ TAO, TAO LÀ LUẬT

Người ta chỉ có thể đem con khỉ ra khỏi khu rừng, chứ không thể đem khu rừng ra khỏi con khỉ.

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “Lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Cha đẻ của xe đạp

Vào năm 1813, bá tước người Đức Karl Freiherr von Drais (tên đầy đủ: Karl Friedrich Christian Ludwig Freiherr Drais von Sauerbronn) nảy ra ý tưởng chế tạo một phương tiện dùng sức người để có thể di chuyển nhanh quanh khu vườn hoàng gia.

Sau 4 năm nghiên cứu, vào năm 1817, ông Drais giới thiệu tới công chúng chiếc xe đạp đầu tiên trong lịch sử nhân loại, tên gọi ban đầu “Laufmaschine” (máy đi bộ) nặng 22 kg. Đây là thiết bị đầu tiên có khả năng di chuyển bằng nguyên lý cân bằng. Karl Drais đặt tên là “Draisine”. Tuy việc vận hành xe khá khó khăn và chỉ hữu ích trên một số địa hình nhất định, nhưng ý tưởng và thiết kế của ông đã khởi đầu một thời đại mới về phương tiện di chuyển.

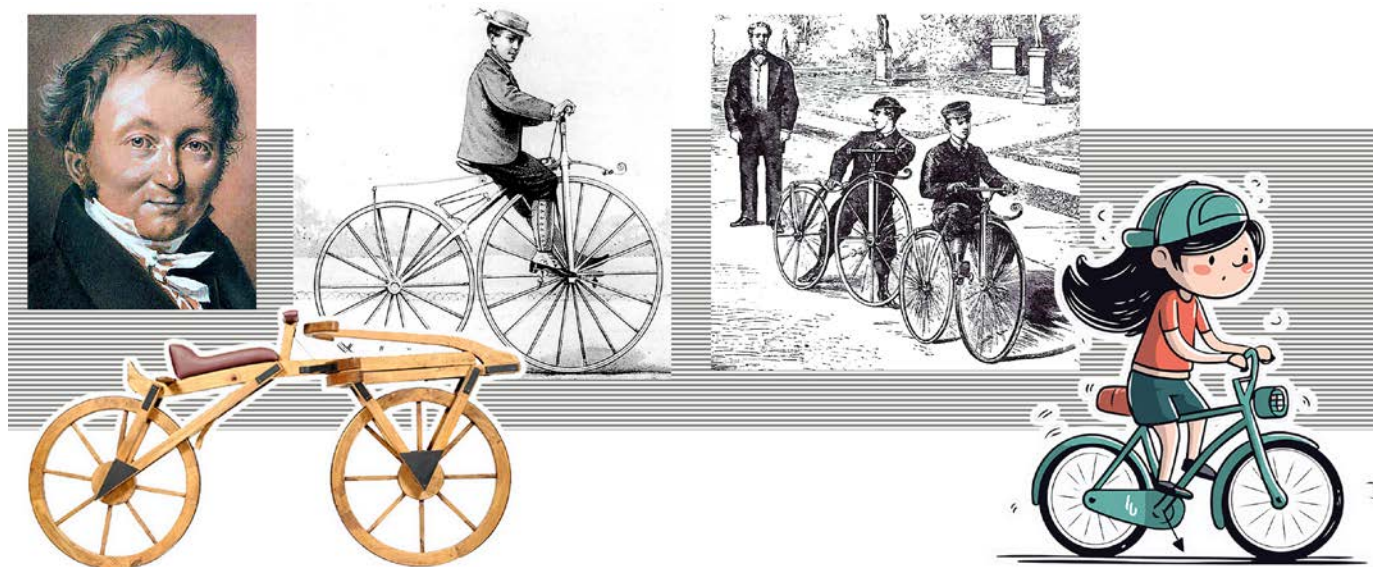
Đến năm 1865, một kỹ sư kiêm thợ rèn người Pháp - Pierre Michaux cải tiến xe đạp của Karl von Drais. Theo đó, trên xe đi bộ của ông Drais, ông Pierre gắn thêm trục khuỷu và bàn đạp trực tiếp vào trục bánh trước, giúp nó trở thành một phương tiện đại chúng chính hiệu: xe đạp.

Và xe đạp chiếm lĩnh Châu Âu, chậm nhất là sau khi có thêm xích truyền động và khi hoàng đế Napoléon Eugène Louis Bonaparte nhí nhảnh đi dạo trên một chiếc xe đạp nhãn hiệu Michaux. Trong vòng vài năm, cả thế giới đếm được 2 tỷ xe đạp. Khi thế kỷ 20 sắp bắt đầu, người ta nhớ lại Karl Drais, đầu có nhiều phát minh song song nhưng người ta vẫn công nhận ông là “cha đẻ của xe đạp”.

Cuối thế kỷ 19, xe mô tô ra đời như một dạng Draisine gắn máy. Và chính Karl Drais là nguồn cảm hứng cho kỹ sư trẻ Carl Benz, người làm ra chiếc ô tô đầu tiên - sự kết hợp giữa Draisine và xe ngựa.

Karl Drais mất ngày 10-12-1851, độc thân, không vợ con, trong ngân kéo vền vền 30 quan tiền. Tối năm 2003, thành phố Mannheim dựng tượng cho công dân nổi tiếng của mình, đặt ở đoạn cua quay đầu trên đoạn đường đầu tiên của Draisine.

Hôm nay đừng ai đại dột đạp xe đến đó xem tượng, vì nó là bùng binh đặc nghệt xe hơi chuẩn bị lấy đà lên đường cao tốc!

Người thi sĩ không làm thi sĩ

ĐẶNG MAI LAN
PARIS, PHÁP QUỐC

Trước năm 1975, ông là luật sư của Tòa thượng thẩm Sài Gòn, từng giữ những chức vụ quan trọng trong chính quyền miền Nam Việt-Nam. Ra hải ngoại, ông vẫn tiếp tục hành nghề luật, làm việc tại Tòa thượng thẩm Paris. Nhưng song song với công việc của một luật sư, ông còn mạnh mẽ dấn thân vào những sinh hoạt đấu tranh, đòi hỏi một nền dân chủ và nhân quyền đích thực cho dân tộc.

Đó là những điều được tóm lược ngắn gọn khi nói về luật sư Trần Thanh Hiệp.

Nhưng nếu tìm tên ông trên mạng lưới thông tin toàn cầu, chúng ta sẽ đọc được rất nhiều về hành trình sống của ông, đi cùng với những dấu mốc lịch sử của đất nước.

Và nhắc đến Trần Thanh Hiệp cũng phải nhắc đến nhóm “Sáng Tạo”, mà ông là một trong những nhà văn tên tuổi thành lập nhóm ngay từ những năm đầu của thập niên 50. Sáng Tạo là một sinh hoạt văn học nghệ thuật của miền Nam tự do, không theo một trường phái nào. Hiện nay, Trần Thanh Hiệp và Doãn Quốc Sỹ là hai nhà văn cuối cùng còn lại của

nhóm Sáng Tạo.

Thế hệ chúng tôi, có lẽ chẳng người nào được nhìn thấy, hay cầm tờ “Sáng Tạo” trên tay từ những bậc cha-anh mình giữ lại. Nếu có cũng không nhiều. Tôi chưa hề đọc một bài nào được viết từ thuở đó. Tôi chỉ biết một Trần Thanh Hiệp bây giờ, qua những bài tham luận chính trị sâu sắc, tiếng nói của một luật gia đầy nhiệt huyết lý tưởng trên những diễn đàn quốc tế. Một con người uyên bác, thiết tha với quê hương dân tộc.

Và phải chăng với hiện tình đất nước sau năm 1975, chúng ta chỉ nhìn thấy một chính trị gia Trần Thanh Hiệp mà danh xưng của một nhà văn đã bị lu mờ?

Cũng không nhớ từ cơ duyên nào mà tôi được quen và thỉnh thoảng đến nhà trò chuyện cùng ông. Khi chưa gặp ông, tôi vẫn hình dung nhân dáng mầu mực của một công chức “sáng cấp ô đi, tối cấp về” như thời sinh tiền, cố nhà văn Mai Thảo nhiều lần viết trong những trang sổ tay trên tạp chí Văn. Cách miêu tả của nhà văn Mai Thảo không sai. Vì lúc nào cũng thế, khi đón khách đến nhà, ông ăn mặc rất lịch lãm. Tóc tai luôn được cắt, chải gọn ghẽ. Nhưng qua phong cách cùng những tư duy, những chuyện đời ông bày tỏ. Với tôi, không chỉ là hình ảnh của một luật sư, hay một nhà chính trị, mà còn thêm cái chất *nghệ sĩ* phủ trùm lên con người ấy.

Thời còn là sinh viên luật ở Hà Nội, ông đã từng đêm chơi đàn Hạ Uy Cầm ở phòng trà để có thêm tiền ăn học. Tôi nhớ đôi mắt sáng ngời vẻ hạnh phúc khi ông nhắc về quá khứ, về những bản nhạc ông yêu thích. Thỉnh thoảng để nhắc nhớ lại những lời

ca, chúng tôi cũng hát chung với nhau vài câu. Chỉ vậy thôi! Tôi không phải là người mặn mà với âm nhạc, chưa bao giờ hát trọn vẹn được một ca khúc. Nhưng không hiểu sao ông lại có ý muốn tôi tập hát một bài do chính ông đệm nhạc. Lời đề nghị này được thốt lên chưa lâu lắm. Nó có vẻ như thật, như đùa, và chính vì sự lúng lờ giữa hai “vẻ” ấy mà đến nay vẫn chưa được thực hiện. Tôi muốn nhấn mạnh 3 chữ “*chưa lâu lắm*” vì chỉ vài năm nữa ông sẽ thực sự chạm vào ngưỡng cửa bách niên. Nhắc, để thấy luật sư Trần Thanh Hiệp ở một tuổi nào chất nghệ sĩ cũng đầy ắp trong tâm hồn ông.

Như lời ông nói, sau khi nhóm Sáng Tạo ra đời, lúc thì ông làm chính trị, lúc thì văn chương. Văn chương và tiểu luận thường đi đôi với nhau, nhưng đa số là viết tiểu luận. Theo tôi biết, văn chương ở đây bao gồm truyện, tùy bút, tiểu luận và thơ. Nhưng dường như ít ai nói về thơ Trần Thanh Hiệp. Có phải vì ông chỉ cho ra đời một tập thơ duy nhất?

Trong bài viết này tôi muốn nói về tập thơ ấy.

Tập thơ “Vào Đời” của tác giả Trần Thanh Hiệp do Lam-Giang ấn quán xuất bản tại Sài Gòn đầu tháng 10, năm 1966.

Khi đưa tập thơ cho tôi mượn đọc và nhờ tôi đánh máy lại. Tôi đã hỏi ông:

- Con nghĩ bác thích tập thơ này và có ý định tái bản phải không?

Nghe hỏi, ông khẳng khái trả lời:

- Đánh máy chỉ để giữ lại, vì đó là tập duy nhất. Không phải thơ, tôi chỉ muốn chứng tỏ mình cũng có thể làm được thơ.

Câu trả lời đã gây thêm sự tò mò thú vị trong tôi. Tại sao chúng tôi mình cũng có thể làm thơ, mà những câu cú trong thi tập Vào Đời lại không phải là “thơ”?

Đọc những đoạn tiểu luận ông phân tích, nhận định về thơ lục bát, thơ tự do... và từng ngồi nghe ông chia sẻ về thơ-văn như sau: **Thơ tự trong con người ra. Tạo ra những hình ảnh và đặt tên những hình ảnh thì chính là thơ! Văn xuôi là diễn tả tư tưởng. Thơ là tiếng nói của con tim.**

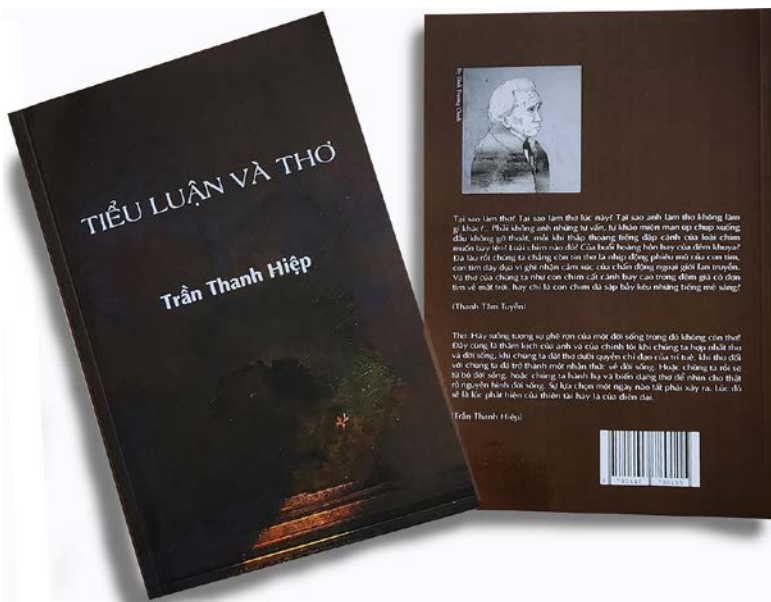
Những lời nói ấy đã được diễn đạt bằng thơ:

*ngôn ngữ là ký hiệu
hình ảnh là rung động
nhịp điệu là tình cò
thơ là tìm thấy hiện diện* ⁽¹⁾

Sự rung động mà tác giả tìm thấy nơi những hình ảnh, đã lây lan đến người đọc là tôi. Đúng thế, là một người chuyên viết văn xuôi, tôi chỉ dám dùng hai chữ “rung động” để diễn đạt những gì tôi thường ngoạn văn chương của một tác giả có kiến thức uyên thâm, từng viết những bài tiểu luận súc tích, đầy thú vị khi phê bình, phân tích văn học nghệ thuật.

Trích ra thì nhiều lắm, nhưng tôi đặc biệt yêu thích và đầy xúc cảm khi đọc những câu chữ về lên những hình ảnh, khung cảnh, tâm tư... thành những “đáng đêm” cô đơn, mù lòa của người thanh niên Trần Thanh Hiệp.

*ly rượu run trên tay
nghiêng nâu
đôi mắt thâm quầng sâu dĩ vãng
tìm hôm nay
thở dài những ngày ngơ ngác*

- **TIỂU LUẬN VÀ THƠ** của cựu luật sư Trần Thanh Hiệp in tại Sài Gòn 1960/1966

- Biển khơi - Normandie tái bản lần thứ nhất tại Pháp 2024

- Đánh máy bản thảo, sửa lỗi, phỏng vấn: Đặng Mai Lan

- Trình bày bìa & Dàn trang: Trúc Tiên

Chân dung tác giả: Họa sĩ Đinh Trường Chinh

Phụ bản: Cố họa sĩ Ngọc Dũng, Thái Tuấn và Duy Thanh.

Sách dày 240 trang, giá 20 euros.

Bạn đọc có thể mua sách trên mạng: Lulu.com

dáng đêm

...
tiếng bước hai người yêu nhau
tiếng bước thi sĩ cô đơn trên hè
phố
những người lê ngoài đường
giữa ngày quờ quạng
mù lòa ⁽²⁾

...
Tuy nhiên qua những con chữ
đẹp, âm điệu phong phú, trong
thi tập này có những bài thơ
mang những tựa đề ngắn gọn
như *Tuyên Dương, Bài Chiến Ca
Ánh Sáng, Khai Tử...* Nghe như
những tuyên ngôn, khẩu hiệu.
Nhưng đó chính là những “thao
thức” của một kẻ mất quê hương,
bàng hoàng đau đớn khi chứng
kiến những tan hoang, đất nước
chuyển mình theo cơn lốc xoáy
cay nghiệt của dòng lịch sử.

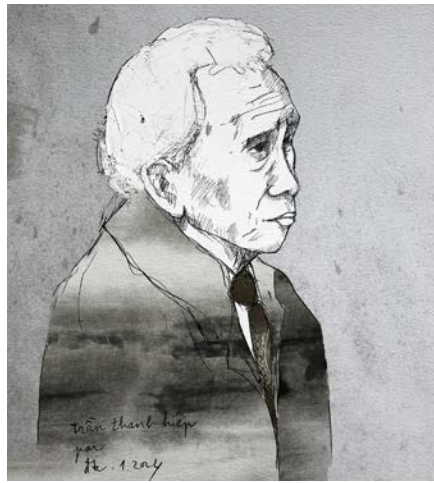
khuôn mặt ta
buồn thảm
hay thế kỷ khổ đau
hình hài ta quần quai
hay lịch sử chuyển mình ⁽³⁾

Chính là những thao thức suy tư
mà tác giả đã viết trong thư gửi
cho cố thi sĩ Thanh Tâm Tuyền:

... tôi không ảo tưởng không cao
vọng khi mãi đến hôm nay mới
vào đời với những cơn thao thức.

Một tập thơ ra đời cách đây gần
60 năm. Nhưng với tôi, hình ảnh;
ngôn ngữ tình tự trong thơ không
hề vàng cũ nếu so sánh với những
thi tập thời nay.

những bức thư tình nét chữ không
thời gian
bên bờ sông yêu em sau cửa mắt
giòng nước diu ngọn suối trong
vắt
như mắt em bài thơ tự do
ngân vang xóm nghèo miền ngoại ô
ngôi bút chạy không ngập ngừng
bản thảo
phơi bày linh hồn
công viên từng bùng dạn hội

Trần Thanh Hiệp - TRANH ĐÌNH TRƯỜNG CHÍNH

phố chật vũ trường
bàn tay chào mời nhập ngũ
bầy em nhỏ múa hát trước đình
ngày mai vòng nghe anh kể
chuyện cổ tích
người anh đôi mắt thủy tinh
dạy các em những tiếng mở lòng
trình trắng
bất chợt mây màu cánh hoa
đỏ chơi trắng mùa thu. ⁽⁴⁾

Những câu từ như thế chẳng
phải là thơ sao? Hay chính tác
giả không hài lòng với tác phẩm
của mình? Ông chỉ xem như một
kỷ niệm cần ghi lại. Kỷ niệm đau
buồn của một thời đất nước phân
ly, mà cho đến hôm nay, cả dân
tộc đã cùng chung một tan hoang,
rách nát.

ai chôn giấu những kỷ niệm
từng ngôi mộ đường làng ngọn
cây bến đá
chúng tôi
chúng tôi
ai chia tay với người yêu
hẹn gặp lại những ngày không
định trước
chúng tôi
chúng tôi
ai mang trong thân thể đau nhức
những vết thương rách nát phân
chia
chúng tôi
một triệu

chúng tôi
một triệu
Việt Nam 1954 - Việt Nam 1954 ⁽⁵⁾

Nói đến những “tan hoang”, thêm
lần nữa, tôi lại nghĩ đến những lời
ông viết cho cố thi sĩ Thanh Tâm
Tuyền, người bạn thân thiết của
ông:

*Tiếng nói của anh 10 năm trước
đây như bỗng vang lên từ một
hoang tàn đổ nát. Sự xuất hiện
đột ngột rực rỡ của “người thi sĩ
chối từ cô độc”, người thi sĩ không
làm thi sĩ, đáng kể như một cuộc
vào đời của thi ca Việt Nam...*

Phải chăng hồn thơ bất ngát,
nhưng người thơ Trần Thanh
Hiệp đã chối từ là thi sĩ? Tôi xin
mượn 7 chữ được tô đậm này làm
tựa cho bài viết.

Một tập thơ duy nhất, và tiếng
thơ- văn chương Trần Thanh
Hiệp của ngày ấy... bây giờ được
thay bằng những tiếng nói mạnh
mẽ, miệt mài tìm một lối thoát
cho dân tộc.

Nhưng...

Như tất cả những giá trị tốt đẹp
của Văn Học Miền Nam Việt
Nam hiện đang dần được khôi
phục lại. Tập tiểu luận **Tiếp Nối**
và tập thơ **Vào Đời** được tái bản
không ngoài những ước vọng ấy.

Cũng là một món quà của nhà
văn Phan Thị Trọng Tuyền, họa
sĩ Đình Trường Chính, nghệ sĩ
Trúc Tiên và tôi cùng góp phần
thực hiện để tặng “bác Trần
Thanh Hiệp”, một bậc cha ông mà
lớp hậu sinh chúng tôi vô cùng
ngưỡng mộ, kính trọng.

Riêng tôi, ông chính là một “kẻ sĩ”
của thời đại mà tôi đang sống.

DML - PARIS 20/1/2024

- (1) Cửa mở
- (2) Những giấc ngủ mặt trời đen
- (3) Khai tử
- (4) Tuyên dương ánh sáng
- (5) Những bước chân một triệu

NGÀY 1-7-2024

H. Huy

Từ Sài Gòn sang thăm người thân, trong nhà có cuốn Tuần báo Trẻ, đọc luôn. Báo đẹp, hấp dẫn, lời cuốn, chữ rõ ràng, cao tuổi vẫn đọc tốt. Bài viết, hình vẽ, hình ảnh minh họa hài hòa, cân đối. Rất thích. Yêu mến tờ báo, tôi gửi luôn bài viết ở Sài Gòn không đăng, biết đâu nơi cộng đồng người Việt được đọc lại có dịp vỡ lẽ thêm quê nhà có rất nhiều góc khuất, ít người biết, nay biết thêm...

Cảm ơn bạn, chúng tôi rất mong nhận bài của bạn.

NGÀY 2-7-2024

Hồ Mỹ Loan

Hôm nay cả nhà đưa con lớn nghỉ long weekend dẫn nhau đi biển, “bà Ngoại” mới thành thói xem báo. Trước giờ tôi vẫn thích xem mục “Thuế Vụ” của cô Đài Thi, đầu thú thiệt là tôi cũng chưa bao giờ làm business gì, trừ “dịch vụ” giữ trẻ hồi năm kia năm kia. Kỳ này thấy ngợp vì khá dài, tò mò đọc thử một đoạn, rồi bị hút vào lúc nào không hay, nội dung hấp dẫn đến nỗi đọc hết

mới thấy... phục mình luôn :)

Đây là một bài phỏng vấn rất hay, từ câu hỏi đến giải đáp. Nhờ nghe cô Đài Thi kể mới biết những “đắng cay” trong nghề nghiệp, kể cả khi nắm những chức vụ trên nóc! Tôi cũng xin khen ngợi cô đã làm rạng danh người Việt về những đóng góp của mình cho nước Mỹ...

(bài “Hung thần của sở Thuế”, đã đăng tại <https://baotreonline.com/tin-tuc/phong-su/hung-than-cua-so-thue-irs.baotre>)

NGÀY 6-7-2024

Anh Ngoc Thu

Chúng tôi là những Phật tử Minh Hải đang ủng hộ thầy Thích Minh Tuệ và sưu tập những hình ảnh cùng bài viết về Thầy. Trên báo Trẻ có bài “Xe tăng và hạnh đầu đà” của tác giả Tường Năng Tiến, xin cho phép chúng tôi sử dụng trong bộ sưu tập được không ạ. Xin vô cùng biết ơn quý báo. (Bài “Xe tăng và hạnh đầu đà” đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/so-tay-thuong-dan/xe-tang-hanh-dau-da.baotre>)

Tác giả sẽ rất vui nếu bài viết của mình được phổ biến rộng rãi. Các bạn cứ tự nhiên.

Bạn đọc có thân nhân trong và ngoài nước Mỹ muốn nhận báo Trẻ FREE hàng tuần (bản PDF), đầy đủ bài vở. Xin email đến:

baotrehaingoi@gmail.com

(trừ những vùng bạn có thể lấy được báo in của Trẻ đang phát hành tại TX, FL, GA)

**Quý vị muốn
định cư hay đầu tư
tại Georgia**

Georgia: Một tiểu bang lý tưởng
KHÍ HẬU ƠN HÒA - THƯƠNG MẠI RỘNG RÀNG
nhà rẻ | đẹp | mới

LINH ÂN TRƯƠNG

Sẽ giúp bạn

LINH ÂN TRƯƠNG

LICENSED # 380104

CELL: 770.598.1468

10475 Medlock Bridge Rd. Unit 810
Duluth, GA 30097

Đấu giá bìa gốc 'Harry Potter và Hòn đá phù thủy'

Hôm 26/6 vừa qua, nhà đấu giá nổi tiếng Sotheby's thông báo tác phẩm bìa gốc đầu tiên của cuốn "Harry Potter và hòn đá phù thủy" đã được bán với giá kỷ lục 1.9 triệu USD trong một cuộc đấu giá gần đây. Được biết phiên đấu giá kéo dài 10 phút, kết thúc với kết quả 1.9 triệu USD, bao gồm lệ phí bảo hiểm cho người mua. Đây là món đồ liên quan đến tác phẩm Harry Potter có giá trị nhất từng được bán đấu giá.

Họa sĩ Thomas Taylor là một trong những người đầu tiên được đọc bản thảo gốc của tác phẩm "Harry Potter và hòn đá phù thủy". Sử dụng màu nước và bút chì đen, nghệ sĩ này đã tạo ra tác phẩm bìa chỉ trong 2 ngày. Tác phẩm nghệ thuật của ông đã được giới thiệu trên bìa ấn bản đầu tiên vào năm 1997.

Trong ảnh bìa, họa sĩ tái hiện phù thủy trẻ Harry Potter với mái

Bìa gốc được đem đấu giá - NGUỒN CNN

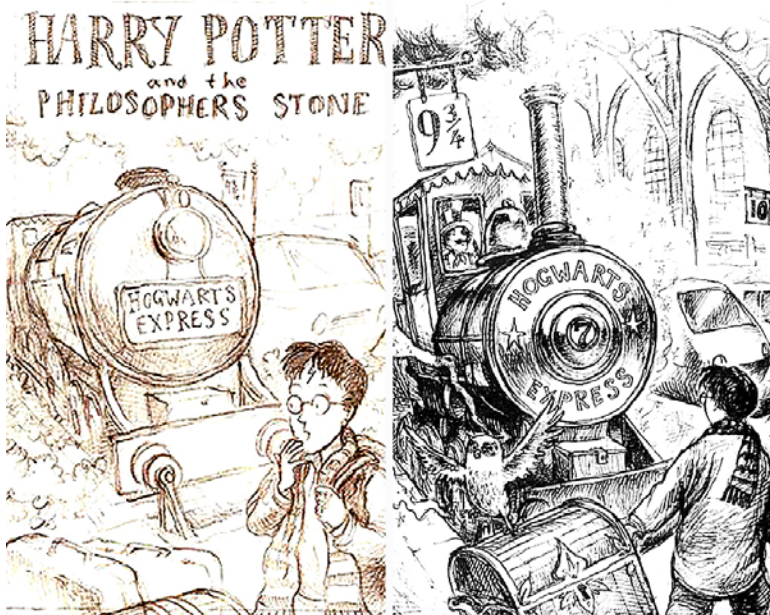
tóc nâu sẫm đặc trưng, cặp kính tròn và vết sẹo hình tia chớp, sẵn sàng lên chuyến tàu tốc hành cho chuyến đi đầu tiên đến trường đào tạo phù thủy Hogwarts. Nhà đấu giá cho biết bìa của Thomas Taylor đã được sử dụng cho một số phiên bản dịch toàn cầu, trừ

thị trường Mỹ.

Theo nhà đấu giá Sotheby's, bức tranh minh họa bìa gốc lần đầu tiên được bán đấu giá tại London, Anh vào năm 2001, với giá gấp khoảng 4 lần giá ước tính, đạt kỷ lục 85,750 bảng Anh.

DH - THEO TIN INTERNET

Họa sĩ Thomas Taylor và bản phác thảo - NGUỒN IBOX

Sử dụng medicare khi bị thiên tai

BẢO SƠN

Các quy định về chăm sóc y tế có thể thay đổi trong một giai đoạn ngắn nếu tình trạng khẩn cấp xảy ra. Tình trạng này phải được công bố bởi một trong 3 cơ quan: (1) Tổng thống, (2) Thống đốc tiểu bang, hoặc (3) Bộ Y Tế Hoa Kỳ. Cư dân trong khu vực khủng hoảng cần theo dõi thông tin để xác định và tuân theo các quy tắc về y tế trong trường hợp khủng hoảng dù là thiên tai, chiến tranh hay dịch bệnh.

6. Mất thẻ bảo hiểm hay thẻ Medicare trong trường hợp bị thiên tai hay khẩn cấp. Nếu đang sử dụng Medicare nguyên thủy và thẻ bị mất hay bị hư hỏng, hãy truy cập vào tài khoản Medicare qua internet để in lại thẻ Medicare. Nếu đang sử dụng Medicare Advantage hay chương trình Medicare khác, hoặc đang sử dụng Medicare drug (mua thuốc), thì hãy tìm số điện thoại có ghi trên thẻ cũ. Nếu không có cách nào tìm được, hãy gọi cho Medicare **1-800-633-4227** để được giúp đỡ.

7. Thay đổi địa chỉ. Trong trường hợp bị thiên tai nếu cần phải thay đổi địa chỉ chính thức với Medicare, phải gọi cho cơ quan An Sinh Xã Hội (SSA) vì đây mới là nơi quản lý hồ sơ. Đối số điện thoại hay địa chỉ email cũng phải gọi cho SSA. Khi đang sử dụng Medicare, cho dù chưa hưởng tiền hưu, cũng vẫn phải tiếp xúc với cơ quan SSA để cập nhật thông tin cá nhân về Medicare.

8. Thay thế dụng cụ y tế trong trường hợp bị thiên tai. Người lớn tuổi thường hay sử dụng một số dụng cụ trợ giúp để cuộc sống dễ chịu hơn, ví dụ như xe lăn, khung tựa để tự đi, dụng cụ chăm sóc người bị tiểu đường. Nếu Medicare nguyên thủy đã chi trả cho việc mua các dụng cụ này, nhưng vì thiên tai mà bị mất hay bị hư hỏng, Medicare sẽ chi trả để sửa chữa hay mua lại lần nữa với điều kiện là những dụng cụ đó trước đây đã mua từ một công ty

được Medicare chấp thuận. Một số dụng cụ như xe lăn nếu phải sửa chữa thì trong thời gian chờ sửa, Medicare sẽ chi trả tiền thuê dụng cụ để dùng tạm trong thời gian chờ.

Nếu sử dụng Medicare Advantage hoặc chương trình bảo hiểm khác, phải gọi cho công ty bảo hiểm để hỏi về việc sửa chữa hay thay thế dụng cụ bị hư hỏng hay bị mất. Trên thẻ bảo hiểm có số điện thoại của hãng bảo hiểm. Nếu không tiếp xúc được, hãy gọi cho Medicare **1-800-633-4227** để được giúp đỡ.

Trong trường hợp thiên tai hay khẩn cấp, người già bị ảnh hưởng nhiều hơn, nhất là bị bệnh mãn tính. Khi gặp trở ngại, nguyên tắc chính là tiếp xúc với đơn vị bảo hiểm để nhờ giải quyết. Nếu gặp khó khăn, hãy tiếp xúc ngay với Medicare qua số điện thoại ghi trên để được hướng dẫn. Đây là cơ quan quản lý về vấn đề chăm sóc y tế cho người già và có quyền lực để giải quyết nhiều vấn đề liên quan.

UNIVERSOUL CIRCUS

25/7 tới 11/8. Trình diễn của đoàn xiếc Universal với nhiều diễn viên đến từ nhiều nơi trên thế giới. Chương trình kết hợp xiếc và âm nhạc nhiều thể loại: pop, classic, R&B, Latin, hip hop, jazz...

Địa điểm: The Shops At RedBird, 3662 W Camp Wisdom Rd, Dallas TX 75237.
Giá vé: \$25

DALLAS' ORIGINAL WATERMELON DAY

3/8. Sinh hoạt vui chơi nhân ngày “dưa hấu” hàng năm. Thưởng thức mẫu của 15 loại dưa hấu. Còn có trình diễn nhạc, bán hàng, trình diễn nấu ăn, nhiều sinh hoạt dành cho trẻ em

Địa điểm: Dallas Farmers Market, 920 S Harwood St, Dallas TX 75201. **Giá vé:** miễn phí.

RINGLING BROS. A ND BARNUM & BAILEY CIRCUS

27/7. Trình diễn của đoàn xiếc Ringling Bros and Barnum, với nhiều tiết mục nhào lộn trên dây treo cao, tung hứng, hài hước, rất đặc sắc

Địa điểm: American Airlines Center, 2500 Victory Ave, Dallas TX 75219. Điện thoại 730-851-6384. **Giá vé:** \$64 tới \$300

BẢO HUÂN

Nhân Vật

NGÔ NGUYỄN DŨNG
ĐỨC QUỐC

Mỗi ngày, khoảng bốn giờ rưỡi chiều, khi nắng vừa dịu xuống, tôi và bạn chở nhau ra biển.

Từ đường lớn rẽ vào một lối cát ngoằn ngoèo, rộng đủ cho hai xe gắn máy lách nhau. Chạy thêm quãng ngắn, thấy mở ra một bãi đất rộng, bờ cỏ mấp mô, san phẳng làm sân đá banh, dựng hai khung thành không lưới. Trong khi bạn đá banh, tôi quảy ba-lô, thần thơ vượt qua cồn cát hẹp, phủ đầy cỏ gai. Ra bãi, tôi tìm một nơi thưa dấu chân người, xa chỗ sóng xô bờ, thay quần tằm, trải khăn, mở ba-lô lấy ra chai nước lọc, và quyển

sách. Rồi ngồi xuống, đảo mắt nhìn quanh.

Chéo rừng dương rũ bóng mát sau lưng. Ngoài khơi, biển lóa nắng nhấp nhô. Núi đồi chập chùng xa tắp. Mái cong Trùng Sơn Cổ Tự thấp thoáng sườn đồi bên trái. Vài khách sạn cao tầng lộ nhô bên phải. Không biết vì sao, quang cảnh nhạt nhòa như bữa sương.

Tôi nằm xuống, mở ra trang sách làm dấu sẵn. "Nhân Vật", tựa một tiểu thuyết không cốt truyện, không tình tiết, chỉ với dăm ba nhân vật. Không gian là chái bếp nhà sau, trong một ngôi biệt thự ở Sài Gòn, xây theo kiến trúc Tây phương của những thập niên giữa

thế kỷ hai mươi. Có hàng ba lót gạch bông, hai bờ tường thấp tô vôi màu mỡ gà, chần cột hình chai, bệ chường hàng chậu con trồng cây cảnh cắt tỉa gọn ghẽ. Chính giữa, một bậc tam cấp dẫn vào cửa chính lúc nào cũng rộng mở. Hai bên hai khung cửa sổ lắp song sắt và cánh lá sách sơn màu thiên thanh. Một khoảng sân hẹp tráng xi-măng, chia nhà trên và nhà dưới, trồng một cây mận chua, rũ bóng mát, cận Tết đơm trái đỏ trĩu cành. Ở giữa là một gian bếp rộng, kê một dãy 4 hỏa lò, trần ám khói sạm đen, một tủ gác-măng-giê cửa lưới, chân dựng trong 4 chén con xăm

xấp nước, và một đi-văng gỗ tạp.

Trong gian bếp này, nhân vật chính không tên riêng, được gọi là "chị" trở tài nấu nướng ngày 3 bữa cho gia đình 7 người. Người cha là công chức cao cấp, có xe đưa đi đón về. Người mẹ đảm đương việc nhà. 5 người con, đứa trung học đứa tiểu học. Tác giả không cho biết, chị bếp học nấu ăn ở đâu mà rành rẽ nhiều món ngon 3 miền, nhất là những món Nam. Và nhân vật "cậu", một bé trai 8 tuổi, học lớp tư. Cậu ít nói, tính tình nhu mì, nhạy cảm. Ngoài chuyện học, cậu loay hoay thờ thần với những món đồ chơi trẻ con: Những viên đạn thủy tinh, xấp hình con màu mè rực rỡ cột dây thun, cắt ra từ tấm giấy bìa mua ở tiệm tạp hóa, hộp thiếc đựng linh kính nhiều món đồ chơi bằng nhựa màu... Và quyển vở một trăm trang chép bài hát.

Sau khi đi học về hay những trưa Chủ Nhật, cậu thường quán quýt cạnh chị, xem chị làm bếp.

Không hiểu tại sao, cậu nhớ hoài cách nấu cũng như hương vị một món đã được nhân vật chị khéo léo chế biến thành một khúc giao hưởng của khẩu vị luyến láy giai điệu ngũ cung.

Cho tới nhiều thập niên sau...

Những hình ảnh cùng nhân vật quá khứ của ý thức tôi thỉnh thoảng lại trở về, vụt hiện vụt tắt trong khoảnh khắc hiện tại, tròng treó vào nhau. Không nguôi.

o O o

"Chị ơi, trưa nay chị nấu món gì vậy chị?", nhân vật cậu thỏ thẻ.

"Chị đang bằm mấy miếng mắm cá lóc để làm mắm chưng, em à!", chị đáp không ngẩng mặt.

"Má ưa ăn món này lắm!"

"Em cũng thích ăn mắm chưng....", giọng cậu rộn ràng, "nhưng em không ăn được chuỗi chát và rau dấp cá".

"Má thích ăn mắm chưng kèm đủ thứ rau sống", chị cười khẽ, giơ tay áo lướt ngang trán rịn mồ hôi, "với dưa leo, khế, chuỗi chát xắt lát. Chuối chát xắt xong phải ngâm trong nước nhỏ thêm vài giọt giấm hay chanh".

"Chi vậy chị?", cậu hỏi, leo ngổi co một chân trên ván, nghiêng mặt áp lên đầu gối, chăm chú dõi theo từng động tác của chị.

"Cho chuối khỏi bị thâm. Không thôi má rầy".

"Em không ưa mấy món mắm", cậu nhỏ nhỏ, "nhưng em thích ăn món mắm chưng chị nấu".

Chị ngẩng đầu, nhovn cười nhìn cậu, hai gò má lấm lấm tàn nhang ửng hồng, vầng trán rịn mồ hôi.

"Chị để ý thấy mấy điều ngộ nghĩnh này: Người miền Bắc ăn hơi mặn, dân miền Trung hơi cay, còn người Nam hơi ngọt, béo và ưa rắc thêm đậu phộng giã nhuyễn", chị bật cười rưng rức.

"Riêng mấy món mắm thì dân Bắc thích ăn mắm tôm, dân Trung thường ăn mắm ruốc, còn người Nam lại chuộng những món mắm cá đồng: Mắm cá lóc, mắm cá sặc, mắm nê..."

"Còn mắm tép chua ngâm đu đủ xắt sợi nữa chị", cậu góp lời.

"Đúng rồi, mắm tép chua ăn với thịt ba rọi luộc xắt lát kèm rau sống", chị lại khúc khích.

"Nhắc tới rau sống... Thói ăn của người miền Nam là vậy đó. Gần như món nào cũng ăn kèm rau sống. Mấy món như bún thịt nướng, bún thịt bò xào, bún bì được ăn với rau sống xắt nhuyễn trộn giá sống hay bánh xèo, bánh khọt, bánh vá, chả giò được cuộn với xà-lách, rau sống đã掸, cả những món cuốn bánh tráng cũng vậy..."

Chị ngưng ngang, dừng tay, lấy dao vét mớ mắm bằm nhuyễn trút vô tô sành. Xong, chị tráng nước rửa sơ lưỡi dao, lật ngược cái chén sành, "liếc" qua lại vài cái lên dĩa chén, quơ tay lấy miếng thịt ba rọi xắt hột lựu, bằm thoăn thoắt.

Cậu 'ngắc' đầu ngó chị. Hai mắt rục lên. Thính

giác đón lấy lời chị thăm thì.

"Còn mấy chi tiết này nữa", chị vừa bằm vừa nói. "Những món Bắc du nhập vô đây cũng được Nam hóa bằng cách cho thêm rau giá. Món phở được ăn kèm giá sống hay giá trộn, rau quế, ngò gai. Còn món bánh cuốn hay bánh ướt, dân Bắc chỉ ăn với vài lát giò lụa, chấm nước mắm nguyên chất, nhỏ thêm giọt tinh dầu cà cuống, sau khi di cư vô Nam được thêm giá trộn trộn rau quế, miếng bánh vá, ... Ôi, lung tung đủ thứ, tùy quán, tùy giá tiền... Xong rồi, em!"

Chị lẹ tay đổ mớ thịt bằm vô tô mắm, thêm một nhúm hành lá xắt nhuyễn, gia vị nửa muỗng cà-phê tiêu xay, một phần ba muỗng đường. Rồi chị đập 3 trứng vịt, tách lòng đỏ để riêng, cho lòng trắng vô tô thịt mắm, lấy đũa trộn đều.

Nấp nồi chưng cách thủy bắc lên lò nãy giờ cũng vừa sôi áp ứng. Chị cho tô thịt mắm bằm vô nồi, đậy nắp lại.

"Còn mấy cái lòng đỏ này, lát nữa chị sẽ đánh tan, chờ thịt chín, đổ lên mặt, hấp tiếp. Nhớ, không được đập nắp cho trứng giữ màu vàng đẹp nghe em!"

Cậu đổi thế ngổi, thông chân lắc lự, ngó vạt nằng trưa soi lên vách. Luồng khói bếp uốn éo theo giai

điệu thâm thì của hương vị.

o o o

Sau bữa điểm tâm với đĩa bánh bèo, bánh quai vạt, bánh lá của sạp vỉ hè đầu ngõ, tôi bắc ghế ra ngồi ngoài sân, dưới tàn buồm lão xõa bóng, lao xao chút gió từ bờ kè thổi về. Một mình, một ghế, một bàn con, một tách cà-phê sữa đá pha đậm... với nhiều ý nghĩ vẩn vơ. Chẳng hạn, về món bánh bèo.

Chiếc bánh bèo nơi đây nhỏ và dầy. Bánh quai vạt nhân đậu xanh, thỉnh thoảng thấy ửng đỏ con tép riu. Chiếc bánh lá màu xanh đợt chuối, hơi dầy, cũng với nhân đậu xanh, không phải loại bánh lá hay bánh nậm nhân thịt với nắm mèo bằm nhuyễn và tôm chấy của xứ Huế, được tráng mỏng tang, gói lá chuối. Có phải đó là một phiên bản khác của chiếc bánh giò đất Bắc? Đĩa bánh được rắc thêm mớ đậu xanh giã nhuyễn vừa, và một ít mỡ hành. Có 3 loại nước chấm cho khách chọn lựa: nước mắm chanh, nước mắm đậu phộng hay mắm nêm. Tôi chọn nước mắm chanh. Gọi là "nước mắm chanh", nhưng khẩu vị tôi chỉ nhận ra chút cay, chút mặn, và nhiều vị ngọt.

Suốt dặm trường đất nước, món bánh bèo dường như chỉ có mặt từ Huế trở xuống. Bánh bèo

Huế được hấp và ăn trong chén con với tôm chấy, mỡ hành, tép mỡ, chan nước mắm pha. Bánh vượt đèo Hải Vân xuống Đà Nẵng, Quy Nhơn, Nha Trang, Ninh Thuận... sau khi hấp chín, được xúc ra từng chiếc, thấy có thêm đậu xanh hấp quết vụn. Tôi Sài Gòn, xuống đồng bằng Cửu Long, chiếc bánh bèo lớn và mỏng hơn, có xoáy mồm mồm. Một đĩa bánh bèo Nam gồm 5 hay 5 chiếc, lốm xoáy được phết một lớp đậu xanh quết mịn, rưới thêm ít tôm khô chà bông, mỡ hành và đồ chua, chan nước mắm chua ngọt. Đâu đã xong, có nơi, như ở chợ Búng, Lái Thiêu, còn được cho thêm bì và giá trụng trộn rau sống xắt sợi, trở thành thương hiệu "bánh bèo bì chợ Búng", danh tiếng trong giới ẩm thực sành điệu ở Sài Gòn.

... Chợt, từ hàng rào thường xuân, bật tiếng khúc khích. Tôi quay đầu. Hai khuôn mặt trẻ con lấp ló.

"Chào bác", một đứa rụt rè cất tiếng.

"Bác chào hai con", tôi mỉm cười. "Hôm nay hai đứa không đi học sao?"

Thằng con trai láu táu:

"Dạ, thứ Bảy, Chủ Nhật tụi con không phải đi học".

"À, hôm nay là Chủ Nhật...", tôi mỉm cười.

"Sáng nay má con đi chợ mua đồ về làm mắm

chung", đứa con gái thủ thỉ.

"Vậy à? Chắc má con nấu ăn ngon lắm?"

"Dạ, bữa này bữa kia...", thằng con trai mau mắn. "Nhưng món mắm chung, má con nấu ngon không chỗ chê. Có điều con không ăn được nhiều loại rau sống... bắp cá nê, tía tô nê, húng lủi nê. Con chỉ biết ăn dưa leo thôi".

Lớp lớp hình bóng cũ sóng sánh trở về tâm tư tôi. Ngôi nhà thơ ấu. Gian bếp ám khói hỏa lò. Tủ gác-măng-giê dựng trên 4 chén sành con xăm xấp nước. Hương mắm muối thoang thoang, bịn rịn như lời chia tay...

"Má con nói... nói...", đứa con gái nhỏ nhẻ góp tiếng, chợt ngừng ngang.

Thằng con trai day qua ngó em, ánh mắt lau láu.

"Má nói, má... má... quen bác".

Thằng con trai hích nhẹ vai em. Tôi ngần ngại hình dung lại những khuôn mặt thuở xa xưa.

"Lâu quá, bác không nhớ. Má con tên gì?"

Đứa con gái liếc mắt ngó anh một thoáng, buông tiếng gọn lỏn:

"Trúc".

Thuở ấy tôi đã 13, Trúc lên 6, là em út của bạn. Tôi thích chơi đá dế, nuôi cá 7 màu, bắn đạn, tạt hình, vịch dây thun ... nhưng thỉnh thoảng,

chiều lòng Trúc, tôi cũng tập tành đánh đũa, nhảy lò cò, chơi bán hàng cùng em. Đôi khi em còn rủ tôi nấu ăn chung. Hỏa lò và nồi niêu soong chảo là những món đồ chơi bằng nhựa sắc màu rực rỡ.

"Hôm nay em nấu cơm 3 món canh xào mặn", Trúc liến thoắng.

Em hái lá và bông dâm bụt, xắt nhỏ làm món thịt bò xào, lộn trái trứng cá chín rụng làm món cà chua dòn thịt, lấy lá và trái mận hồng đào xắt hạt lựu, đổ thêm chút nước làm canh, và nhặt bông mai chiếu thủy rụng, giả làm cơm.

Chúng tôi xúm xít ăn cơm chiều dưới tàn trứng cá rụng bóng lốm đốm trên sân.

"Anh ơi...", đang ăn chợt Trúc ngẩng mặt ngó tôi, ngập ngừng. Sợ nắng chiếu đi lạc, soi hồng má em.

"Cơm em nấu ngon lắm!", tôi vội vã.

"Sau này em... em... lớn, em với anh làm vợ chồng với nhau... được không anh?", Trúc nói mau như sợ quên. "Nhe anh!"

Tôi buông chén đũa, ngó thẳng mặt đứa con gái. Không chớp. Hai gò má em đỏ bừng như trứng nắng.

"Chi vậy em?", tôi lơ đãng.

"Để em... em... nấu cơm cho anh ăn..."

"Má con khỏe không?", tôi hỏi mà tâm tư băng khuâng. Trong ký ức tôi, chợt rớt xuống cơn mưa ngày thơ ấu.

"Dạ, khỏe", hai đứa nhỏ trả lời cùng lượt, rồi quay mặt ngó nhau, che miệng khúc khích.

"Má con nhắc bác hoài", đứa con gái thổ thề.

"Vậy à? Còn ba của tụi con đâu?"

"Ba tụi con chết rồi bác", thằng anh láu táu...

Vừa khi ấy chợt nghe tiếng đàn bà vọng ra, kêu hai đứa vô ăn cơm.

"Tụi con đi ăn cơm nhe bác! Hôm nay má con làm mắm chưng", đứa con gái thủ thỉ.

"Mắm chưng hoài, ngán muốn chết hà...", thằng con trai rùng vai mấy cái.

"Mắm chưng ngon mà", tôi cười khẽ.

Hai đứa nhỏ bỏ đi, còn vắng lại tiếng đứa con gái nhỏ nhẹ, như lời an ủi:

"Em thấy má có mua trái dưa hấu..."

Câu chuyện chỉ bấy nhiêu thôi, mà không hiểu sao, khiến tôi lẩn thẩn cả ngày hôm ấy. Lâu lâu nhớ tới, tôi lại đưa mắt ngó qua khuôn viên nhà bên cạnh. Mọi thứ không còn như xưa. Ngôi nhà xây thêm lầu, tường vôi xanh da trời, mái ngói đỏ au như mới lợp lại. Cây trướng cá, cây bông dâm bụt không thấy đâu. Thỉnh thoảng

một dáng đàn bà cúi cúi bên hàng lu đựng nước ngoài hiên. Chỉ một lần duy nhất, dường như linh cảm điều gì, bà ngẩng mặt ngó qua. Vài giây khựng lại thẳng thốt. Trúc? Tôi trân trân bất động. Người đàn bà khẽ gật đầu, rồi quàng quả bước vào trong.

Trưa ấy, sau khi trò chuyện với hai đứa nhỏ, đang ngồi ăn cơm với gia đình bạn, chợt nghe tiếng gọi cửa. Bạn tôi ra xem ai, lát sau trở vô, trên tay cầm hai cái đĩa con, một đựng miếng mắm chưng, một đựng mớ rau sống, khế và chuối chát xắt mỏng.

"Của nhà bên cạnh biểu ăn lấy thảo", bạn đặt lên bàn, nhìn tôi tùm tùm. "Có kèm thư riêng nữa nè!", bạn đưa cho tôi tờ giấy gấp tư.

"Thăm anh,

hai đứa nhỏ vừa nói, anh thích ăn mắm chưng. Tiện dịp em vừa hấp xong một tô cho bữa cơm trưa nay, em xẻ biếu anh một phần ăn lấy thảo. Còn rau sống, khế và chuối xanh là cây nhà lá vườn.

Anh ơi, em không bao giờ quên bữa cơm em nấu anh ăn ngày xưa ấy.

Em chúc anh ngon miệng,

Trúc"

NND

(ĐỨC, 07.2024)

Hợp tác với **tre'** tại sao không?

**Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !**

Nếu bạn có những kế hoạch, những sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp tác với ai hoặc tìm kiếm một partner trong mọi lĩnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

**Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện,
hoàn toàn không có chi phí.**

Nhà nhỏ

Làm thế nào để khiến một ngôi nhà nhỏ trông sang trọng và bắt mắt? Mời bạn cùng tham khảo cách các nhà thiết kế nội thất làm cho ngôi nhà nhỏ trông mắc tiền mà không cần chi nhiều tiền

■ **Tạo chiều sâu cho không gian bằng cách sắp xếp đồ đạc tinh tế và thích hợp.** Theo nhà thiết kế nội thất Dustin Gerken, điều quan trọng là phải tạo lớp theo chiều sâu và tránh bày biện quá nhiều đồ đạc lấp đầy không gian. NGUỒN: IDEI.CLUB

■ **Dùng chất liệu vải cao cấp.** Những chiếc ghế trong phòng ăn hay nhà bếp thường bị bỏ qua khi trang trí, nhưng chúng có thể tạo ra sự khác biệt về diện mạo trong không gian của bạn. Có thể làm cho những chiếc ghế trông sang trọng hơn bằng cách bọc vải nhung hoặc da hay sơn chúng với màu đậm hoặc màu kim loại. NGUỒN: IDEAL HOME

■ **Tập trung vào màu sắc.** Về ngoài sang trọng đòi hỏi cảm giác thoáng mát, làm sao để đáp ứng được điều này trong một ngôi nhà nhỏ? Đó là việc dùng các màu trung tính. Màu trung tính tạo không khí yên bình và rộng rãi khiến không gian trông lớn và tinh tế hơn. Có thể thêm một số màu sắc bằng các phụ kiện trang trí, tác phẩm nghệ thuật hoặc cây cối, nhưng cần giữ tường, sàn và đồ nội thất có tông màu trắng, be hay xám. NGUỒN: MYDOMAINE.

■ **Đầu tư vào các tác phẩm nghệ thuật.** Đừng ngại trang trí các bức tường của một ngôi nhà nhỏ bằng các tác phẩm nghệ thuật. Nhưng cần lưu ý sắp đặt một cách hợp lý để tránh cho căn phòng trở nên bừa bộn và rối mắt. NGUỒN: SOUTHERN LIVING.

■ **Dùng đèn như một điểm nhấn trang trí.** Nhiều người vẫn nghĩ đèn chùm không tốt cho diện tích phòng nhỏ hẹp. Tuy nhiên, một chiếc đèn chùm thích hợp có thể tạo điểm nhấn bắt mắt và mang đến sự sang trọng cho phòng khách nhỏ.

NGUỒN: AI BALSAN.

■ **Đừng quên trang trí ngoại thất.** Về ngoài căn nhà sẽ tạo ấn tượng đầu tiên cho khách ghé thăm. Nếu bạn muốn tạo sự sang trọng cho căn nhà của mình thì việc trang trí lối vào, cửa trước và cửa sau của ngôi nhà là những điểm không thể bỏ qua. NGUỒN: HOMEDSGN.

Máy sản xuất nước sạch

Nếu nước từ hệ thống nước công cộng không đủ tinh khiết, người ta có thể dùng các bộ lọc hoặc mua nước đóng chai để uống. Hoặc người ta có thể sử dụng máy tạo ra nước hoàn toàn tinh khiết do hãng DrinkingMaker mới sản xuất. Máy có thể giúp cho mọi người có nước sạch một cách dễ dàng.

Máy có tên là Atmospheric Water Dispenser (AWD), chỉ lớn bằng một máy pha cà phê và hoạt động bằng cách hút các phân tử nước trong không khí, cô đặc lại thành nước, sau đó qua một bộ lọc 6 tầng để tách ra tất cả các chất ô nhiễm, sau cùng nước được tẩy lại bằng tia tử ngoại trước khi được sử dụng. Tiến trình này giúp nước đạt mức 99.9% tinh khiết. AWD hoạt động bằng điện, và có kèm theo hệ thống pin điện mặt trời để có thể sử dụng di căn trại.

Máy có 2 kiểu: một loại sản xuất 14 lít nước/ngày và loại 19 lít/ngày, đủ cho cả gia đình uống và nấu ăn. Máy sẽ được bán với giá \$329 vào tháng 9 sắp tới.

Thuốc trị tiểu đường

Hiện nay người bị tiểu đường mãn tính phải chích thuốc hàng ngày vì cơ thể không sản xuất đủ insulin để chuyển hóa đường từ thức ăn. Vì vậy lượng đường trong máu sẽ lên cao. Người bị tiểu đường loại 1 hay loại 2 đều phải chích thuốc, vừa đau lại vừa bất tiện trong việc quản lý và dự trữ thuốc. Các nhà khoa học ở đại học British Columbia đã phát triển một loại thuốc insulin mới dưới dạng lỏng.

Điều khó khăn nhất khi bào chế insulin lỏng là các phân tử chất này rất dễ bị phân hủy. Khi uống, thuốc sẽ chảy từ miệng tới ruột để được hấp thu và thuốc bị phân hủy trong lúc di chuyển, vì vậy mất hiệu lực. Loại thuốc insulin dạng lỏng mới này không phải để uống mà để nhỏ vào dưới lưỡi. Do dưới lưỡi có vô số mao quản, thuốc sẽ được hấp thu cực nhanh vào máu, nhờ vậy giữ nguyên được dược tính và hiệu quả điều trị.

Thuốc đã được thử nghiệm thành công và hiện còn chờ giấy phép sản xuất. Bệnh nhân tiểu đường có thể mua được thuốc này vào năm tới.

Thương con như biển Thái Bình

Đó là lời bài hát của nhạc sĩ Y Vân, được sửa lại tí chút cho thích hợp với bà Brionka Benjamin tại Louisiana. Một khi biển Thái Bình dậy sóng! Đó là lúc Brionka và cô cháu gái choảng nhau với một số phụ nữ khác trong chợ Walmart. Brionka vội vàng bỏ đứa bé đang ẵm vào... thùng rác để tiện việc tung quyền cước. Cả đám bị cảnh sát bắt vì tội gây rối nơi công cộng, riêng Brionka còn bị ghép thêm tội “đối xử nhẫn tâm với trẻ nhỏ”.

Đường Tăng xuất ngoại

Thuở xưa, thầy trò Đường Tăng đi thỉnh kinh cái thời chưa cần visa nhập cảnh nên không nghe nói gì trong truyện hay phim. Bây giờ, muốn sang Úc, Mỹ hay nước ngoài cũng cần visa nên chuyện "thỉnh kinh" có phần khó khăn hơn. Khó khăn hơn nữa là tại Hà Tĩnh có đường dây đưa người sang nước ngoài bằng cách cho họ giả làm... thầy tu, cho người muốn sang ở lậu nước ngoài cạo đầu, đến chùa “xin tu” để chụp ảnh, làm giấy tờ. Nghe đâu các thầy tu này cũng đã được định cư khá khá.

Ca sĩ giá \$25

Ca sĩ địa phương, một show cũng có thể được một vài trăm, nhưng ca sĩ nổi tiếng của ban Four Tops là Alexander Morris phải vào cấp cứu tại một bệnh viện Michigan, anh dặn các y tá là anh muốn sự riêng tư và đừng để người khác dòm ngó. Các y tá trực nghĩ rằng anh bị... hoang tưởng nên thay vì đưa vào cấp cứu lại đưa sang phòng kiểm tra tâm thần. Khi biết được bệnh nhân đích thực là ca sĩ Alexander Morris thì anh được bệnh viện đó chuộc lỗi bằng cách tặng cho thẻ đi chợ, trị giá \$25.

Sài Gòn

những ngày nắng dịu!

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
bài và hình
SÀI GÒN, VN

Hôm trước, tôi có hẹn với bạn ở Võ Văn Tần. Khi tôi nói là sẽ xuống xe buýt ở Lê Lai và đi bộ đến. Bạn vội nói: “Để em ra chờ”. Tôi trả lời: “Chỉ hơn cây số, chị thích đi bộ, nhất là qua Tao Đàn”. Vậy là tôi có nửa ngày đi bộ từ New World đến Võ Văn Tần, tán dóc đã đời xong lại đi bộ lòng vòng “qua bao con đường, qua bao phố phường, lê mòn gót chân”⁽¹⁾ vào một hôm trời nắng dịu hiếm hoi này.

Cho tôi lan man chút về mùa nắng nóng vừa qua. Theo trang facebook của Huy Nguyen - một chuyên gia độc lập về biến đổi khí hậu và rủi ro thiên tai khí tượng: “Đầu năm 2024, tp. HCM đã phải trải qua đợt nắng nóng kéo dài kỷ lục. Chỉ tính từ đầu tháng Hai đến cuối tháng Tư có tổng cộng 74 ngày nắng nóng. Tức là, bình quân 3 ngày có 2 ngày nhiệt độ TP HCM trên 35 độ C, và nhiều ngày trong số đó có nhiều ngày nắng nóng gay gắt với nền nhiệt khí tượng cao hơn 38 độ C. Tần suất nắng nóng này

Qua Tao Đàn

Đầu mùa mưa Sài Gòn năm nay tôi thấy lạ. Hơn 10 ngày liên tiếp, những cơn mưa thường đến vào buổi chiều hay tối, mưa nhanh, giông gió ào ào rồi tạnh vội; thẳng hoặc có cơn mưa sáng nhưng đến và đi cũng mau, cảm giác như ông Trời “tâm lý”, bù lại cho mùa khô vừa rồi Sài Gòn nắng nóng, dờ dẩn mụ người.

cao gấp đôi mức trung bình của thành phố 3 thập niên qua”.

Còn bởi, trước đó tôi được “truyền cảm hứng” từ status trên facebook của một bạn là Việt kiều đang về Việt Nam chơi. Bạn kể, hôm đó bạn đi bộ từ quận Tư ra trung tâm và “đời sống lề đường Sài Gòn là một kho tàng những điều kỳ thú. Nó chuyển động nhanh như cát lùn qua tay, mới đó mà đã mất, quay mặt đi là xong, chớp mắt là đã qua... Chèo kéo, trả giá, cảm ơn, hẹn gặp lại... Tất cả vẫn như ngày nào dù người bán và hàng bán đã khác xưa lắm rồi”.

Rồi chỗ bạn ở Võ Văn Tần, tôi qua Lê Quý Đôn, men theo dinh Độc Lập ngắm nhìn những hàng cây xanh mát trong dinh được gọi qua sau những cơn mưa, tàn cây phượng thấp thoáng hoa đỏ, bầu trời đường thấp xuống,

Hàng rong

màu nhạt đi khiến lá đậm màu hơn.

Cảm giác Sài Gòn chậm lại một chút khi những xe trái cây thông thả trên vỉa hè chờ khách hỏi mua. Một chiếc xe máy chở đầy phía trước và phía sau những chùm bánh gói lá mà chủ nhân của nó đang đứng lại trò chuyện với một anh

shipper. Người sửa xe đạp để đồ nghề dưới một trụ điện và anh thì ngồi trên vỉa hè cách đó hơn 5 mét. Có hai cô gái đang dựng chân máy chụp hình, chỉ trỏ, cười cười. Ai việc này, ở Sài Gòn chẳng ai chú ý đến công việc của ai. Vậy nhưng, khi tôi qua Tao Đàn thì thấy một người phụ nữ ngồi

bệt xuống đất cạnh chiếc xe đạp chất đầy những bao nhựa công kênh, có chị quét đường dừng chỏi hỏi vài câu. Tôi đoán họ quen biết qua công việc hè phố mỗi ngày.

Hàng trái cây trên lề của một chị lớn tuổi với đủ thứ xoài, mít, cóc... Cạnh đó trên chiếc xe máy của một cậu trẻ là thùng nhựa màu xanh với những hàng chữ: cà phê đá, cà phê sữa, bạc xỉu, cam sữa tươi... Hai thanh niên với đôi gánh một đầu là những trái dừa, đầu kia là thùng xốp giống nhau như lấy từ một nơi đi bán. Bức tranh đường phố sôi động hơn khi tôi qua những quán cà phê vỉa hè Hàn Thuyên. Cũng có người ngồi trầm ngâm bên ly cà phê và ngó ra đường. Như đó là một chỗ ngồi quen thuộc, một thói quen không bỏ được. Tôi qua Bưu điện và rẽ vào đường sách Nguyễn văn Bình. Đồng hồ khi ấy chỉ 11 giờ 15 phút, dưới chân tôi không bóng nắng. Những gian hàng sách đủ màu với các kiểu trang trí phù hợp giới trẻ, các cô bán hàng đứng ngó ra. Người bán thì có mà người mua thì không. Tôi cảm thấy mình lạc điệu khi xung quanh các cô cậu choai choai í ới chụp hình selfie hết góc này đến góc kia – “No country for old men” là cảm giác có thật và tôi rời đi.

Lại tiếp tục làm du khách khi thả bộ xuống

Hai anh bán dừa

Đồng Khởi (trước đây là đường Tự Do, 1954-1975). Khách nước ngoài đủ thú tiếng Tây, Tàu. Một nhóm khách đứng lại chụp hình ở di tích “Bót Catina”. Kìa, một cậu đánh giày đi qua thật nhanh, tôi chỉ kịp giờ máy hình bấm vội phía sau với bước chân thanh niên sải dài. Vừa nãy, khi tôi nói với bạn là tôi muốn chụp hình hay nói chuyện với một người đánh giày, bạn bảo: “Lâu rồi em không đánh giày bởi không gặp, phải tự đánh giày ở nhà”, làm tôi nhớ status của bạn ở trên: “*Và cái nghề đánh giày tưởng đã chết khi dân ta và tây đều đã ít mang giày tây thì họ đã học cách đánh sneakers, giày vải, giày thể thao. Có điều cái hộp đồ nghề nhìn có vẻ giản đơn hơn hai ba chục năm trước, hơi tạm bợ, thiếu phần nào cái hình bóng của một thời trẻ con đánh giày và bán báo ngang dọc Sài Gòn, một mạng lưới tin tức ngầm đáng tin cậy của cánh nhà báo săn tin*”.

Đúng ngo, những “cô gái văn phòng” từ trong các cao ốc ủa ra, ríu rít nói cười. Tôi đi sau một nhóm các cô với chút tò mò cùng ý nghĩ, mình sẽ theo vào một quán nào đó đông khách văn phòng xem các cô ăn gì mình bắt chước. Một lần nữa, cái cảm giác “no country for old men” trở lại khi tôi vào một cửa hàng

Đường sách Nguyễn Văn Bình

xanh đỏ màu mè và kiểu gọi món “full topping”⁽²⁾ không chỉ đồ uống mà còn thức ăn khiến tôi phân vân, thấy mình quê mùa, chậm chạp.

“No country for old men” còn theo tôi khi đã an vị trong một quán ăn, bên cạnh là hai cô gái trẻ nói chuyện lú lo, tôi nghe lỏm được vài câu kiểu như: “mình thấy bạn bên ngoài xinh hơn online”, các cô nói về một nhân vật thứ ba là bạn chung trên facebook, giọng nhanh và điệu bộ hết như trong một talk show trên truyền hình hơi màu mè, làm dáng, không thật. Không lý mình lạc lõng đến vậy sao?

Khi tôi viết những dòng này thì trời Sài Gòn vẫn còn dịu dàng ở mức chấp nhận được để tôi thấy

mình còn thiếu nhiều nơi ở các đường phố trung tâm chưa đi qua.

Nếu bạn muốn quan sát gương mặt đường phố Sài Gòn, tôi nghĩ bạn nên làm một du khách đi bộ quanh các đường phố trung tâm vào một ngày Sài Gòn nắng dịu. Tại sao tôi đặt ra yêu cầu nắng dịu - Là bởi, nếu những ngày nắng nóng như đợt vừa qua, tôi không chắc bạn có đi nổi không và quan trọng là bạn sẽ khó giữ lòng nhẹ nhàng khi nhìn những mảnh đời bám hè phố mưu sinh, lấm lũi, mệt mỏi, cam chịu. Đôi khi đối lòng mình cũng là một cách buộc phải sống chăng? Ô, không phải, trái tim tôi quá yếu mềm, cảm xúc sẽ dễ bị đẩy lên khi thấy chung quanh mình còn quá nhiều cảnh đời

lam lũ.

Tôi coi dự báo thời tiết, hứa hẹn cơn áp thấp nhiệt đới khả năng có thể mạnh thành bão. Hầu như bão xa đâu đâu đều ảnh hưởng đến Sài Gòn, nhẹ nhất cũng là mưa sụt sùi. Hy vọng cái nắng nóng kinh hoàng như đợt vừa qua sẽ không còn nữa. Và nghĩ ngợi xa xôi làm gì khi trong dòng chảy tất bật kiếm sống của Sài Gòn, hiếm hoi lắm mới lọc ra được những ngày đầu mùa mưa tiết trời dịu dàng hiếm hoi này!

Bài và hình ĐTTT

⁽¹⁾ Lời bài hát “Uống Nước Bên Bờ Suối” của Lê Uyên Phương

⁽²⁾ “Full topping” (món ăn đủ các loại nhân đi kèm) đang trở thành trào lưu phổ biến trong ẩm thực. Các món ngọt như chè, trà sữa, tào phớ đều có thạch, trân châu. Với các món mặn như bún, bánh giò, xôi, nhiều nơi thêm giò, chả cốm, xúc xích.

TRIỆU MINH

Một trong những tài năng tiềm ẩn của bàn tay là tiết lộ những vấn đề sức khỏe cần được bác sĩ quan tâm. Dưới đây là 8 điều mà bàn tay và ngón tay của bạn có thể đang muốn nói với bạn.

Bàn tay báo bệnh

4 KỶ - KỶ 4

BỆNH TRẠNG:

Ngón tay cò súng (trigger finger)

Các khớp ngón tay bị dính cứng, kèm theo tiếng lộp bộp hoặc tiếng lách cách, là dấu hiệu của bệnh trạng phổ biến này, xảy ra khi gân giúp ngón tay uốn cong bị kẹt và không thể trượt trơn tru trong bao của nó. Tình trạng này thường xảy ra ở ngón giữa và ngón đeo nhẫn, có thể khá đau đớn.

Ngón tay cò súng thường xảy ra ở những người bị viêm xương khớp tiềm ẩn (underlying osteoarthritis) do xương phát triển quá mức gây kích ứng lên gân.

PHẢI LÀM GÌ: Nghỉ ngơi, dùng nẹp, giãn cơ nhẹ nhàng và dùng thuốc NSAID, đều rất hữu ích trong việc xoa dịu cơn đau. Nếu những cách đó không hiệu quả, bác sĩ có thể đề nghị tiêm steroid. Phẫu thuật để thả lỏng gân là biện pháp cuối cùng.

Khớp kêu lách cách

BỆNH TRẠNG:

Bệnh Vảy Nến Hoặc Ung Thư Da

Thông thường, tình trạng móng tay thế này có liên quan đến bệnh vảy nến (psoriasis) cũng như bệnh viêm khớp vảy nến (psoriasis).

Chúng có thể đi kèm với xuất huyết dầm (splinter hemorrhages - những đường thẳng đứng màu nâu đỏ dưới móng trông giống như những mảnh dầm) và móng có thể bị tróc ra. Trong một số trường hợp hiếm hoi, những vết sẫm màu dưới móng tay có thể là dấu hiệu của bệnh ung thư da.

PHẢI LÀM GÌ: Tham khảo ý kiến bác sĩ da (dermatologist) về dấu hiệu mắc bệnh vảy nến hoặc ung thư da (bệnh này có thể gây tử vong nếu không được điều trị).

Rỗ móng tay, có đường màu nâu đỏ dưới móng

Khánh Trường là một tác giả nổi tiếng ở hải ngoại. Là nhà văn, họa sĩ và nhà báo. Ở lãnh vực nào Khánh Trường cũng nổi bật. Văn ông, tạp luận cũng như truyện ngắn, đều mang sắc bạo liệt, dục tính. Hội họa Khánh Trường cũng mang nét độc đáo, với những đường nét, màu sắc riêng biệt - ông còn vẽ những bức tranh thiên rất tốt. Hộp Lưu, tờ báo do Khánh Trường khai sáng và chủ biên, một thời khuấy đảo văn đàn hải ngoại. Mới đây, Khánh Trường còn xuất bản một tập thơ được nhiều người đón nhận. Buổi ra mắt thi phẩm tuần qua tổ chức tại nhà sách Tự Lực có đông người đến dự. Ta thấy có Đỗ Quý Toàn, Phan Tấn Hải, Khánh Ly, Ann Phong, Kiều Chinh và nhiều khuôn mặt nổi tiếng khác. Sau đây mời các bạn đi vào cõi thơ Khánh Trường qua bài viết của nhà văn Song Thao. **NGUYỄN & BẠN HỮU**

Độc thơ Khánh Trường

SONG THAO

Tôi vừa nhận được cuốn “Thơ Khánh Trường” do tác giả gửi tặng. Khánh Trường họa, Khánh Trường văn, Khánh Trường báo, ít khi chúng ta nghĩ Khánh Trường thơ, vậy mà ông thần bị bệnh tật thăm hỏi nhiều nhất nước này đã làm thơ từ năm 16 tuổi. Ông lai rai làm chơi rồi để đó, cho bụi phủ. Ông đã phụ thơ để rong chơi nơi những bến bờ khác. Lý do làm ông trở lại với thơ vì ông bị trói tay. Ông viết: “Gần đây vì sức khỏe trở nên tồi tệ, tôi không thể ngồi lâu để gõ cho xong hai tiểu thuyết đang dang dở, buồn, tôi lục lại tập giấy và post lên Facebook, cốt cho có việc để làm, một cách giết thời giờ. Không ngờ lại được

không ít bạn bè tán dương, kể cả những người làm thơ đã thành danh, tất cả đều khuyến khích tôi gom lại xuất bản”. Trong số người đẩy ông cho thơ góp mặt với đời có tôi, một tên chỉ biết đọc thơ, cả đời không dám vọc bút vào chốn chữ nghĩa tình túy đó. Ông lính nhảy dù này chỗ nào cũng vọc. Thử đọc bài Vọc.

sắc
huyền
nặng
hỏi
ngã
chữ nghĩa bay lả tả
đã!

Thơ Khánh Trường ngắn ngủn, phần lớn chỉ 4 câu nhưng chuyên chở được nhiều. Văn Khánh Trường dữ dội, thơ cũng không hiền.

cái lưỡi không xương
nhiều đường lắt léo
em tròn hay méo
chấp!

Tập thơ in khổ vuông 8.5' x 8.5' rất mỹ thuật. Tranh bìa đẹp nhưng thuộc loại trừu tượng không cần hiểu làm chi cho mệt. Đẹp là đủ rồi. Ngay trang đầu có lời đề tặng: “Tặng cháu, Nina Hòa Bình Lê”. Tập thơ có bề dày 249 trang gồm 3 tiểu đề: Ngẫu hứng, Mai anh về miền Trung và những bài thơ khác và Khổ Lụy.

Phần “Ngẫu hứng” là những đoạn thơ ngắn bất chợt nảy ra trong đầu trước mọi hoàn cảnh: mặc áo lính, giải ngũ, trong hospital “giữa 4 vách tường trắng đục, bên cạnh giường các bệnh nhân cùng cảnh ngộ, giữa bầu khí vắng lặng như nghĩa trang, đội xe rước vào lọc thận tại dialysis center, trên ghế nằm chạy thận hoặc những việc tầm phào hàng ngày như “cắn một trái cà pháo, gấp một đĩa rau luộc”.

măng chua đứng cạnh hũ cà
bống dưng nhớ quá hương nhà
năm xưa
mười năm nữa liệu về chưa
hay quê người kiếp sống thừa
kéo lê?

Rao Nam rao Bắc cho tiểu đoạn này, tác giả cho người đọc cảm tưởng như chuyện vặt hàng ngày nhưng thơ lại nặng ký. Nhìn trời nhìn đất cũng vẫn một dấu hỏi chình chịch trong lòng.

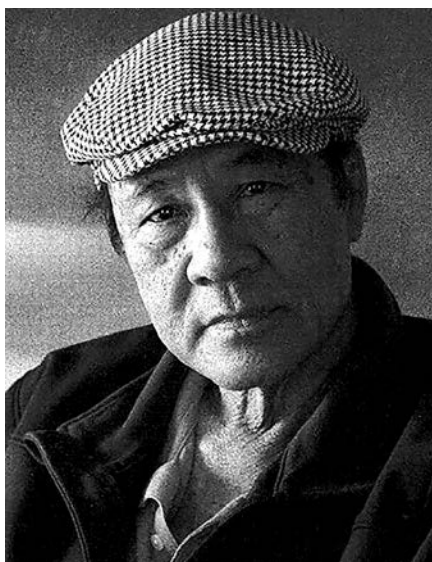
*sáng nay nhìn giọt sương hồng
đậu trên một ngọn cỏ bông
đong đưa
hỏi lòng này đã vừa chưa
cái ta mãi cuộc dư thừa sân si?*

Nhưng tuy tác giả không hài ra trong phần vào đề của phần này tôi thấy ông dành tới 12 trang cho 12 bài thơ 4 dòng để vẽ chân dung 12 người bạn văn của tác giả: Nguyễn Tôn Nhan, Hoàng Ngọc Tuấn, Trần Quang Lộc, Nghiêu Đề, Trương Đình Quế, Cao Xuân Huy, Cao Đồng Khánh, Vũ Huy Quang, Nguyễn Xuân Hoàng, Mai Thảo, Phùng Nguyễn, Nghiêm Xuân Hồng. Tất cả những khuôn mặt này đã ra người thiên cổ. Phải chăng đây là một nghĩa trang bạn bè trong lòng Khánh Trường?

Tôi trích ra đây đoạn viết về Nguyễn Xuân Hoàng, người bạn chung của tôi và Khánh Trường, đã xuôi tay đúng 10 năm trước đây.

*ngôi nhà ngôi đồ tịch liêu
về chưa hay vẫn phiêu diêu ta bà?
cuộc đời lấm nổi phong ba
rồi ra tất thấy chỉ là huyền như.*

Tôi không thể nào không trích đoạn viết cho Mai Thảo, hàng xóm của Khánh Trường trong chung cư dành cho người già, một cái tên mà người yêu văn học Việt Nam đều nằm lòng, suốt đời cô đơn không gia đình “sớm ra đi sớm hoa không biết / đêm trở về đêm cảnh không hay”.

Khánh Trường

*đèn lu, ngõ vắng, thân gầy
đông hàn sương giá trùng vây
bốn bề
một mình đối bóng sầu tê
quán khuya, rượu cạn, nẻo về
lạnh căm.*

Tiểu mục “Mai anh về miền Trung và những bài thơ khác” là những u hoài về miền quê mẹ. Khánh Trường ra đời thời tiêu thổ kháng chiến, sanh ròi tại một ngôi trường tiểu học bỏ hoang tại xã Khánh Thọ, quận Tam Kỳ. Cái tên cúng cơm Nguyễn Khánh Trường là ghép chữ đầu của tên xã (Khánh) và ngôi trường sanh

Bìa tập Thơ Khánh Trường

rời (Trường). Sau thời gian lang bạt kỳ hồ khắp chốn, Khánh Trường trở về và...thơ. Vào đề của phần này, ông viết: “Tôi chỉ sống một thời gian ngắn ở đây rồi lang bạt khắp mọi miền đất nước. Mười mấy năm sau trở về, đi qua nhiều vùng đất suốt chiều dài từ Nam ra Trung, tôi vẽ về những cái gọi là thơ mỗi lần dừng chân nơi nào đó. Trong tập bản thảo vàng ố, chữ nghĩa lem nhem cậu em đã trao lại, có những bài này, đã định vất sọt rác vì thấy non nớt, biểu diễn cơ bắp kịch côm. Nhưng không nỡ, dù gì cũng ghi dấu một thời”.

Miền Trung được Khánh Trường nhắc tới gồm những địa danh Phan Thiết, Ba Ngòi, Đại Lãnh, Nha Trang, Bình Định, Tam Quan, Bồng Sơn, Quy Nhơn, đèo Rù Rì, Quảng Ngãi tới Châu Ổ, Nam Phước, Điện Bàn, Tam Kỳ. Khánh Trường lang thang hơi kỹ!

Tiểu mục thứ ba: Khổ Lụy. Những bài thơ trong mục này “để nhớ những ngày cơ cực” sau khi bị thương và giải ngũ. “Tôi đi xin việc. Khổ nổi việc nặng không kham nổi, việc nhẹ thì phải có chuyên môn hoặc học vị cao, tôi, chữ không hay cày không giỏi, lại thương tật cùng mình nên chả nơi nào nhận. Gia cảnh gồm hai vợ chồng và ba con nhỏ lâm vào khốn khó. Chùm thơ này khai sinh vào thời điểm đó, bây giờ đọc lại vừa cảm động vừa buồn cười. Cảm động vì khốn khó là điều có thực. Buồn cười vì do tuổi trẻ xốc nổi và mẫn cảm thái quá đã biến sự khốn khó chỉ một, đã bị tôi cường điệu thành ba bốn, thậm chí hơn nữa, khiến nỗi đau trở nên quần quai đến phát khiếp! Đó là một trong những lý do khiến tôi không mặn mà với chùm thơ này. Song ngẫm sâu, thấy nếu về mặt văn học chưa đạt tiêu chuẩn như

mong muốn thì với cá nhân tôi, dù thế nào nó cũng ghi khắc một dấu ấn khó quên”.

Cái nghèo đói hiển hiện nhất trong ngày Tết. Cổ bàn bánh mứt nhà người làm nổi bật cái thiếu thốn nơi nhà mình. Người xưa hình như về phe những người có của ăn của để khi đặt ra tiêu chuẩn đói no ngày Tết: “đói quanh năm no ba ngày Tết” hoặc “đói cho chết, ngày Tết cũng phải no” hay “giàu hay nghèo, ba mươi Tết thịt treo trong nhà”. Nhà nho Nguyễn Công Trứ cũng có lúc hụt chân vì Tết: “Tết cóc gì đâu, uống một vài be củ tỏi / Nợ đâm ương ra đó, nói ba bốn chuyện cà riềng”. Khánh Trường thơ thần cảnh nghèo ngày Tết bằng những vần tình rui:

*tối ba mươi xóm riêng hỉ hả
ta ngồi buồn bó gối sờ râu
vợ lặng lẽ loay hoay cúng vái
miệng lầm râm mắt khép lim dim*

.....

*bên ngọn nến một bình hoa héo
ba cọng nhang thổ khói một
nhoài*

ta hỏi vợ, bánh trà đậu nhĩ?

vợ cười buồn hết gạo hôm qua

Trẻ con sống theo bản năng, khát uống đói ăn. Gặp dịp được ăn là sà vào không suy nghĩ, không e ngại chi. Vợ chồng chịu đói được nhưng khổ nhất là nhìn con cái đói khổ. Đưa con tối chúc Tết nhà người ta, cổ bàn ê hê, con ăn mà cha mẹ cảm thấy xấu mặt.

*nhìn con ngốn miếng chả giò
trong ba đồ một hỏa lò lửa nung
giận con ba sắp nổi khùng
vuốt ve mẹ đồ xôi Tùng chóng
ngoan*

.....

Tranh Khánh Trường

*uống ăn từ tốn đường hoàng
đứng đi nghiêm chỉnh họ hàng
khỏi khinh*

cúi đầu ba gấng nín thinh

*ngẫm sâu cũng tại nhà mình
thiếu ăn*

Khổ lụy làm người ta đổi lốt. Trò đời như vậy. Nghèo, thiếu ăn thiếu mặc, mặc cảm cùng mình khiến tính tình cục cằn, chửi rửa vung vít.

*bảy năm trước ta hiền như đất
(hiền còn hơn bụt ở trong chùa)
cơm hai bữa mỗi ngày đúng cỡ
ngủ tám giờ ngon giấc tròn đêm*

*nhưng từ buổi thế thời xoay đảo
ta tập tành xỏ lá ba que*

*ta quen môm ăn gian nói dối
ta buồn tình chửi rửa lem nhem*
“Thơ Khánh Trường” là thi phẩm thứ hai của Khánh Trường. Hơn bốn chục năm trước, khi Khánh Trường làm việc cho một nhà

in nhỏ, nhà in ế, ông chủ hỏi có chi in cho có tiếng máy chạy. Vậy là tập thơ “Đoàn Thi Khánh Trường” bất ngờ ra đời. Chừ là tập thơ thứ hai, ra đời vào lúc tay chân bắt khiể dụng, không gõ được văn dành gõ thơ cho đỡ đau tay. Cả hai thi phẩm đều bị tác giả bọc bạch cho xuống cấp: “Không tìm kiếm cái mới lạ, tân kỳ trong vần, nhịp điệu. Không vật vã, tư duy. Không mang vác bất cứ sứ mệnh nào. Không may tham vọng đi vào văn học sử. Nay, một lần nữa, và chắc chắn là lần cuối cùng, tôi in tập thi thứ hai này, trong tinh thần vui thôi mà. Đúng vậy, vui thôi mà!”.

Đọc tập thơ hai lần, một lần giúp bạn hoàn chỉnh chính tả, một lần cầm trong tay thi tập đã hoàn tất, mũ măng đầy đủ, dù sao, cũng mừng cho ông bạn nay vác trên vai thêm một chữ “sĩ”. Chữ “sĩ” mới này cũng ngang ngửa sức nặng như những chữ “sĩ” khác trên vai. Thiệt tội cái thân đa tài và đa mang!

ST - 04/2024

Trò chuyện cùng **Hoàng Lan**

Khi nói về “Nhóm Thiện Nguyễn Hoàng Lan”, đa số đồng hương Việt Nam vùng Dallas-Fort Worth thường nhớ đến hình ảnh những người phụ nữ xinh xắn với chiếc áo dài đồng phục đẹp mắt trong các sinh hoạt cộng đồng. Lịch sự, vui vẻ, thân thiện là cảm giác mà Nhóm đã mang đến cho khách tham dự. Bên cạnh bề mặt nổi ấy, Nhóm còn là một tổ chức bác ái với những công tác từ thiện đã mang yêu thương đến cho những người bất hạnh, cô đơn đang cần sự giúp đỡ, ủi an.

NGÂN BÌNH
GARLAND, TX

Để biết thêm về cuộc hành trình nhân ái với mục đích làm tươi mát cuộc đời, chúng tôi đã có một cuộc trò chuyện thú vị cùng chị Hoàng Lan, con chim đầu đàn của Nhóm. Kính mời quý độc giả theo dõi.

NGÂN BÌNH (NB): Chào Hoàng Lan. Từ lâu, nhiều người đã biết chị qua những hoạt động phục vụ cộng đồng và nổi bật là vai trò tiếp tân, đóng góp văn nghệ trong các sinh hoạt của các hội đoàn cựu quân nhân vùng Dallas - Fort Worth. Qua tập thơ “Một Đời Yêu Lính” của

chị, người đọc nhận ra sự ngưỡng mộ và lòng cảm mến đặc biệt chị dành cho các chiến sĩ VNCH. Có người thắc mắc, không biết có phải chị đã từng là người yêu của lính?

HOÀNG LAN (HL): Dạ thưa, lúc bấy giờ Hoàng Lan chưa đủ tuổi yêu lính nhưng qua hình ảnh của 4 người chị, là vợ và người yêu của lính đã gieo vào đầu Hoàng Lan một ấn tượng sâu sắc về các anh chiến sĩ VNCH và từ đó trong thơ văn của Hoàng Lan luôn phảng phất hình ảnh lính.

NB: Nhóm Hoàng Lan ngoài những đóng góp cho các hoạt động kể trên còn được nhắc nhở nhiều qua việc chia sẻ, an ủi, giúp đỡ cho những mảnh đời cô lẻ, bất hạnh trong các viện dưỡng lão. Xin cho biết, cơ duyên nào đã đưa chị đến với công việc thiện nguyện và chị đã làm được bao nhiêu năm?

HL: Dạ, cơ duyên đưa Hoàng Lan đến với viện dưỡng lão là trong cùng một năm Hoàng Lan đã gặp 2 biến cố lớn, vừa mất mẹ vừa bị gãy đổ tình cảm cá nhân. Lúc đó, Lan rất hụt hẫng

và đau buồn. Rồi một lần ghé qua viện dưỡng lão, nhìn thấy các bác ngồi trên xe lăn muốn đứng lên mà không đứng được. Chúng kiến hoàn cảnh ấy Lan chợt nghĩ, các bác đã yếu mà còn cố gắng, còn mình tại sao lại ngã quỵ. Và không ngờ, chính các bác lại là động lực để Lan đứng lên với ý nguyện giúp đỡ, giúp người và giúp chính mình tìm được nguồn vui và tình yêu thương thật đầy ý nghĩa. Lan làm công tác thiện nguyện này từ năm 2005. Tính đến nay đã được gần 19 năm.

NB: Chị có thể kể những việc Nhóm đã làm trong thời gian qua và đối tượng của chị chỉ là đồng hương Việt Nam hay còn có nhiều sắc dân khác?

HL: Công việc thường xuyên của Nhóm là cắt tóc, sơn móng tay, mang thức ăn Việt Nam và báo đến để các bác đọc. Thỉnh thoảng, Lan tổ chức các chương trình văn nghệ bỏ túi cho các bác giải trí. Những dịp lễ lớn thì sẽ có một ít quà tặng, không chỉ riêng cho đồng hương Việt Nam mà cả các sắc dân khác, vì ai ở trong đây cũng đều cần sự quan tâm khi thân xác bệnh tật lại không nhìn thấy bầu trời, không được tham gia các sinh hoạt bên ngoài. Ngoài ra, Nhóm còn làm cafe cho những buổi sinh hoạt và lễ lớn ở các Chùa.

Ngoài việc lo cho các bác

bên trong viện dưỡng lão, mỗi năm Nhóm cũng tổ chức buổi văn nghệ Phở Tình Thương dành cho các cô, chú, bác bên ngoài. Bởi Lan biết đời sống rất vô thường, các bác rồi lần lượt sẽ ra đi, nên Nhóm cố gắng làm được những gì có thể làm để mang tình yêu thương và niềm vui tinh thần đến cho các bác. Mùa dịch và mùa lũ lụt Nhóm cũng đã gửi rất nhiều tặng phẩm về giúp đồng bào ở Sài Gòn và Huế.

NB: Công việc thiện nguyện khá vất vả và nhiều khê. Lý do nào khiến chị gắn bó với công việc này một thời gian dài như thế?

HL: Có lẽ từ nhỏ Lan đã được chứng kiến cảnh mẹ, các dì giúp đỡ những người nghèo khó, bệnh

tật và neo đơn. Tất cả những điều nhân ái đó đã thấm sâu trong tâm hồn Lan và tạo thành tình cảm yêu thương rất chân thật dành cho tha nhân. Nhờ sức khỏe tốt và lòng quyết tâm giúp đỡ, Lan đã vượt qua tất cả và đó cũng là niềm vui thật ấm áp mà Lan nhận được từ công việc này.

NB: Để có thể hoàn thành những công việc này chị cần nhân lực, thời gian và ngân khoản. Vậy, chị có nhận được sự hỗ trợ nào từ các người hảo tâm hay hội đoàn nào không?

HL: Để hoàn thành công việc này Lan đã thành lập Nhóm Thiện Nguyện Hoàng Lan và may mắn được các chị em trong Nhóm cùng đồng lòng chung sức. Để có ngân

khoản trang trải, mỗi năm Nhóm tổ chức văn nghệ từ thiện một lần và được các hội đoàn, các nhà hảo tâm cũng như những mạnh thường quân ít nhiều luôn sẵn lòng ủng hộ trong nhiều năm qua.

NB: Công việc đang làm chắc hẳn đòi hỏi tính nhẫn nại. Vậy có khi nào chị phải đối diện với những khó khăn đến nỗi muốn bỏ cuộc không?

HL: Dạ có. Thời gian đầu, ít nhiều Lan cũng chao đảo khi phải đối diện với những đổ kỵ của người khác. Nhưng nhờ Ông Trên, Lan đã vững lòng nên vượt qua được và bây giờ rất nhiều người biết đến những việc làm ý nghĩa của Nhóm nên mọi việc đều tiến hành trong hoan hỷ và an lạc.

NB: Thường ai cũng nhìn thấy Hoàng Lan với nụ cười tươi tắn trên môi từ trên sân khấu hay ngoài đời nhưng có khi nào chị phải rơi lệ vì những khó khăn hay sự điều tiếng không?

HL: Con đường dẫn thân phục vụ có biết bao gặp ghềnh nhưng nếu vượt qua được thì bước chân và việc làm đó càng thêm giá trị. Những khó khăn, gièm pha, mâu thuẫn, Lan đã để lại phía sau để thẳng bước đi về phía trước giúp Lan làm được nhiều điều tốt đẹp hơn. Điều khiến Lan phải rơi lệ là những khi vào viện dưỡng lão, đến trước cửa phòng mà không thấy bảng tên quen thuộc, có

nghĩa là người ở trong đó đã qua đời. Lan đứng đó và khóc nghẹn ngào vì các bác đã ra đi quá nhanh và trong lặng lẽ, hui quạnh.

NB: Điều gì làm chị hài lòng và điều gì khiến chị không hài lòng? Từ công việc tốt lành mà chị đang theo đuổi, bên cạnh niềm vui chị đã mang đến cho mọi người, chị có nhận được bài học đáng giá nào không?

HL: Thưa chị, may mắn là đến đâu Lan cũng nhận được rất nhiều tình thương từ các bác và bạn hữu nên đối với Lan việc hài lòng nhiều hơn. Lan cũng học được ở Thầy Tịnh Đức lòng thương người và bao dung nên dù không hài lòng chuyện gì Lan cũng cố gắng buông bỏ và chấp nhận. Chỉ có một việc khiến Lan mãi ưu tư là thiếu bộ phận âm thanh hay và rõ nhưng thật nhỏ gọn để dễ dàng mang theo. Bởi vì các bác rất thích văn nghệ nhưng mỗi lần nhờ người lo âm thanh cũng như người đánh đàn phải tốn thêm chi phí nên việc tổ chức văn nghệ thường xuyên cho các bác giải trí vẫn là điều Lan phải lo nghĩ. Qua công việc này, bài học đáng giá cho Lan là không chú tâm đến những người ganh đua, cản đường mà chỉ cố gắng làm tốt công việc của mình và muốn làm gì phải thực hành ngay, bởi thời gian qua rất nhanh và sức khỏe các bác ngày càng suy giảm.

NB: Thời gian mỗi ngày của chị rất hạn hẹp với những công tác thiện nguyện đầy bận rộn. Nếu có được một ngày thật sự rảnh rỗi thì chị sẽ làm gì cho bản thân mình?

HL: Dạ, ngày rảnh rỗi thường là những ngày mưa. Trong khoảng không gian yên ắng ấy Lan làm bạn với cây đàn, vừa đàn vừa viết nhạc. Và Lan thật sự hạnh phúc vì được sống trọn vẹn với niềm đam mê âm nhạc của mình.

NB: Với lịch trình bận rộn nhưng chị vẫn hoàn thành tốt đẹp công việc của mình. Chị có thể

chia sẻ kinh nghiệm cho những người trẻ cũng có mong muốn phục vụ cộng đồng nhưng không sắp xếp được thời gian.

HL: Với những người trẻ muốn phục vụ nhưng không có thời gian thì mỗi tháng có thể dành ra 1 ngày để tham gia sinh hoạt với Nhóm thiện nguyện. Nếu có thêm khả năng về tài chính thì khi thấy nơi nào kêu gọi sự giúp đỡ cho các việc làm có ý nghĩa trước mắt thì nên giúp. Không cần phải tặng nhiều mà đó chỉ là một cách mở rộng lòng nhân ái và góp một

bàn tay cho công cuộc từ thiện giữa người gửi đến người.

Nhân đây, Lan xin cảm ơn tất cả các anh chị em trong Nhóm đã đồng hành cùng Hoàng Lan suốt nhiều năm qua. Có những chị lớn tuổi, không tham gia công tác được nhưng luôn ủng hộ bằng việc đan vớ để Nhóm mang vào viện dưỡng lão tặng cho các bác. Một điều cảm động là các chị em trong Nhóm mỗi lần đi chung xe, vừa thấy người hành khách đứng bên đường là đồng loạt mỗi người đóng góp một ít để giúp mà không cần biết họ là thành phần nào trong xã hội. Mọi người cho đó là hữu duyên, một miếng khi đói bằng một gói khi no. Lan nghĩ có tâm thì con đường thiện nguyện sẽ trở thành niềm vui và hạnh phúc cho chính mình.

NB: Cảm ơn chị đã dành thời gian để giúp đồng hương hiểu rõ hơn về công việc của Nhóm Hoàng Lan. Chúc chị dồi dào sức khỏe để tiếp tục công việc tốt lành mà chị và Nhóm đang theo đuổi.

HL: Xin cảm ơn chị Ngân Bình và ê kíp báo Trẻ đã mang Nhóm Hoàng Lan đến gần với độc giả. Cảm ơn quý độc giả đã đọc lời chia sẻ của Hoàng Lan. Chúc sức khỏe tất cả quý vị.

NB

Hoàng Lan

Một thời “Ấp Chiến lược, Khu Dinh điền, Khu Trù mật” là những danh từ xuất hiện hàng ngày trên báo chí miền Nam, tuy trong các đô thị ít ai thực sự sống những cảnh huống đó. Trang Y Hạ là một cựu quân nhân, cũng từng là cán bộ Xây dựng Nông thôn ghi lại những ngổn ngang của xã Tri Lễ, quận Dakto gần Kontum nơi sát ngay cạnh những trận đánh Ben-Hét, Pleime, Tân Cảnh, Võ Định, Delta ... Nơi, dân chúng sống bằng rác của chiến tranh thải ra. Nơi, mang nỗi niềm của một miệt đất không nhiều chọn lựa.

[TRẦN VŨ]

TRANG Y HẠ

Người con gái Bồng Sơn

KỶ 1

Ngày tôi về công tác tại xã Tri Lễ, theo lịch công tác thì ít nhất cũng phải nửa năm. Trong lòng có mơ ước được làm quen với một người con gái ở trong cái xã này. Tôi vốn nhút nhát lại thêm công việc bù đầu, bù cổ nên chuyện riêng tư dần dà rồi cũng quên bẵng luôn.

Bầu trời cao nguyên Dakto đã chuyển sang mùa nắng... Mỗi buổi sáng sương muối dày đặc, lạnh tê tái... Khoảng 9 hoặc 10 giờ lúc đó mới thấy ánh mặt trời, tia nắng ban mai bừng lên nhưng chỉ là một thứ ánh sáng trang trí cho đẹp chứ không đem lại hơi ấm bởi mùa đông gió núi... Tôi nhớ ngày đầu mới tới xã Dinh Điền này mọi thứ còn bỡ ngỡ, thiếu thốn... Đơn vị chen chúc ở trong ngôi nhà hành chánh tạm thời và bắt tay làm công sự phòng thủ... Tôi phải xin ở tạm trong một ngôi nhà của người dân gần đó.

Người phụ nữ chủ nhà khoảng ngoài 40 tuổi, dáng vẻ bệ vệ, nghiêm nghị, bà mở cửa bước ra chào chúng tôi và hỏi:

- Các anh tới xin ở gồm có mấy người?

Bà nói giọng Bồng Sơn. Tôi trả lời:

- Dạ thưa cô chúng tôi có hai người. Chúng tôi xin cô cho ở tạm chừng mười hôm một khi đơn vị làm công sự... hoàn tất thì sẽ dời ra đó. Chúng tôi rất biết ơn cô!

Bà chủ dẫn chúng tôi ra phía sau... Căn bếp hơi tuềnh toàng, nhìn kỹ thì cũng khá sạch sẽ, rộng rãi... Bếp núc lạnh tanh, hình như gia đình không thường xuyên nấu ăn ở nhà thì phải? Chúng tôi nhanh chóng ổn định chỗ ngủ rồi đi chợ... Vợ chồng bà chủ nhà làm nghề gì thì mới đầu tôi chưa biết, tôi chỉ thấy hai người chờ nhau

trên chiếc xe Honda 67 rời khỏi nhà từ sớm... Người phụ trách máy truyền tin, anh “Âm-Thoại-Viên” ở chung với tôi. Anh ta đi chợ mua một mớ rau cải và cá... Ngặt một nỗi là không có thau chậu để mà rửa... Tôi nhìn lên nóc bếp thấy một cái thau nhôm khá lớn, nghĩ là vật dụng nhà bếp, nên lấy xuống dùng... Tôi chiều tối vợ chồng chủ nhà đi làm về. Bà chủ mở cửa bước ra hỏi thăm chúng tôi:

- Các anh có nấu nướng, ăn uống gì chưa?

- Dạ thưa cô chúng tôi tự lo được. Có điều là tôi chưa kịp mua thau,

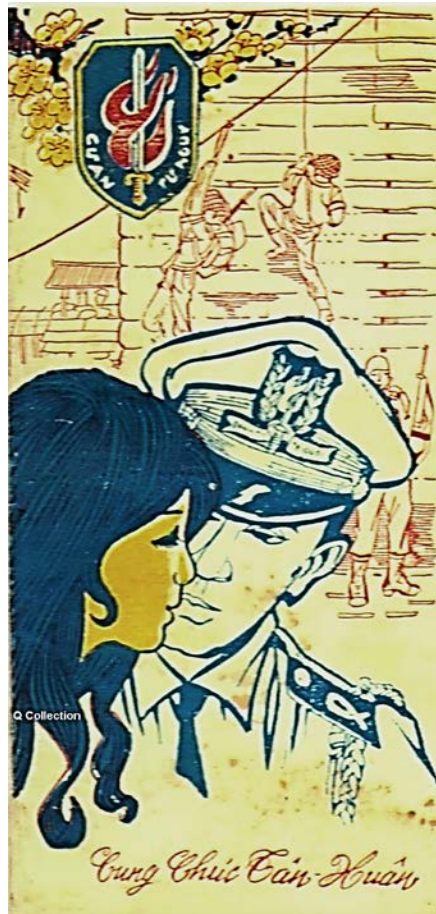
nên mạo muội lấy cái thau nhôm của cô trên giàn bếp xuống rửa cá, rửa rau... Mong cô bỏ qua cho. Tôi nói xong, tôi thấy vẻ mặt bà chủ sững sờ! Tôi chưa biết chuyện gì, nên có phần hơi lo lắng. Bà chủ nhà hình như đoán được ý nghĩ của tôi. Bà nói:

- Không có chuyện gì đâu. Trong người của tôi hôm nay hơi mệt...! Bà chủ cầm cái thau nhôm đi vô nhà.

Ngày hôm sau, trước khi đi làm, bà chủ nhà dặn dò chúng tôi dùng nước nấu ăn ở trong cái thùng phuy, còn thau chén, soong, nồi ở trong tủ và dặn thêm rằng khi dùng xong nhớ đậy nắp kỹ càng vì đã vào mùa nắng, bụi đất đỏ do xe nhà binh chạy tung bụi... Bây giờ tôi mới hiểu cái giếng có nắp đậy làm bằng tấm tôn, có ổ khóa cần thận là sợ bụi.

Dakto có hai xã dinh điền. Một là xã Diên Bình nằm trên quốc lộ 14, bên dòng Dakpsi, còn xã Tri Lễ nằm trên tỉnh lộ 512, cạnh dòng sông Pơ-Kô, kế cận phi trường Phụng Hoàng. Tỉnh lộ 512 bắt đầu từ Tân Cảnh chạy qua Trung Đoàn 42, phi trường Phụng Hoàng, xã Tri Lễ, làng Daktri, làng Dakmot, làng Yanglokoram và chạy thẳng ra ngã ba biên giới Việt-Miền-Lào. Nơi đây có tiền đồn Ben-Hét, còn có tên gọi khác là đồn Bạch Hổ. Chiều dài tỉnh lộ khoảng hơn 30 cây số.

Phi trường Phụng Hoàng ban đầu chỉ là phi trường dành cho trực thăng. Đầu năm 1966, sư đoàn Không Kỳ Hoa Kỳ đổ quân xuống... Họ mở rộng phi đạo dài thêm ra để cho các loại máy bay vận tải chở quân trang, quân dụng và các phương tiện chiến tranh đáp xuống... Đồng thời họ cũng tuyển mộ thanh niên người Việt, người Thượng thành lập đơn vị

bảo vệ cũng như tăng viện, yểm trợ các nơi trong quận Dakto khi hữu sự... Ngoài ra mỗi tuần có hai chuyến “công-voa” dài dằng dặc chở phương tiện từ bến cảng Quy Nhơn tới phi trường Phụng Hoàng và tiền đồn Ben-Hét.

Nơi đầu phi trường (tính từ Tân Cảnh đi vô) đã hình thành vài dãy phố tạm bợ – mái lợp bằng tôn, vách che bằng ván ép... Người ta mở quán xá đủ loại: tiệm tạp hóa, tiệm ăn uống, quán nhậu, quán Bar, Bi-da, bóng bàn, hớt tóc, uốn tóc, tiệm giặt quần áo... Khách khứa hầu hết là lính Mỹ, lính Việt... Nói chung là phục vụ nhu cầu cho lính Mỹ nhiều hơn. Dọc theo phi trường, sát tỉnh lộ - người Mỹ làm hàng rào bằng lưới mắt cáo cao 3 mét. Ở cuối phi trường ngay đầu cầu Tri Lễ cũng hình thành một cái chợ trời, các dãy sạp

dài ba bốn chục mét, hầu hết buôn bán trao đổi hàng hóa Mỹ.

Người dân xã Tri Lễ hầu hết không còn làm nông. Một số đi buôn bán nhỏ, một số đi lượm rác của quân đội Mỹ thải ra ở cuối phi trường mỗi ngày... Bãi rác nằm trên một mảnh đất rất rộng. Nơi đó có hàng chục thùng “tô-nô”, “conex” đầy ắp các loại rác mà trong các thứ rác Mỹ đó có nhiều thứ còn dùng rất tốt: Thùng giấy, ván ép, gỗ thùng đạn, trái cây, đồ hộp, đồ nhựa, muỗng inox, vải dù, dây dù, kem đánh răng, bàn chải, đồ cạo râu, xà-bông cạo râu, bao nylon, gạo, gạo sấy, rau, củ, quả, bánh, kẹo, búa, đinh, kềm, ốc, vít, viết ... Nói chung là cứ lượm rác Mỹ đem về phân loại ra, cái nào tốt thì đem đi bán cho các con buôn ở chợ trời, các thứ còn lại không bán được thì để ở nhà mà dùng... Trong rác Mỹ đó cũng có một số hàng hóa của người Việt bởi lính Mỹ thích mua, hoặc được các cô gái “mời mua”... Một thời gian sau họ đem đi bỏ vô thùng rác. Ngoài ra lính Mỹ còn đem đồ dùng của họ tới các sạp bán một số mặt hàng có giá trị: xà-bông, thuốc lá, nước hoa, rượu, bia, quần áo lính, giày, máy ảnh, đồng hồ, radio, giường xếp, poncho, đèn pin, ba-lô, quẹt zippo, súng ngắn... Thuốc diệt ruồi muỗi, thùng phuy, thùng tô-nô... Nhìn chung lính Mỹ khi cần tiền là cái gì của họ, họ cũng đem đi bán. Hoặc mỗi khi có lệnh di chuyển đi chỗ khác, hay rút quân khỏi căn cứ - họ cũng tháo đồ đem đi bán!

Vợ chồng người chủ nhà mà tôi đang ở nhờ cũng có một cái tiệm chuyên giặt đồ Mỹ ở cái “phố” mới nổi nơi đầu phi trường. Giặt ủi quần áo Mỹ thường trúng được đô-la và các vật dụng khác do lính Mỹ bỏ quên trong các túi quần áo... Ở xứ có đạo Công giáo, như xã Diên Bình quý Cha Giáo Xứ cấm giáo

dân nhận giặt quần áo Mỹ. Lý do, trong túi quần áo lính Mỹ có ảnh “tục tũ”... Giáo dân nào bất tuân sẽ bị cấm không được lên rước lễ hoặc dứt phép thông công.

Ngày Chúa Nhật, tôi thấy vợ chồng chủ nhà không đi làm. Tôi nghe tiếng một người con gái từ nhà trên vọng ra... Tôi đoán có thể đó là con gái của họ. Đã gần 4 ngày trôi qua bấy giờ tôi mới biết chủ nhà có con gái nên trong lòng cũng ao ước muốn gặp... Tôi nghe tiếng cô gái mở cửa sau bước ra. Cô vui vẻ, nói:

- Chào ông! Ông về xã công tác thời gian được bao lâu? Tôi là con gái lớn ở trong gia đình này. Hân hạnh được gặp các ông và cũng hy vọng chúng ta sẽ là bạn tốt.

Tôi xếp quyển sách nhìn phớt qua khuôn mặt cô gái. Cô không đẹp mấy nhưng phong cách dễ nhìn, vui vẻ, dáng người cao ráo, khỏe mạnh... Đặc biệt là giọng nói Bồng Sơn của cô nghe rất êm tai.

Tôi cũng tỏ ra lịch sự và vui vẻ, nói:

- Xin chào cô. Tôi tới xin ở nhờ cha mẹ của cô đã mấy bữa. Hôm nay thật hân hạnh được gặp cô. Tôi nghĩ rằng cô đang đi học ở xa mới về nhà? Còn thời gian tôi tới xã này công tác thì chưa biết. Nhưng có lẽ cũng khoảng... 6 tháng.

Cô gái cười, nói:

- Thưa ông. Không phải tôi đi học đâu... Tôi đi buôn bán đồ Mỹ ở kế bên đầu cầu Tri Lễ này đó... Nghe cha mẹ nói:

“...Trong nhà có 3 ông cán bộ dân-sự-vụ tới xin ở tạm”. Tôi tò mò muốn biết, nên buổi chiều tôi gom hàng về sớm để bên nhà bà dì và ngủ luôn bên nhà bà dì.

Cô gái nói tiếp:

- Tôi trông ông rất... quen! Tôi thấy ông ở đâu đó rồi thì phải?

Cô gái nhún mày chừng vài ba giây rồi reo lên:

- Tôi nhớ ra rồi. Đúng rồi:

- Ông là lính ở trong phi trường Phụng Hoàng? Đồi ba lần tôi có thấy ông đi ra phố ở đầu phi trường - uống bia, hút tót... Ông là sĩ quan! Tại sao bây giờ ông lại chuyển qua ngành “Cán Bộ Nông Thôn vậy?”.

Biết rằng đã bị “lật tẩy”... Tôi không thể chối. Tôi đành mỉm cười, nói:

- Chuyện còn dài lắm cô ơi...! Hôm nào rảnh tôi sẽ cho cô biết lý do nha!

Cô gái có vẻ không chịu. Cô nói:

- Buổi trưa, bất cứ buổi trưa nào nếu ông rảnh rồi - ông đi bộ ra sạp hàng của tôi ở đầu cầu. Chúng ta sẽ nói chuyện, chuyện của ông. Có được không vậy hử ông?

Giọng cô gái có vẻ như quả quyết, pha chút nghiêm nghị... làm cho tôi hơi sờ sợ.

Tôi đành phải nói:

- Thôi được. Nhưng tôi mà ra chỗ cô bán hàng nói chuyện, cha mẹ cô họ thấy họ nghi ngờ... thì làm sao? Hoặc nếu có anh chàng nào đó

ganh ghét khi tôi ngồi nói chuyện với cô thì làm sao đây?

Cô gái cười hiền từ, nói:

- Ông lo quá xa rồi đó! Cha mẹ của tôi đã biết về ông rồi... Hơn nữa ông đang ở trong nhà của chúng tôi mà. Hơn nữa, ông là đơn vị trưởng của một đơn vị mà... Vả lại, xưa nay tôi cũng đâu có quen người nào để tới nỗi họ phải ganh tỵ với ông... dù nếu có, thì chắc gì họ dám ganh tỵ. Thanh niên ở trong cái xã nhỏ nhoi này phần nhiều ít học hành. Một số đi lính, số còn lại lo đi lượm rác Mỹ. Tôi vô nhà lo phần công chuyện của tôi đây!

Cô ấy là người con gái duy nhất tôi quen ở cái xã Tri Lễ này. Và cũng là người con gái duy nhất hẹn hò với tôi. Và cũng là lần đầu tiên tôi được một người con gái hẹn.

Công sự phòng thủ đã làm xong, sát bên đồn Nghĩa quân. Nói là đồn chứ thật ra là cái nhà xây gồm hai phòng khá rộng dùng để trực chiến ban ngày, ban đêm các nghĩa quân về nhà ngủ. Quân số đâu chừng một tiểu đội, khi chúng tôi tới thì họ nhường hẳn ngôi nhà cho chúng tôi ở tạm và làm văn phòng. Ban ngày họ cử một người

ứng trực, số còn lại về nhà đi làm kiếm sống... Khi nơi ăn, chốn ở đã ổn định, công việc phân phối xong cho anh chị em, một buổi trưa trời oi bức tôi mang khẩu súng Colt 45 và đem theo khẩu súng trường Garand M-1 đồng thời rủ thêm một người nữa đi ra bờ sông Pơ-Kô tắm và dò xem địa hình... Ngồi nhìn dòng nước trong xanh, hiền hòa lơ dờ chảy quanh co qua các bãi đá mà tự hỏi: Tại sao cái xã Tri Lễ này chỉ có khoảng hơn trăm ngôi nhà, trong vườn lại không có lấy một cây ăn trái, duy nhất chỉ lúa thừa mấy lùm chuối sứ bị gió mùa khô thổi rách te tua... Đất “bazan” màu mỡ, dòng sông Pơ-Kô hiền hòa chảy quanh năm... Vậy mà dân trong xã lại không canh tác? Đang suy nghĩ miên man, bất chợt ngó qua bên kia bờ sông, bờ sông bên kia rừng lá âm u huyền bí... Tôi thấy một con vật nhỏ nhò nhò bơi về phía chỗ tôi đang ngồi. Ban đầu cứ tưởng là con chó, nhưng con vật bơi tới gần thì càng lớn, lúc đó tôi mới nhận ra là một con mang đi lạc. Người bạn đi cùng bắt con mang đó đem về đồn với vẻ mặt mừng rỡ...!

Người lính Nghĩa quân thấy con Mang thì hết hoảng, nói:

- Mang đi lạc vô làng là nát làng đó ông sếp ơi. Mang lạc là điềm chẳng lành ông sếp ơi!

Tôi không bao giờ tin mấy điều dị đoan, nhưng tôi cũng không phản đối. Con mang đem đi làm thịt khao thưởng cho tất cả mọi người... Bỗng đi một thời gian chẳng thấy chuyện không lành xảy ra, mọi người cũng quên luôn chuyện con mang đi lạc. Tôi nhớ lời cô gái hẹn... Tôi sửa sang quần áo chỉnh tề rồi đeo súng, một mình thả bộ ra đầu cầu Tri Lễ - nơi cô gái ngồi bán hàng... Thấy tôi đi bộ tới, cô nàng mừng rỡ ra mặt, hình như cô nàng đã chuẩn bị chỗ ngồi sẵn cho tôi (ngồi hơi gần nàng). Tôi tặng lời và ngồi vô vị trí đó, nếu ai tới mua hàng, họ sẽ nghĩ tôi là người nhà.

Tôi gọi chuyện:

- Cô Bồng Sơn ơi. Vì sao mà cái xã cô ở không có lấy một cái cây để che mát cho mùa nắng cháy vậy. Ngồi trong nhà mái tôn nóng hầm hập như thiêu, như đốt?

- Ủa...! Làm sao mà ông biết tôi

ở Bồng Sơn? Cô gái ngạc nhiên nhưng ánh mắt hình như vui... vui...!

- Tôi nghe giọng cô nói, nên tôi mới đoán rằng cô ở Bồng Sơn. Mà cô có thích cái tên Bồng Sơn không?

Cô gái im lặng một hồi rồi tự giới thiệu:

- Tôi tên là Bích, họ Lê Thị. Bây giờ nghe ông gọi tôi là: Bồng Sơn, thì cũng được đi, thì nghe cũng hay. Dù gì nơi xứ dừa đó cũng là quê hương gốc của tôi mà!

Tôi nói tiếp:

- Vậy cô có biết hai chữ Bồng Sơn có ý nghĩa như thế nào không? Hai chữ đó nếu giở giở ra thì hay lắm đó. Cô gái không trả lời tôi. Cô nhìn chăm chăm lên dãy núi cao ở xa xa... Tôi cũng nhìn theo... Trên dãy núi cao mây mù, sương mù bao phủ cả ngày, đã có lần chiến trận xảy ra phi cơ không thấy rõ “mục tiêu” để ném bom đánh phải quay trở về. Trên các đỉnh núi, giới quân sự đặt tên: “Căn cứ hỏa lực 5 & 6...”. Ở trên đó họ xây công sự kiên cố, trang bị những khẩu đại pháo 155 ly, 175 ly do quân đội Mỹ trấn giữ nhằm yểm trợ cho toàn vùng Dakto... Trên các dãy núi có xảy ra nhiều trận đánh lớn, xương máu của hàng ngàn thanh niên hai miền nằm lại vĩnh viễn nơi triền núi mà nào có ai nhang khói... Cô gái thở dài, nét mặt trầm trầm có vẻ suy nghĩ về một điều gì đó mà tôi không thể đoán ra. Tiếng súng đại bác tôi đã nghe quen tai. Người dân sống trong thời chiến tranh giấc ngủ cũng không yên ổn!

*Đêm nghe đại bác dội ngang,
tưởng như từ phía thiên đàng ghé thăm.* (Thơ Trang Y Hạ)

(còn tiếp 1 kỳ)

Trang Y Hạ KBC 6235

Những tháng ngày ở Tri Lễ. Dakto (Kontum).

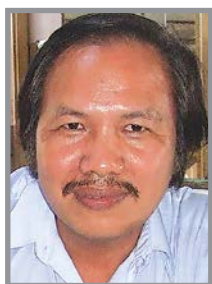

“Chèo kéo, chặt chém” du khách

Việt Nam có nhiều tỉnh thành nổi tiếng về du lịch như: Sài Gòn, Hà Nội, Đà Lạt, Nha Trang, Đà Nẵng, Huế, Sapa (Lào Cai), vịnh Hạ Long (Quảng Ninh) cùng những nơi khác. Tuy nhiên tình trạng chèo kéo, chặt chém du khách diễn ra từ nhiều năm qua ở mọi nơi là một trong những nguyên nhân khiến khách du lịch “một đi không trở lại”. Không chỉ với khách nội địa mà tình trạng này còn xảy ra với khách quốc tế.

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SAI GÒN - VN

Đủ trò chèo kéo, chặt chém

Gần đây, một đoạn clip lan truyền trên Facebook về một người bán hàng rong ở Tây Hồ (Hà Nội) định chặt chém 2 du khách người Đức khi họ mua 1 túi trái táo nhỏ. Trong clip, hai du khách thuật lại tình huống họ đưa tờ bạc 200 nghìn VNĐ cho người bán hàng rong. Khi

thấy người bán không muốn thối lại tiền, họ bèn quyết định không mua nữa, dẫn đến việc hai bên giằng co. Chỉ khi có một người đàn ông đứng gần đó bước đến can thiệp, người bán hàng rong mới chịu “bỏ cuộc”. Bên dưới bài đăng trên Facebook này có không ít du khách khác vào “comment” cũng như chia sẻ thêm những thể nghiệm xấu tương tự khi họ đến các khu du lịch ở VN.

Một du khách người Pháp tên Marine đã kể lại trong một clip đăng trên Youtube. Sự việc xảy ra từ cuối năm 2023, khi cô này cùng chồng du lịch Đà Nẵng. Họ ghé vào một quán hủ tiếu địa phương có khá đông khách ăn. Khi tính tiền, Marine nhìn thấy những vị khách bản địa chỉ trả 35 nghìn VNĐ/tô hủ tiếu, trong khi cô phải trả 200 nghìn VNĐ/2 tô. Biết mình bị “chặt chém”

nhưng do bất đồng ngôn ngữ và không muốn rắc rối, Marine vẫn trả đủ tiền và rời đi với cảm giác bức bối. Cô kể tiếp: “Ở Sa Pa (Lào Cai), tình trạng cũng không khác. Những sự việc này khiến tôi mất lòng tin vào các hàng quán ở VN. Nếu không thấy niêm yết giá, chúng tôi luôn hỏi giá trước khi mua dùng bất cứ thứ gì”.

Trước đó ít lâu, vào tháng 10/2023, một tiktoker nữ người Đài Loan tên Shufen khi đang đi dạo trên đoạn vỉa hè gần chợ Bến Thành (Sài Gòn) thì gặp 1 người đàn ông VN gánh dừa bất chuyện và mời mua dừa. Shufen đồng ý và người đàn ông kia lấy ra 1 trái dừa rồi báo giá 150 nghìn VNĐ/trái. Trường hợp khác xảy ra với anh Ji Daeshim, du khách Hàn Quốc, khi anh đón taxi

Công tắc phụ gần dưới cần lái xe giúp tài xế dễ dàng gian lận giá cước

từ phi trường Tân Sơn Nhất về một khách sạn ở Phú Nhuận. Anh nhìn thấy tài xế có bấm đồng hồ tính giá tiền theo số km. Lúc tới nơi, Daeshim không thể hiểu bằng cách nào, số tiền kia được nâng lên 500 nghìn VNĐ thay vì đúng giá 240 nghìn VNĐ như anh đã thử tham khảo trước đó trên App của hãng taxi. Daeshim nói: “Tôi có

nêu thắc mắc này với tài xế, nhưng cuối cùng vẫn phải móc ví trả 500 nghìn VNĐ. Việc này khiến tôi rất tức giận!”.

Ở rất nhiều điểm du lịch khác trong cả nước, hầu như nơi đâu người ta cũng dễ nhìn thấy hình ảnh các nhóm trẻ con (kết hợp vài người lớn) quần áo lem luốc, bẩn thỉu chìa tay với mấy túi đồ cầm, móc khóa, vật

lưu niệm nhỏ, vé số... nài nỉ du khách mua hoặc hỏi xin tiền (thậm chí chờ thời cơ móc túi, giật đồ). Dù nhiều khách du lịch lắc đầu từ chối nhưng đám người này vẫn luôn cố bám theo. Khi không chèo kéo được khách, đám người sẵn sàng đổi thái độ nổi cáu, dùng những lời lẽ thô tục mắng chửi, xô đẩy khách. Việc làm này khiến nhiều du khách ngán ngẫm, cũng như làm mất đi sự thiện cảm vốn có trong mắt họ và từ đó nhiều người có suy nghĩ không muốn đến VN thêm lần nào nữa!

Cần phải làm gì?

Thực chất đa số người bán hàng rong không xấu, nhưng chỉ cần vài người không tốt là tiếng xấu đồn xa. Tuy nó là tình trạng lẻ tẻ, xuất phát từ một số cá nhân vì lòng tham, lợi nhuận mà bất chấp làm sai nhưng nếu không ngăn cấm kịp thời, hành động này về lâu dài sẽ ảnh hưởng không nhỏ đến ngành du lịch và cả bộ mặt đất nước. Chỉ cần một điểm xấu tồn tại thì hình ảnh địa phương đó đã không còn đẹp trong mắt du khách, thậm chí có thể

khiến người ta “tẩy chay” hẳn vùng đất ấy.

Hàng rong vốn là một nét đặc thù thu hút du khách của một số nước nghèo và tình trạng “chặt chém, hết giá” không chỉ có ở VN mà còn tồn tại ở nhiều quốc gia khác. Tuy nhiên, điểm khác nhau là sự quan tâm, tầm nhìn của chính quyền tại mỗi quốc gia ấy và quyết tâm giải quyết vấn đề ở mỗi nơi như thế nào.

Ví dụ ở Thái Lan, phần lớn người bán hàng rong phải gia nhập vào các hiệp hội, nhóm và có trách nhiệm giữ uy tín cho hội, nhóm. Họ cũng

thường mua bán ở những khu vực không bị chính phủ cấm và luôn có lực

lượng giữ gìn trật tự giám sát, do vậy rất hiếm khi xảy ra trường hợp “chặt

chém” du khách.

Riêng VN, qua phản ánh của nhiều du khách, một số địa phương đã đưa ra những hình thức xử phạt vi phạm với hành vi chèo kéo khách, thổi giá nhưng xem ra chưa thể giải quyết được tình hình trên. Dù biết rằng đây đều là những người nghèo, thu nhập bấp bênh, đáng cảm thông, nhưng nếu cứ dung túng họ chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến thương hiệu văn minh của người VN nói riêng và nước VN nói chung.

NS

Đủ hình thái chèo kéo mời khách du lịch mua hàng

HOÀNG VŨ

Một vài giải đáp

Làm gì khi kính chắn gió bị sương mờ

Cách mau nhất là bật defroster lên. Điều này sẽ tự động mở điều hòa không khí và tốc độ quạt cao, hướng không khí khô, ấm vào kính chắn gió. Khi tầm nhìn sáng trở lại, có thể tắt quạt và dựa vào climate control system để giữ cho cửa kính không có sương mờ. Nên sử dụng Fresh Air mode (không phải Recirculation mode) vì nó sẽ loại bỏ không khí ẩm gây ra sương mờ. Đừng dùng vải hoặc giấy để lau kính chắn gió lúc đó vì có thể tạo ra các vết (streaks) làm che khuất tầm nhìn của bạn dưới ánh nắng trực tiếp hoặc khi lái xe về phía đèn pha.

Bảo hiểm xe có cover cho xe thuê không?

Nếu bảo hiểm xe của bạn bao gồm bảo hiểm va chạm (collision) và bảo hiểm toàn diện (comprehensive coverage), câu trả lời rất có thể là có. Tuy nhiên, bạn nên kiểm tra với hãng bảo hiểm của mình cho chắc ăn, và lưu ý rằng phạm vi bảo hiểm có thể không mở

rộng ra các quốc gia ngoài nước Mỹ, trừ Canada và Mexico. Hãy liên lạc với đại sứ quán Hoa Kỳ ở quốc gia mà bạn dự định đến để được hướng dẫn. Một số thẻ tín dụng cũng có bao gồm bảo hiểm khi thuê xe. Nếu không có bảo hiểm? Hầu hết các công ty cho thuê xe sẽ bán bảo hiểm cho bạn với một khoản lệ phí bổ sung.

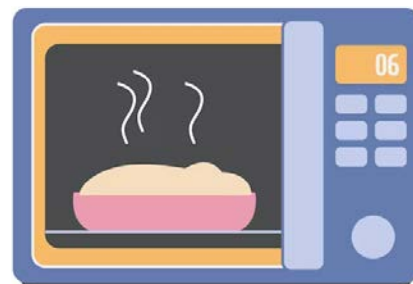
Khi hâm nóng thức ăn, microwave để lại những chỗ còn lạnh. Có cách nào sửa?

Nếu lò microwave hâm nóng thức ăn không đều, bạn có thể thử một số cách sau đây:

Một sai lầm thường thấy là luôn sử dụng cài đặt công suất cao (high power setting) của lò để hâm nóng thức ăn. Làm như vậy, thức ăn có thể dễ bị khô hoặc nóng không đều, đặc biệt là các loại ngũ cốc như cơm, và protein như cá, như thịt gà. Hãy thử giảm mức công suất trên lò. Thức ăn sẽ mất nhiều thời gian hơn một chút để đạt được nhiệt độ mong muốn nhưng sẽ nóng đều hơn. Ngoài ra, nên lưu ý là những loại thực phẩm khác nhau cần được hâm nóng trong những khoảng thời gian khác nhau.

Đậy kín thức ăn khi nấu trong lò cũng giúp giữ ẩm và làm nóng đều hơn. Bộ Nông nghiệp cho biết wax paper, cooking bags, parchment paper và khăn giấy trắng an toàn cho microwave, đều là những lựa chọn an toàn để sử dụng trong lò.

Cuối cùng, tạm dừng lò giữa thời gian nấu để khuấy sẽ giúp thức ăn nóng đều hơn. Sau khi thử các biện pháp vừa nói, nếu thực phẩm hâm xong vẫn còn các chỗ lạnh, có lẽ đã đến lúc nên cân nhắc mua một lò mới.

TRẦN KHANH

sầu biên cương

ký ức mùa chinh chiến

ra biên cương
ra biên cương khuất mờ nẻo sương
nghe đã chiều ngày
vẫy tay giã từ Kontum
chào em xứ thượng
ta nhớ suối nhớ rừng
ôi mơ màng sơn cước
người phố núi ôm khói hoàng hôn
chiều nay
anh đi về đâu
dòng Dakbla soi bóng cô đơn
cầu cao nghiêng bóng núi
suối reo dòng thì thầm
dưới chân đèo Chu Pao mơ màng
tiếng ngàn non vọng lại
thú rừng âm vang
nghe giọng nói người man rí
buồn muôn thuở
Ben Het
mây trời băng khuâng ba biên giới
sầu qua bản Lào
thương về sóc Miên
mùa biên cương nở hoa thép gai
những biên thùi rướm máu
bão rừng lên
tóc xanh ngày phai
vết thương hằn mặt người chai đá
phố núi man sơ hoang tàn
heo hút bản xa
trong đôi mắt tượng buồn long lanh
khúc sáo Mèo buồn pha nắng tàn
anh về đâu
đường về Pleiku heo hút
độc đạo dấu chân qua
đoàn quân đi đã lâu rồi
mặt trời rướm máu

vết xe lăn còn in dấu
cát bụi trầm sa
đường trường xa
giáp rũ trường ca
mùa quân đi
một mùa chinh chiến phai tàn
dặm đèo Chupao
lửa chiều
quân mỗi
Kontum mùa hoa phượng vĩ
đẹp lung linh rực rỡ lạ kỳ
cháy đỏ góc đường phố cũ quanh co
áo hoa gặp gỡ chào nhau
sầu xanh xao lá đỏ
hoa trôi dưới chân cầu
im bóng thời gian
Trường sơn cao
vàng heo hút bản xa
màu dã quỳ nhưng nhớ
chiến trường xa
em về đâu
đường chiều
thị trấn biên cương cuối mùa chinh chiến
thác ngàn tái tê
những trai buôn không về
phố núi giờ này chẳng còn ai
đoàn quân đã xa rồi
dân tình xiêu lạc ra đi
già bản trở về buôn xa cũ
địch chưa hề đến
ngơ ngác đôi non xa
cuồng man tiếng hát
anh về đây
nghiêng mình bia đá vô danh
biên thành Pleime hoang vắng
chiến dịch thành không

TK- 18-3-75

PHAN VĂN HÙNG

Chúng đi buôn

...

Chúng ăn ruộng ăn méo ăn tròn

Chúng ăn to ăn bé còn con

Chúng ăn trên ăn dưới ăn ngang

Cho mặc người ai thở ai than...

Vài chuyện “linh tinh” bên lề

HANNA HANH : Em nghe nói người Việt mình là người gốc Á đầu tiên làm tôm ở Louisiana hả anh Don? Hình như anh Don mua hàng của họ chắc thuận tiện hơn ha?

Don không rõ em nói về “thuận tiện” là ở điểm nào. Nhưng trước tiên cho anh Don đính chính thông tin một tí, người Hoa kiều là người gốc Á đầu tiên đánh bắt tôm ở đây, thậm chí có tin tức cho rằng họ là “ông tổ” của ngành chế biến tôm khô ở Mỹ vào năm 1870. Thời đó, họ phơi khô tràn lan mà người Mỹ không hề biết sau này nó trở thành một ngành công nghiệp lớn. Lúc đó người Hoa chủ yếu bán tôm về quê Mẹ. Người Việt mình chỉ ra nghề sau 1975. Nhưng kỹ nghệ tôm khô mạnh nhất hiện nay ở Louisiana thuộc về người Mỹ. Anh Don chưa may mắn gặp được một đồng hương nào sản xuất tôm khô có tầm cỡ ở đây. Nếu có chắc cũng “thuận tiện” được nhiều thứ, hi hi...

HỒ BẢO ANH : Có vài người bạn của em sành ăn, chuyên nấu bún riêu, món mà em thích nhất, đều xác nhận tôm của US Tôm Khô là “the best”. Em không tin lắm, nghĩ là tôm nào cũng giống nhau, hôm trước em có mua mấy lb ở một tiệm quen, em thấy tôm nhạt nhẽo và không thơm như ở “tiệm” anh Don, anh có bí quyết gì ạ?

Ông bà mình nói “trăm nghe không bằng mắt thấy” là vậy. Nhưng em không phải là người đầu tiên và duy nhất. Anh Don đã nghe câu chuyện này nhiều lần từ các khách hàng ở khắp nơi trên nước Mỹ. Mỗi người so sánh mỗi kiểu, tôm Tàu, tôm Ý, tôm Việt Nam, ... nhưng khoái nhất vẫn là câu “chốt”. Xin tiết lộ bí mật nghề nghiệp, “bí quyết” của anh Don là: không bao giờ ham rẻ để đánh đổi **phẩm chất**. Khi có uy tín sẽ có tất cả!

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về tận nhà hoặc tiệm
trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 7**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

26

tuổi, Annette Addo-Yobo là người di dân đầu tiên giành được ngôi vị hoa hậu Texas năm nay và sẽ đại diện Texas tham gia Miss America. Adette đến từ Ghana, Châu Phi, tốt nghiệp song bằng cao học và sẽ bắt đầu học luật vào mùa Thu năm nay.

73

cent là giá tem mới của bưu điện bắt đầu từ ngày 14 tháng 7, tăng 7.5% từ 68 cent, theo thông báo từ Bưu Điện Hoa Kỳ. Người mua có thể mua tem với giá cũ trước ngày có giá tem mới và có thời hạn sử dụng vĩnh viễn.

15%

là mức tuổi thọ trung bình bị mất đi với những người ăn nhiều thực phẩm chế biến công nghiệp và nước giải khát có đường, theo nghiên cứu lâu năm trên 541 ngàn người từ viện ung thư quốc gia National Cancer Institute.

48

năm làm việc cho Burger King, June Aulner tại South Dakota là một trong những nhân viên phục vụ trong kỷ nghệ nhà hàng fastfood lâu năm nhất tại Mỹ, vừa về hưu hồi tuần trước.

16

và 17 tháng Bảy này là ngày đại hạ giá Prime Day dành riêng cho hội viên Prime của Amazon. Trong năm 2023, người tiêu thụ đã mua 12.7 tỉ đô la trong ngày Prime Day.

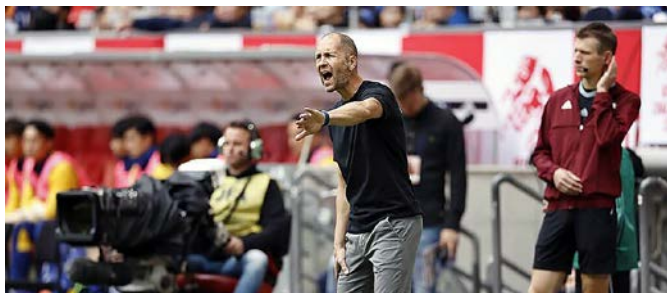
4

tỉ đô la là giá tiền hãng nệm Tempur Sealy muốn mua hãng Mattress Firm và bị cục thương mại FTC bác bỏ vì cho rằng việc sát nhập sẽ tạo ra sự độc quyền trong thị trường cung cấp nệm trị giá khoảng 20 tỉ đô la hiện nay.

50^t

tuổi, Gregg Berhalter là người đang dẫn dắt đội tuyển túc cầu quốc gia của Mỹ hiện nay. Gregg từng là cầu thủ cho đội tuyển Mỹ và trở thành huấn luyện viên chính từ năm qua, đang bị giới thể thao bàn luận sau khi Mỹ bị loại ngay vòng loại giải Copa América đang diễn ra tại Mỹ.

7

triệu người Mỹ bị chứng mất trí nhớ Alzheimer và sẽ tăng lên khoảng 13 triệu người vào năm 2050, theo Alzheimer's Association. Sự đãng trí do Alzheimer gây ra là nguyên nhân hàng thứ năm gây tử vong cho người trên 65 tuổi.

4.1

tỉ đô la là thu nhập của ca sĩ Taylor Swift từ tiền vé và bán hàng liên quan đến hình ảnh và tên cô trong chuyến lưu diễn Eras Tour khắp năm châu lục, theo ước tính từ kỹ nghệ giải trí. Dù chuyến lưu diễn rất thành công về tài chánh, Taylor Swift tuyên bố sẽ chấm dứt chuyến lưu diễn vào cuối năm nay.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Lê Hữu Minh Tuấn

Sinh năm 1989 tại Khánh Hoà

Bị bắt: 12-6-2020

Án tù: 11 năm và 3 năm quản chế.

Nguyễn Tường Thụy

Sinh năm 1952 tại Hanoi

Bị bắt: 23-5-2020

Án tù: 11 năm và 3 năm quản chế.

Phạm Chí Dũng

Sinh năm 1966 tại Saigon

Bị bắt: 21-11-2019

Án tù: 15 năm và 3 năm quản chế.

Bộ vô giáo dục

Tổng thời gian cho buổi thi môn Văn ngày 27-06-2024 kỳ thi Tốt nghiệp Trung học phổ thông 2024 tại Hội đồng thi Nguyễn Du (Quận 10-Sài Gòn) là 120 phút. Nhưng buổi thi trôi qua 15-20 phút rồi thì một vị giám thị (được báo chí giấu tên) đã phát giấy thi mới, yêu cầu một số thí sinh chép lại phần đã làm trong giấy thi cũ sang giấy thi mới với lý do: Giám thị đã ký sai chỗ trên giấy thi!

Thí sinh vừa bị mất 15-20 phút làm bài, mất thời gian ngồi chép lại bài, viết lại họ tên, mã số báo danh... chưa kể sự xao lãng, mất tập trung, tâm lý sợ hết giờ của thí sinh. Điều này tất nhiên là lỗi ở giám thị nhưng cả Hội đồng thi im lặng bắt thí sinh phải chấp nhận thiệt thòi. Đến khi xong phần thi, học sinh về báo phụ huynh, phụ huynh mới biết mà gửi đơn tới báo chí phản ánh thì ông Phó Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo TP.HCM Lê Hoài Nam đã trả lời một cách vô trách nhiệm rằng “Giám thị ký nhầm ô trên giấy thi thôi chứ không ảnh hưởng đến bài làm của thí sinh!”

Lê Hoài Nam (ẢNH: HCM.EDU.VN)

Thu lệ phí kẹt xe

TP.HCM dự định sẽ thu lệ phí kẹt xe của người dân, với lý do giảm xe cá nhân vào nội thành. Thời gian thu dự kiến áp dụng trong các khung giờ cao điểm, mức lệ phí thấp nhất 40,000 VND cho xe hơi nhỏ và 70,000 VND với xe tải, xe khách, bao gồm cả xe hơi biển xanh.

Nhiều người dân sẽ phải mất thêm tiền hằng tháng cho chuyện đi lại. Thu nhập vẫn như cũ, nhưng phải đóng lệ phí kẹt xe, ảnh hưởng đến đời sống, sinh hoạt. Trong khi phương tiện giao thông công cộng hạn chế, hiện nay chỉ có xe buýt, và không phải nơi nào cũng có tuyến xe buýt thuận lợi...

Thu lệ phí để cung cấp một dịch vụ, nếu là để chống kẹt xe, chính quyền phải tạo ra không gian đô thị thông thoáng, lưu thông thuận lợi. Vậy nếu người dân đóng lệ phí chống kẹt xe, nhưng đường vẫn kẹt thì chính quyền có hoàn tiền lại cho dân không? Dĩ nhiên là không...

(ẢNH: ANTON DAT)

Kiểm định khí thải...

Luật Trật tự, an toàn giao thông đường bộ mới nhất do Quốc hội CSVN thông qua có hiệu lực từ ngày 1-1-2025 quy định xe máy sẽ phải thực hiện kiểm định khí thải.

Người dân đặt nhiều câu hỏi: Chi phí kiểm định ai trả? Xe không đạt yêu cầu về thải khí thì xử lý ra sao? Ở Việt Nam có hàng chục triệu xe máy phần nhiều là xe cũ vì nó hợp túi tiền với đa phần người dân vì thuế đánh vào mặt hàng xe cộ rất cao, vậy những chiếc xe “hết date” sẽ đi về đâu nếu không đạt yêu cầu kiểm định?

Thống kê cho thấy tính đến cuối năm 2021, cả nước có hơn 68 triệu xe máy (chưa tính xe không giấy), đa số là xe máy cũ sản xuất trước năm 2000. Doanh số xe mới hàng năm ở Việt Nam những năm qua trung bình khoảng gần 2.8 triệu chiếc.

Đường ở quận 7 - Sài Gòn (ẢNH: TUOITRE.VN)

Hết cán bộ

Tháng 9-2023, chung cư mini ở Thanh Xuân bốc cháy làm 56 người chết, 37 người bị thương. Nguyên nhân là xe điện ở nhà xe tầng 1 bị chập điện gây cháy, lửa sau đó lan lên 10 tầng chung cư.

Ngày 1-7-2024, lấy ví dụ từ vụ cháy trên, Phó giám đốc Công an Hà Nội - Nguyễn Thanh Tùng cho rằng nếu xử lý triệt để thì “Tất cả những nội dung trên phải đưa ra bàn cân để xử lý hết. Nhưng nếu như thế thì hết cán bộ, hết cả một chuỗi hệ thống chính quyền ít nhất là của cả phường đó, chưa nói đến quận,”

Hóa ra những cái khẩu hiệu thường treo trong cơ quan nhà nước như “Sống, làm việc theo Hiến pháp và pháp luật” là chỉ dùng cho dân, chứ dùng cho cán bộ CSVN thì... hết cán bộ.

(ẢNH: NGUYỄN HẢI/DANTRI.COM.VN)

Tỷ phú ảo - lừa tiền thật

Trên trang web cá nhân và các kênh mạng xã hội, ông Nguyễn Thành Tiến được giới thiệu là diễn giả dạy làm giàu, chuyên gia đào tạo bất động sản được trả phí cao nhất Việt Nam, bán các khóa học đầu tư địa ốc tỷ USD, sở hữu các hòn đảo, cao ốc...

Mặc dù sở hữu nhiều “tuyệt chiêu” làm giàu nhưng doanh nghiệp của ông Tiến làm ăn kinh doanh bất phát trong hơn thập kỷ qua... ghi nhận kết quả kinh doanh của công ty này trong quý I/2024 tiếp tục thua lỗ, trái ngược với những gì mà ông Tiến quảng cáo trên mạng xã hội.

Hiện chưa biết có học trò nào của ông Tiến giàu bằng hoặc hơn ông chưa? Chỉ có một điều chắc chắn là những “tỷ phú miệng” như ông Tiến ở Việt Nam rất nhiều.

Nguyễn Thành Tiến (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

Biển vàng thành rác

Tại thành phố Vinh - Nghệ An, người ta làm chưa tới 3km đường mà suốt 18 năm chưa xong.

Cụ thể, năm 2002, Ủy ban tỉnh Nghệ An phê duyệt Dự án Nâng cấp, mở rộng đường Lê Ninh dài 2.9 km chỉ giới xây dựng 41m, lòng đường rộng 21m, với tổng mức đầu tư 23.5 tỷ VND (lúc đó là gần 1.5 triệu USD). Đến năm 2006, dự án được khởi công xây dựng nhưng đến nay - 2024, đoạn đường mới hoàn thành được khoảng 2.2km. Dự án “treo” này gây ảnh hưởng xấu đến cuộc sống người dân xung quanh. Nay, con đường “đất vàng” này đã đầy rác...

Sau 18 năm thi công, đường Lê Ninh
đầy rác (ẢNH: ATGT.BAOGIAOTHONG.VN)

Buổi tiệc dở dang

Công an huyện Mang Yang, tỉnh Gia Lai đã tạm giữ hình sự ông N.H.T (34 tuổi), Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy quân sự xã Đê Ar, để điều tra về hành vi tổ chức tiệc ma túy với một người phụ nữ ngay tại cơ quan Ban Chỉ huy quân sự xã Đê Ar.

Thời điểm kiểm tra, trong phòng làm việc có ông N.H.T và bà N.T.T (trú thị xã An Nhơn, tỉnh Bình Định), trên bàn làm việc của ông N.H.T có một đĩa nhỏ chứa một ít ma túy.

Sau khi bị báo chí trong nước đưa tin về việc trên, Ủy ban huyện Mang Yang lại cho rằng “một số phóng viên báo chí đã có một số bài viết đưa tin chưa thật sự chuẩn xác, gây ảnh hưởng đến dư luận, ảnh hưởng đến quá trình điều tra của lực lượng chức năng”, khiến các báo đồng loạt lên bài khẳng định tin tức trên là chính xác.

(ẢNH: NLD.COM.VN)

Nguyễn Thị Hồng Bích
(ẢNH: BAODONGNAI.COM.VN)

Chuyên nghiệp

Ngày 5-7, Công an tỉnh Đồng Nai đã khởi tố vụ án, bắt tạm giam Nguyễn Thị Hồng Bích (38 tuổi, trú xã Vĩnh Thanh, huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai) vì bà đã đầu độc chết 5 người nhà (cha ruột, chồng, con ruột, 2 người cháu ruột), người thứ 6 (cháu ruột) đang cấp cứu trong bệnh viện. 5 người đã chết trong thời gian từ 10-2023 tới 5-2024 cùng với triệu chứng ngộ độc xyanua như ngưng tim, rối loạn nhịp tim, nôn ói, nhức đầu, chóng mặt.... Người thứ 6 đang được cấp cứu trong bệnh viện cũng có những triệu chứng tương tự nhưng nhẹ hơn.

Tại cơ quan công an, bà Bích thừa nhận mình đã đầu độc cháu mình (người thứ 6) bằng xyanua.

Ở Việt Nam mua hóa chất rất dễ, nên việc đầu độc bằng xyanua có khi dễ hơn việc lựa chọn đầu độc ai trước tiên!

Làm ít phá nhiều

Những ngày này, người dân tại thôn Bình Sơn, xã Gia Hanh, huyện Can Lộc (Hà Tĩnh) đang đứng ngồi không yên vì lúa chết hàng loạt do nhà thầu làm tràn dầu khi xây dựng đường cao tốc Bãi Vọt-Hàm Nghi.

Nhiều diện tích lúa đang thời kỳ đẻ nhánh đã bị chết khô, không có khả năng phục hồi, bộ rễ đã bị thối rữa hoàn toàn. Diện tích lúa bị chết đang tiếp tục lan nhanh, chưa có dấu hiệu dừng lại. Tại những vùng nước đọng dầu diesel cây cỏ, côn trùng đều bị chết, tiềm ẩn nguy cơ ô nhiễm nguồn nước và không khí nghiêm trọng.

Công ty cổ phần Trường Long là nhà thầu phụ của Tổng Công ty CP Xuất nhập cảng và Xây dựng Việt Nam (Vinaconex) thi công cao tốc Bắc - Nam, đoạn Bãi Vọt - Hàm Nghi nói rằng sẽ đền bù thỏa đáng cho người dân. Nhưng vấn đề dầu nhiễm, ngấm vào đất sẽ giải quyết như thế nào, không thấy công ty này nói... Nhiều người còn tin hai chữ “đền bù” chỉ hứa cho vui miệng!

(ẢNH: DANVIET.VN)

Ăn hại nhưng ăn nhiều

Từ 1-7-2024, CSVN sanh ra một loại ký sinh trùng sống nhờ tiền thuế của dân có tên là "Tổ bảo vệ an ninh, trật tự cơ sở", lực lượng này được đặt song song với các loại "tép riu" khác như bảo vệ dân phố, dân phòng, công việc là canh me người dân, làm tay sai cho công an chính quy.

Để phân tích rõ sự tốn kém từ lực lượng này, chưa có báo cáo rõ ràng. Chỉ biết riêng tỉnh Ninh Bình đã thành lập được gần 1,700 Tổ bảo vệ an ninh, trật tự cơ sở với hơn 5,000 thành viên. Mức hỗ trợ, bồi dưỡng đối với lực lượng tham gia Tổ bảo vệ an ninh, trật tự ở cơ sở trên địa bàn tỉnh cao nhất là 1.5 triệu VND/người/tháng. Tỉnh Ninh Bình cần chi hỗ trợ thường xuyên hàng tháng ít nhất 6.5 tỷ VND, chưa kể tiền đóng bảo hiểm, bồi dưỡng khi điều động... Thử hỏi, 63 tỉnh/thành phố cộng lại, nhất là ở các tỉnh/thành phố lớn đông dân, thì số tiền phải chi hàng tháng cho lực lượng này bao nhiêu?

(ẢNH: THUONGHIEUCONGLUAN.COM.VN)

Thượng đội hạ phạt

Trong khi các ma tăng dễ dàng lừa đảo hàng triệu Phạt tử công khai. Ngày 4-7, chủ hai tài khoản mạng xã hội YouTube là ông H.V.T. (sinh năm 1992 ngụ tại tỉnh Kiên Giang) và ông T.T.H. (sinh năm 1984, ngụ tại tỉnh An Giang) vừa bị công an An Giang xử phạt hành chính 10 triệu VND. Vì hai người này đăng những video về việc xuất hiện tảng đá có hình người giống hiện thân sư khất thực Minh Tuệ tại phường Thới Sơn, thị xã Tịnh Biên, tỉnh An Giang.

Song song đó, vào ngày 1-7, một người em trai của Sư Minh Tuệ đã thay mặt cha mẹ gửi đơn trình báo đến Công an tỉnh Gia Lai nhờ tìm kiếm tung tích của vị Khất sĩ này sau gần 20 ngày mất tích - kể từ khi bị chính quyền địa phương đưa đi "ẩn tu". Tuy nhiên, chính quyền làm lơ đơn báo mất tích.

Tỷ phú lương 3 triệu

Trong một tháng, ông Nguyễn Hồng Lĩnh (Phó Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch Xã Diên Bình - huyện Đắk Tô - Kon Tum) đã bị lừa hơn 1,000 tháng lương bởi một cô gái trên mạng.

Cụ thể, tháng 5 vừa qua, thông qua mạng xã hội, ông Lĩnh quen một người tên Nguyễn Yến. Người này nói với vị chủ tịch xã rằng mình hiện đang du học ở Nhật Bản.

Sau thời gian nhắn tin qua lại, Yến tạo niềm tin rồi rủ Lĩnh làm thành viên phân phối cho các sản phẩm điện tử của Gum (Trung tâm thương mại lớn ở nước Nga). Ban đầu, ông Lĩnh nộp 500 USD, tiếp theo ông Lĩnh nộp 52 triệu VND để nâng cấp lên làm thành viên Gold để được phân phối các sản phẩm có giá trị lớn. Điều kiện đi kèm quá trình phân phối là các loại phí khác nhau, trong đó có phí xác minh thông tin rửa tiền là 30,000 USD (?). Ông Lĩnh nộp số tiền hơn 4.6 tỷ VND cho cô gái tên Yến.

Theo ông Lĩnh, khi ông muốn rút tiền, phía bên kia bắt nộp thêm các loại phí khác nhưng không cho ông rút tiền nên ông đi báo án. "Số tiền trên tôi phải vay mượn người thân, bạn bè", ông Lĩnh nói.

Trương Văn Dũng

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Tôi không thân thiết, và cũng chẳng quen biết chi nhiều với Trương Văn Dũng (TVD). Thằng hoặc, mới có chút chuyện cần – cần phải trao đổi đôi ba câu ngắn ngắn – thế thôi. Tuy thế, tôi hoàn toàn không ngạc nhiên khi nghe ông bị “túm”, và bị kết án tù.

Dù rất ngại làm mất lòng thiên hạ (và cũng rất sợ gạch đá tán loạn, từ khắp bốn phương) nhưng tôi vẫn phải khách quan mà nhìn nhận rằng ông Tô Lâm chưa hề bắt “lộn” một nhân vật bất đồng chính kiến nào (ráo trội) nhất là trường hợp của TVD!

Cũng như bác tài Vũ Huy Hoàng, tài xế T.V.D. vô cùng năng động. Ngoài chuyện sẵn sàng nhận tiền của bà con cô bác, rồi sốt sắng mang đi phân phối cho những gia đình có người thân là tù nhân lương tâm, TVD còn tham gia vào tất cả những cuộc tuần hành: xuống đường để ủng hộ nhân quyền, để phản đối xâm hại môi sinh, xâm phạm chủ quyền đất nước, dù ông đã bị đánh đập (bầm dập) nhiều lần.

Cứ “linh tinh” như thế thì bị “tố” là phải (giá) chứ chẳng có oan ức gì để mà thắc mắc, khiếu nại, kêu ca, hay kêu la sắt cả!

Chỉ có điều phiền phức là bắt TVD thì dễ nhưng nhốt nhân vật này lại khó. Cũng nhiều khê lắm. Tuy đã vào tù, ông vẫn quậy tung bừng và quậy đục nước luôn. Tác giả Vi Cầm vừa ái ngại loan tin (“Nghe Tin Một Người Tù Già Bị Cùm Chân”) trên trang báo Sài Gòn Nhỏ:

“Nhà tù Gia Trung vừa gửi thông báo đến bà Nghiêm Thị Hợp, vợ của ông Trương Văn Dũng (được biết đến với biệt danh quen thuộc Trương ‘tráng sĩ’), cho biết ông đang bị cùm chân trong buồng kỷ luật với thời hạn 7 ngày... vì được cho là đã có hành vi xúc phạm danh dự, nhân phẩm người khác... quy định tại điểm đ, khoản 2, điều 1...”

Không biết ông Dũng đã xúc phạm danh dự, nhân phẩm của ai mà đến mức phải bị tống vào buồng cùm? Ngọn ngành câu chuyện ra sao, có lẽ phải chờ đến chuyến thăm nuôi sắp tới của bà Hợp, may ra mới được tiết lộ”.

Không cần “phải chờ” đợi gì đâu. Vụ này thì tui biết

“Giữa tòa mà ông còn thần nhiên hô lớn (“đả đảo cộng sản”) thì chuyện cùm chân vài bữa, đối với Trương Tráng Sĩ, chỉ là những trò mèo (hoặc trò cười) lố bịch mà thôi. TNT

“Công an nhân dân rất lo sợ những việc làm nhỏ bé, âm thầm của ông Trương Văn Dũng sẽ lan tỏa sang nhiều người khác”. Phạm Hồng Sơn (VNTB - 03.04.2023)

mà. RFA cũng đã loan tin: “Trại giam kỷ luật TNLT Trương Văn Dũng vì bị cho là xúc phạm nhân phẩm cán bộ”. The 88 Project For Free Speech in Viet Nam còn cho biết thêm chi tiết:

“Dung and officials got into an argument when the package sent by his family was carelessly torn open by guards not wearing gloves and the contents spilled all over the floor. He also loudly protested when they did not let him keep a photo because it had the ‘Viet Tan’ logo in it”.

Chúa/Phật, Quỷ/Thần, Thiên/Địa... oi! Chuyện nhỏ (cỡ con thỏ) thôi. Có gì nghiêm trọng đâu, chẳng qua là cán bộ trại giam khám đồ thăm nuôi của TVD mà quên đeo găng tay, rồi lỡ tay làm rớt vài món xuống sàn, và không cho nhận một tấm hình “nhảy cảm” (giờ đó) chớ có gì đâu mà ổng nở “xúc phạm nhân phẩm” của con nhà người ta. Thiệt là tội nghiệp hết sức.

TVD, rõ ràng, là một người khó tính!

Vậy mà còn có những tù nhân “khó” hơn nữa nha, và khó hơn nhiều lắm. Nhân vật này đã “xúc phạm nhân phẩm cán bộ” bằng tay, chứ chẳng phải bằng lời lẽ (suông) đâu – theo như lời tường thuật của một người đồng cảnh ngộ:

Chúng tôi được chuyển từ trại Vĩnh Quang lên Phong Quang, Lao Kay. Lên đến trại vào quãng nửa đêm... Và nếu ta cho điểm Cổng Trời là 10 thì Phong Quang cũng được 7 hoặc là 8.

Ở đây cũng ghê lắm. Có một Quản giáo ác ôn tên là Tăng, người Thái Bình, mặt da tai tái, mắt ti hí mắt lơ lửng hơi toét, to béo, khỏe mạnh, vũ phu, tướng của một tên côn đồ đứng bến xe, cười cười nói nói, chuyên gọi tù bằng thằng. Khi cần, môi mím lại, mặt tái đại hân đi, lúc ấy là có chuyện giết người đấy.

Và sáng hôm sau, tôi được chứng kiến một điều mà hai lần tù gần 15 năm tôi chưa thấy bao giờ, trước không có và sau này cũng khó có.

Một chuyện động trời...

Theo thường lệ, tù được gọi đến tên, ôm đồ đạc ra trước mặt quản giáo, rồi để những tù hình sự trật tự viên lục lợi khám xét. Lần lượt như vậy. Cho đến lúc gọi tên Lâm Đình Túy. Không thấy trả lời. Ác ôn Tăng cao giọng đến lần thứ ba rồi quát: “Nó đâu? Thằng Túy đâu. Cầm hả.”

Lúc đó ông Túy đang quỳ ở một góc để làm việc thiêng liêng. Cũng như ở các trại dưới, như ở trong nhà thờ, ông quỳ xuống cúi đầu nghiêm chỉnh, đàng hoàng, đỉnh đặc cầu nguyện thành kính. Với ông lúc ấy không có ai ở chung quanh, không có chuyện gì xảy ra cả.

Hắn đã gọi, gọi đến ba lần mà thằng tù không thèm đáp lại. Lâu nay có thế này bao giờ đâu: hắn nói mọi người phải răm rắp tuân theo, bây giờ lại có một thằng tù chính trị dám coi thường hắn. Ác ôn Tăng lừ lừ đi đến...

Hắn nắm gáy ông lôi đứng dậy, ông vốn nhẹ

cân và gầy yếu.

“Mày là thằng Túy. Sao tao gọi mày không trả lời hả?”

Ông nhìn hắn, từ từ quay người đứng thẳng dậy trước mặt hắn. Và thật bất ngờ đối với tất cả, ông giơ tay tát thật mạnh vào tên ác ôn Tăng, rồi ông lại từ từ quay người quỳ xuống tiếp tục làm công việc thiêng liêng của mình...

Chắc chắn là đối với tất cả những người đi tù ở miền Bắc này, từ xưa cho tới lúc ấy chưa có ai, chưa có bao giờ một người tù dám tát vào mặt Quản giáo hay một người lính coi tù cả. Điều này xảy ra ngoài sức tưởng tượng của ác ôn Tăng nên hắn phản ứng rất là chậm chạp.

Hắn đứng yên, hai tay thông xuống mặt nghệt ra. Mười lăm năm tù tôi chưa bao giờ thấy có chuyện ấy xảy ra: Tù tát vào mặt quản giáo ác ôn và quản giáo đứng yên chịu trận. (Kiều Duy Vĩnh. “Đức Thánh Tử Đạo Lâm Đình Túy.” Văn Việt - 20/12/2016).

Đụng phải một “vị thánh tử đạo” thì kể như là

quá xui (rồi) chả nói làm gì. Ngay cả đến loại tù nhân tầm thường (một tù binh của bên thất trận) mà cũng “chảnh” ra mặt, lớn tiếng chỉ trích đủ chuyện, và đòi hỏi này nọ đủ điều:

“Ban giám thị trại giam Nam Hà họ rất ngại và rất ít xuống thăm buồng số 6. Bởi vì đã nhiều lần họ xuống đây đã bị anh em tù chính trị miền Nam thẳng thừng la ó phản đối, quyết liệt chẳng e dè hay giữ mồm giữ miệng gì làm cho các cán bộ lãnh đạo rất bối rối và thật khó phản ứng...”

Cứ mỗi lần như vậy thì anh Sương đều là người đứng đầu đấu tranh và ban giám thị trại Nam

Hà phải điều hàng chục binh sĩ và cán bộ công an xuống khoá tay, đưa anh đi cùm biệt giam ở nhà kỷ luật...

Các tù nhân Trần Văn Tuấn, Vũ Văn Khiêm, Ngô Văn Phụng, Hoàng Đồng, Phạm Văn Viết, Vũ Hữu Huỳnh đều kể rằng: không năm nào là anh Trương Văn Sương không bị đưa đi cùm và biệt giam trong buồng giam kỷ luật vài tháng. Sau mỗi lần như vậy anh Sương trở về buồng giam chung lại tiếp tục đấu tranh và lại tiếp tục bị đi cùm. Có những năm, anh Sương bị kỷ luật như vậy tới 2-3 lần...” (Nguyễn Khắc Toàn. “Chuyện Về Người Tù Nhân Trương Văn Sương, Một Nelson Mandela của Việt Nam”. Việt Báo - 16/05/2006).

Đâu cần gì tới cô Đỗ Bá Lung, Lâm Đình Túy, Trương Văn Sương, Cấn Thị Thêu... Thử đọc qua hai tác phẩm *Đứng Thẳng Làm Người* và *Những Mảnh Đời Sau Song Sắt* của hai vị nữ lưu Tạ Phong Tần và Phạm Thanh Nghiên xem. Ban giám thị của tất cả các trại giam mà hai nhân vật này đã đi qua cũng đều... lấy bô hòn làm ngọt cả.

Mềm nắn rắn buông mà. Gông cùm, súng đạn, bạo lực không khống chế được tất cả mọi người. Dù chế độ hiện hành đã vận dụng hết mọi thủ đoạn bất nhân cùng mọi thủ thuật hạ tiện (gần cả trăm năm qua) nhưng chưa bao giờ

làm mất được chất rắn của vô số những tù nhân lương tâm ở VN.

Khi đối diện với lẽ phải, cùng với tư cách và tinh thần bất khuất của tha nhân – theo lẽ thường – con người dễ có khuynh hướng nhượng bộ (hay ngưỡng mộ) hoặc cả hai. Nếu ban giám thị trại giam Nam Hà không “ngưỡng mộ” TVĐ (lắm) thì cũng “nhượng bộ” đi, cho nó lành. Giữa tòa mà ổng còn thản nhiên hô lớn (“dả đảo cộng sản”) thì chuyện cùm chân vài bữa, đối với Trương Tráng Sĩ, chỉ là những trò mèo (hoặc trò cười) lố bịch thôi. Thôi, bỏ đi Tám!

TNT

✓ DỄ ĐỌC

✓ DỄ THẤY

✓ DỄ CẮT

✓ DỄ TÌM

RAO VẬT

TRÊN BÁO TRẺ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

TPB HUỠNH THANH BẰNG

Sinh năm 1950.

Số quân 70/007.873. Binh 1.

ĐƠN VỊ: Đại đội 72, TĐ 7 Nhảy Dù. Bị thương cụt chân phải ngày 4/12/1974 tại đồi 1062 Thường Đức, Quảng Nam.

Bị bấu cổ ác tính mổ nhiều lần không hết, hoàn cảnh nghèo khó không còn tiền chạy chữa.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Huỳnh Thanh Bằng

ĐỊA CHỈ: Số 44, ấp Phong Quới, xã Phong Nẫm, huyện Giồng Trôm, tỉnh Bến Tre.

ĐIỆN THOẠI: 0974 114 062

TPB LÊ PHƯỚC HƯNG

Sinh năm 1945

Số quân 65/530.035.

Hạ Sĩ 1 - Y tá.

ĐƠN VỊ: Tiểu đoàn 85 Biệt Động Quân Biên Phòng. Bị thương cột sống liệt 2 chân tháng 4/1970 tại Cam Bốt (Miên).

HOÀN CẢNH: có vợ bị tai biến, nhà không có đất vườn. Có 3 đứa con đi làm công nhân ở xa hiện sống với con gái không có chồng làm thuê mướn, ai kêu đâu làm đó. Gia cảnh nghèo khổ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Lê Phước Hưng

ĐỊA CHỈ: 736A, ấp Phú Thọ, xã An Long, huyện Tam Nông, tỉnh Đồng Tháp.

ĐIỆN THOẠI: con gái: 086 864 9650

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chỉ Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreaoovat.com>

quê

Cô vợ bước vào nhà, bực bội nói với chồng:

- Sắp tới em không cho thức ăn ông ăn xin ở góc đường nữa anh nhá.
- Sao vậy?
- Hôm bữa em mang cho ông mấy món em nấu. Vậy mà sáng nay, em đi ngang qua, ông ngoắc lại, tặng em cuốn “Học nấu ăn căn bản”.

THÁI N. LÂM ANH (Bolsa-CA)

BẢO HUÂN

ngĩ lại

Cô nọ gặp lại bạn cũ:

- Nghe nói mày sắp tái hôn với chồng cũ hả?
- Ừ.
- Sao trước mày bảo mày ghét thằng chả lắm mà?
- Đúng rồi. Nên tao đâu muốn chả sống một cách yên ổn!

VU F (Garland - TX)

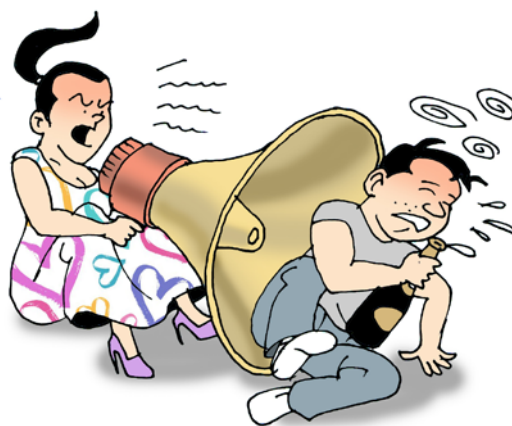
BẢO HUÂN

chia phần

Hai anh nọ đi nhậu, ham vui nên trễ hoặc mới chịu về. Một anh lo lắng hỏi:

- Lát mày nói với vợ mày sao?
- Hi em, anh mới về.
- Vậy thôi hả?
- Ừ, phần còn lại bả nói.

TRƯƠNG DINH VU (Austin - TX)

BẢO HUÂN